

ಅಮರ್ ಕೊಂಕಣಿ

अमर कोंकणी

AMAR KONKANI

A HALF YEARLY JOURNAL OF KONKANI LANGUAGE AND CULTURE

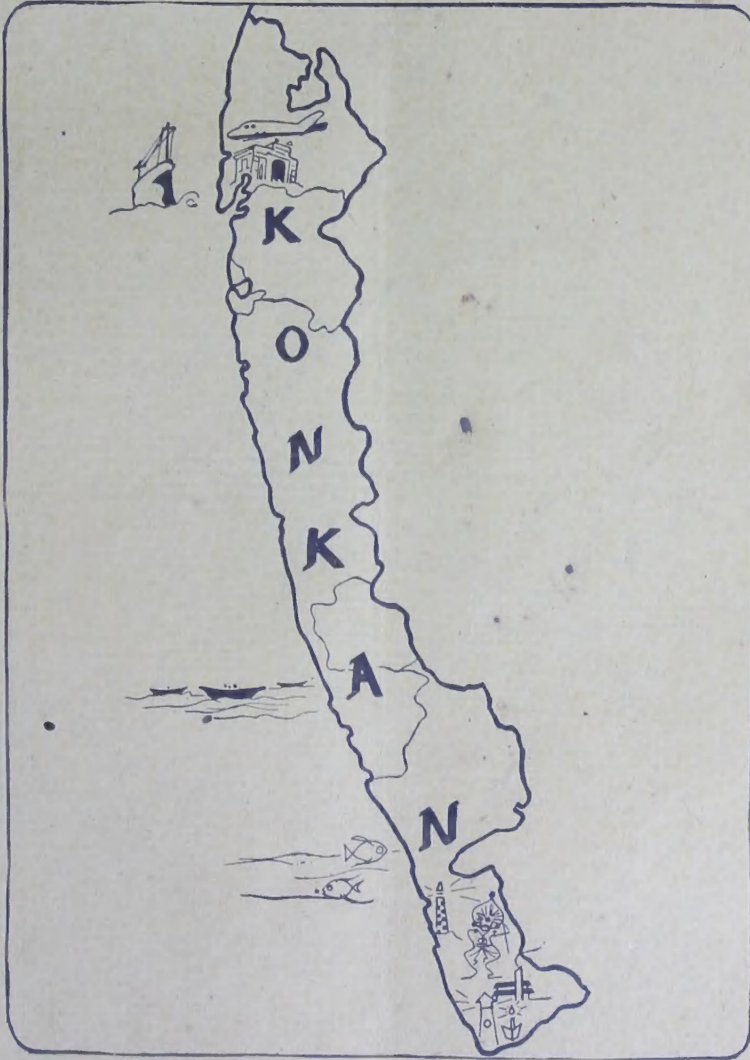
ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಚೆಂ ಆನಿ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚೆಂ ಪಣ್ವಾಸಿಕ್ ಪ್ರಕಟಣ್

VOL. 10

NO. 2

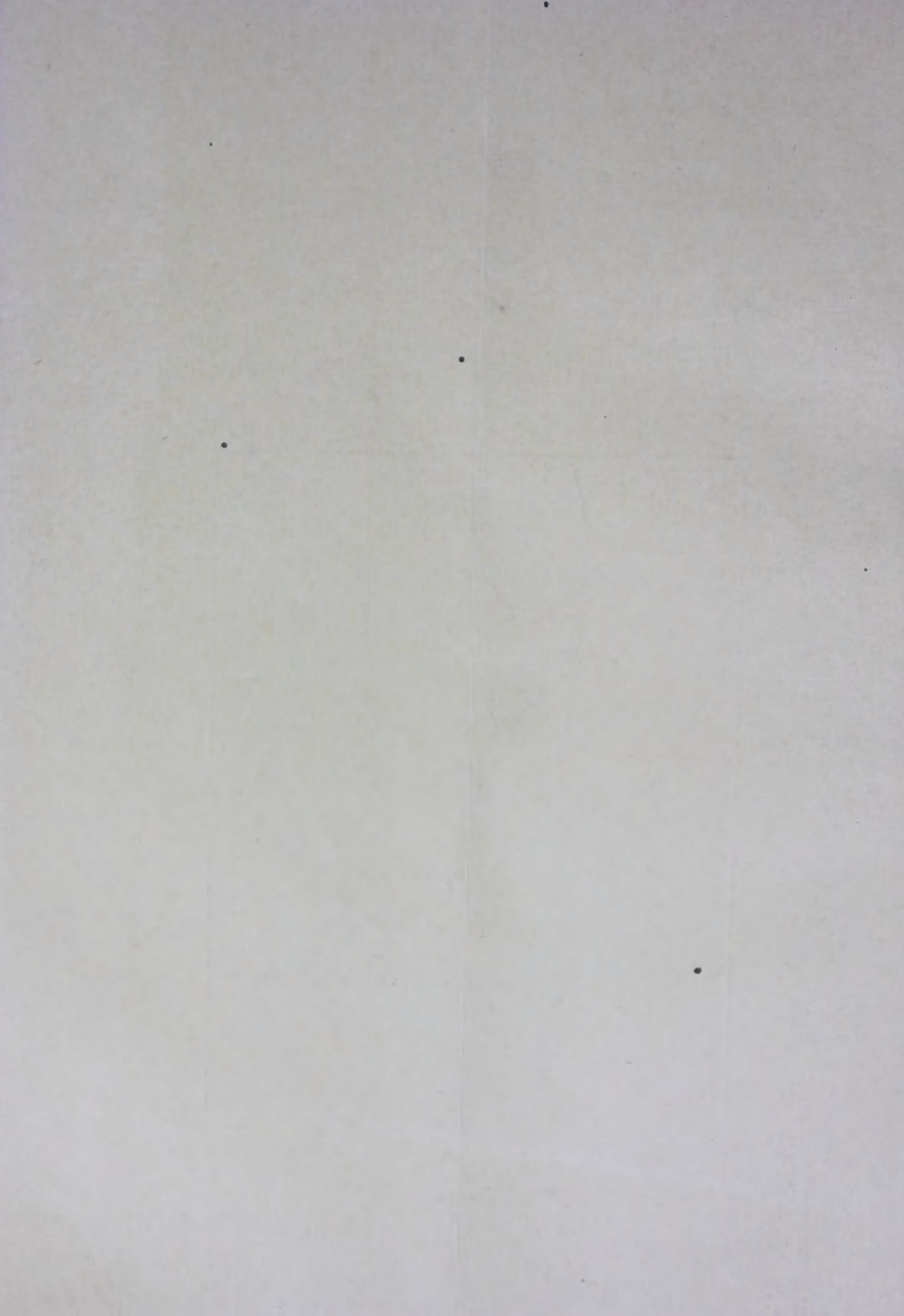
Editor : ALBAN CASTELINO

JULY 1991

ಕೊಂಕಣಿ ಸಂಸ್ಥೆ
ಸಾಂ ಲುವಿಸ್ ಕೊಲೆಜ್
ಮಂಗ್ಳೂರ್.

INSTITUTE OF KONKANI
ST. ALOYSIUS COLLEGE
MANGALORE.

अटरावो कोंकणी साहित्य सम्मेल

अखिल भारत कोंकणी साहित्य परिषदेचें १८वें अधिवेशन १९९० दसेंबर १४ थौन १६ तारीक परयांत गोंयच्या पोंडा लागशिल्या रामनाथी प्रदेशांतल्या प्रोफेसर लक्ष्मणराव सरदेसाय नगरांत चल्लें । हांतु महाराष्ट्र, कर्नाटक आनी केरळ राज्यां थौन सुमार तिनशीं प्रतिनिधी हाजर आसल्ले । सतराव्या अधिवेशनाचो अध्यक्ष श्री. एम. वी. कामत हाणे पुस्तक प्रदर्शन उगतायलें । न्यूयार्क विश्व-विद्यालयाचो प्रोफेसर, प्रख्यात भाषातज्ञ आनी इतिहास विदवांस डॉ. जुजे पेरेरा हाणे परिषदेचें १८वें अधिवेशन उगतायलें । धार्मीक पुस्तकां कोंकणींत बरीन आनी उजवाडोन, कथोलीक मिशनरिंनी ही भास जिवी दवरल्या म्हण सांगोन, भारताच्या संविधानाच्या आटवे वोळेरेंत कोंकणीक स्थान मेळोंक नातल्ले खातीर खेद उचारलो । कोंकणी उलोचो लोक महाराष्ट्र, गोवा, कर्नाटक आनी केरळ—ह्या च्यार राज्यांनी शिंपडला देकुन ह्या प्रादेशिक भासांचो प्रभाव कोंकणिचेर पडला । सगळ्या कोंकणी लोकांची भास आनी संस्कृती—हांचें सम्मेलन चलवन सकडांक पसंद जांवचे तसली कोंकणी उदेवन येवच्याक फावो तें वातावरण ह्या अधिवेशनांत तयार जांवक जाय म्हण १८व्या अधिवेशनाचो अध्यक्ष प्रो. आर. के. राव हाणे उलो दिलो । सगळ्या कोंकणी उलोपी लोकान देवनागरी लिपिचो उपयोग करूंक जाय म्हण ताणे वताय केली ।

उपरांत, कोंकणीक सम्मंद जाल्ल्या विविध विषयांचेर विचार गोष्टी आनी कोंकणीच्या प्रख्यात कविनी भाग घेतल्लें कवी सम्मेलनयी चलयलें । मानून घेतल्ल्या ठरांवां पयकी—कोंकणी लोकांच्या भुरग्यांक कोंकणी माध्यमांत शिक्षण मेळोंक वावुरचें—संविधानाचे आटवे वोळेरेंत क्रांतीक स्थान मेळोंक वावुरचें कर्नाटकांत कोंकणी अकाडेमिचें स्थापन

अब्रुवो कोंकणी साहित्य

सम्मेल

अब्रुवो भारता कोंकणी साहित्य परिषदेचें १८वें अधिवेशन १९९० दसेंबर १४ थाव्ना १६ तारीक परयांत गोंयच्या पोंडा लागशिल्या रामनाथी प्रदेशांतल्या प्रोफेसर लक्ष्मणराव सरदेसाय नगरांत चल्लें । हांतु महाराष्ट्र, कर्नाटक आनी केरळ राज्यां थौन सुमार तिनशीं प्रतिनिधी हाजर आसल्ले । सतराव्या अधिवेशनाचो अध्यक्ष श्री. एम. वी. कामत हाणे पुस्तक प्रदर्शन उगतायलें । न्यूयार्क विश्व-विद्यालयाचो प्रोफेसर, प्रख्यात भाषातज्ञ आनी इतिहास विदवांस डॉ. जुजे पेरेरा हाणे परिषदेचें १८वें अधिवेशन उगतायलें । धार्मीक पुस्तकां कोंकणींत बरीन आनी उजवाडोन, कथोलीक मिशनरिंनी ही भास जिवी दवरल्या म्हण सांगोन, भारताच्या संविधानाच्या आटवे वोळेरेंत कोंकणीक स्थान मेळोंक नातल्ले खातीर खेद उचारलो । कोंकणी उलोचो लोक महाराष्ट्र, गोवा, कर्नाटक आनी केरळ—ह्या च्यार राज्यांनी शिंपडला देकुन ह्या प्रादेशिक भासांचो प्रभाव कोंकणिचेर पडला । सगळ्या कोंकणी लोकांची भास आनी संस्कृती—हांचें सम्मेलन चलवन सकडांक पसंद जांवचे तसली कोंकणी उदेवन येवच्याक फावो तें वातावरण ह्या अधिवेशनांत तयार जांवक जाय म्हण १८व्या अधिवेशनाचो अध्यक्ष प्रो. आर. के. राव हाणे उलो दिलो । सगळ्या कोंकणी उलोपी लोकान देवनागरी लिपिचो उपयोग करूंक जाय म्हण ताणे वताय केली ।

उपरांत, कोंकणीक सम्मंद जाल्ल्या विविध विषयांचेर विचार गोष्टी आनी कोंकणीच्या प्रख्यात कविनी भाग घेतल्लें कवी सम्मेलनयी चलयलें । मानून घेतल्ल्या ठरांवां पयकी—कोंकणी लोकांच्या भुरग्यांक कोंकणी माध्यमांत शिक्षण मेळोंक वावुरचें—संविधानाचे आटवे वोळेरेंत क्रांतीक स्थान मेळोंक वावुरचें कर्नाटकांत कोंकणी अकाडेमिचें स्थापन

ಜಾಂವಕ ವಾವುರಚೆಂ—ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಮುಖ । ಅಸಲೆಚ ಠರಾವ ಹರಯೆಕಾ ಕೊಂಕಣಿ ಸಮ್ಮೇಳನಾಂತ್ ಮಂಜೂರ್ ಜಾತಾತ್. ಉಪ್ರಾಂತ್ ತಾಂಚಿ ಖಬರ್ಚಿ ಆಸಾನಾ, ದೆಕುನ್ ಹೆ ಠರಾವ್ ಕಾರ್ಯರುಪಾಕ್ ಯೆಂವ್ಚ್ಯಾಕ್ ವಾವುರ್ ಚಲಂವ್ಚೊ ಗರ್ಜೆಚೊ.

ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಂಕಣಿ ಸಮ್ಮೇಳನ :

ರಾಜ್ಯ ಮೆಟರ್ ಕೊಂಕಣಿ ಸಮ್ಮೇಳನ १९९१ ಜನೇ २७ವೇರ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡಾಚ್ಯಾ ಕುಮಟಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ಲಯಾ ಗಿವ್ಬೆ ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ವಠಾರಾಂತ್ ಜಾಲೊ । ಅ. ಭಾ. ಕೊಂಕಣಿ ಪರಿಷದೆಚೊ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರೊ. ಆರ್. ಕೆ. ರಾವ್ ಹಾಣೆ ಸಮ್ಮೇಳನ ಉಗತಾಯಲೊ ಆನಿ "ಪಂಚಕಾದಯಿ" ಕೊಂಕಣಿ ಮಹಿಣಾಡಯಾಚೊ ಸಂಪಾದಕ ಶ್ರೀ. ಬಿ. ವಿ. ಬಾಳಿಗಾ ಹಾಣೆ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರದರ್ಶನ ಉಗತಾಯಲೆಂ । ಶ್ರೀ. ಪೌಲ್ ಮೊರಾಸ್ ಹಾಣೆ "ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಅಕಾಡೆಮಿ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಜಾಯ" ಸ್ತೂಲಯಾ ವಿಷಯಾಚೆರ್ ಭಾಷಣ ದಿಲೆಂ । ಲೋಕ ಸಭಾ ಸಾಂದೊ ಶ್ರೀ. ಅಸ್ಕರ್ ಫೆರ್ನಾಂಡಿಸ್ ಹಾಣೆ "ಅಬೊಲಿ" ಸ್ಮಾರಕ ಪುಸ್ತಕ ಉಗತಾಯಲೆಂ । ಸಮ್ಮೇಳನಾ ವೆಡಾರ ಸವಾರ ಠರಾವ ಮಂಜೂರ್ ಜಾಲೆ । ಹಾಂಚೆ ಪಯಕಿ — २५ ಲಾಖ ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕ ಜಿಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಅಕಾಡೆಮಿ ಸ್ಥಾಪನ ಕರುಂಕ್ ವಾವುರಚೆಂ—ಸಂವಿಧಾನಾಚೆ ಆಡವೆ ವೊಡೆರೆಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಕ್ ಸ್ಥಾನ ಮೆळೊಂಕ್ ಸಾಧನ ಕರುಂಕ್ — ಆಕಾಶವಾಣಿ ಆನಿ ದೂರದರ್ಶನಾಚೆರ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಚ್ಯಾ ಚಡಿತ್ ಪ್ರಸಾರಾಕ್ ಅವಕಾಶ ಮೆळಚ್ಯಾಕ್ ವಾವುರಚೆಂ — ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಮುಖ ।

ಮಂಜೂರ್ ಜಾಲೆ ಅಸಲೆ ಠರಾವ ಕಾರ್ಯಗತ ಕರುಂಚ್ಯಾ ಲೋಕಾಚ್ಯಾ ಸಂಘಟಿತ ವಾವುರಾಚಿ ಅಧಿಕ ಗರಜ್ ಆಸಾ । ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆ ಉಲಯತಲ್ಯಾ ಲೋಕಾಚೊ ಏಕವಟ್ ಜಾವನ್, ಏಕಾ ಮನಾನ್ ಆನಿ ಏಕಾ ತಾಳಾನ್ ಸರ್ಕಾರಾಲಾಗಿಂ ರೂಪುಗಡ್ಣಾ ಶಿವಾಯ್ ಕೊಂಕಣಿ ಅಕಾಡೆಮಿಚೆಂ ಸ್ಥಾಪನ ಜಾಂವ್ಕ್ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಆಡವೆ ವೊಡೆರೆಂತ್ ಸ್ಥಾನ ಮೆळಪಾಕ್ ಕಷ್ಟ್ ಆಸಾತ್ । ಹೆಂ—ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕಾಂತ್ ಜಾಣಾ ಜಾಂವ್ಚೆಂ ಗರಜೆಚೆಂ ।

ಕೊಂಕಣಿ ಲೇಖಕಾಂಕ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯೊ :

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕೊಂಕಣಿ ಕವಿ ಆನಿ ಲೇಖಕ ಶ್ರೀ. ಜಿ. ಬಿ. ಮೊರಾಯಸ್ ಹಾಕಾ १९९० ದಸೆಂಬರ್ ಪಯ್ಲೆ ತಾರೀಕಿರ್ ಬೆಂಬಯ್ ರಾಜ ಭವನಾಂತ್ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಶ್ರೀ. ಶರದ್ ಪವಾರ್

ಅಸಲೆಚ್ ಠರಾವ್ ಹರಯೆಕಾ ಕೊಂಕಣಿ ಸಮ್ಮೇಳನಾಂತ್ ಮಂಜೂರ್ ಜಾತಾತ್. ಉಪ್ರಾಂತ್ ತಾಂಚಿ ಖಬರ್ಚಿ ಆಸಾನಾ, ದೆಕುನ್ ಹೆ ಠರಾವ್ ಕಾರ್ಯರುಪಾಕ್ ಯೆಂವ್ಚ್ಯಾಕ್ ವಾವುರ್ ಚಲಂವ್ಚೊ ಗರ್ಜೆಚೊ.

ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಂಕಣಿ ಸಮ್ಮೇಳನ :

ರಾಜ್ಯ ಮೆಟರ್ ಕೊಂಕಣಿ ಸಮ್ಮೇಳನ 1991 ಜನೇ 27ವೇರ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡಾಚ್ಯಾ ಕುಮಟಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ಲಯಾ ಗಿವ್ಬೆ ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ವಠಾರಾಂತ್ ಜಾಲೊ. ಅ. ಭಾ. ಕೊಂಕಣಿ ಪರಿಷದೆಚೊ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರೊ. ಆರ್. ಕೆ. ರಾವ್ ಹಾಣೆ ಸಮ್ಮೇಳನ ಉಗತಾಯಲೊ ಆನಿ "ಪಂಚಕಾದಯಿ" ಕೊಂಕಣಿ ಮಹಿಣಾಡಯಾಚೊ ಸಂಪಾದಕ ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಬಾಳಿಗಾ ಹಾಣೆ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರದರ್ಶನ ಉಗತಾಯಲೆಂ. ಶ್ರೀ ಪಾವ್ಲ್ ಮೊರಾಸ್ ಹಾಣೆ "ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಅಕಾಡೆಮಿ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಜಾಯ" ಸ್ತೂಲಯಾ ವಿಷಯಾಚೆರ್ ಭಾಷಣ್ ದಿಲೆಂ. ಲೋಕ್‌ಸಭಾ ಸಾಂದೊ ಶ್ರೀ ಅಸ್ಕರ್ ಫೆರ್ನಾಂಡಿಸ್ ಹಾಣೆ "ಅಬೊಲಿ" ಸ್ಮಾರಕ ಪುಸ್ತಕ ಉಗತಾಯಲೆಂ, ಸಮ್ಮೇಳನಾ ವೆಳಾರ್ ಸವಾರ್ ಠರಾವ್ ಮಂಜೂರ್ ಜಾಲೆ, ಹಾಂಚೆ ಪಯ್ಕಿ—25 ಲಾಖ್ ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕ್ ಜಿಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಅಕಾಡೆಮಿ ಸ್ಥಾಪನ್ ಕರುಂಕ್ ವಾವುರಚೆಂ—ಸಂವಿಧಾನಾಚೆ ಆಡವೆ ವೊಡೆರೆಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಕ್ ಸ್ಥಾನ ಮೆಳೊಂಕ್ ಸಾಧನ್ ಕರ್ಚೆಂ—ಆಕಾಶವಾಣಿ ಆನಿ ದೂರದರ್ಶನಾಚೆರ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಚ್ಯಾ ಚಡಿತ್ ಪ್ರಸಾರಾಕ್ ಅವಕಾಶ ಮೆಳೊಂಕ್ ವಾವುರಚೆಂ—ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಮುಖ್.

ಮಂಜೂರ್ ಜಾಲ್ಲೆ ಅಸಲೆ ಠರಾವ್ ಕಾರ್ಯಗತ ಕರುಂಕ್ ಲೋಕಾಚ್ಯಾ ಸಂಘಟಿತ ವಾವುರಾಚಿ ಅಧಿಕ ಗರ್ಜ್ ಆಸಾ, ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆ ಉಲಯ್ತಲ್ಯಾ ಲೋಕಾಚೊ ಏಕವಟ್ ಜಾವ್ನ್, ಏಕಾ ಮನಾನ್ ಆನಿ ಏಕಾ ತಾಳಾನ್ ಸರ್ಕಾರಾಲಾಗಿಂ ರೂಪುಗಡ್ಣಾ ಶಿವಾಯ್ ಕೊಂಕಣಿ ಅಕಾಡೆಮಿಚೆಂ ಸ್ಥಾಪನ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಆಡವೆ ವೊಡೆರೆಂತ್ ಸ್ಥಾನ ಮೆಳೊಂಕ್ ಕಷ್ಟ್ ಆಸಾತ್, ಹೆಂ — ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕಾಂತ್ ಜಾಣಾ ಜಾಂವ್ಚೆಂ ಗರ್ಜೆಚೆಂ.

ಕೊಂಕಣಿ ಲೇಖಕಾಂಕ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯೊ :

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕೊಂಕಣಿ ಕವಿ ಆನಿ ಲೇಖಕ ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಮೊರಾಯಸ್ ಹಾಕಾ 1990 ದಸೆಂಬರ್ ಪಯ್ಲೆ ತಾರೀಕಿರ್ ಬೆಂಬಯ್ ರಾಜ್ ಭವನಾಂತ್ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಶ್ರೀ ಶರದ್ ಪವಾರ್

हाणे एक लाख रुपयांचो पुरस्कार, एक ताम्र फलक आनी प्रशस्ती पत्र दीवन सनमान केलो। महाराष्ट्रांत वस्ती करतल्या ३१० व्यक्तींक असलो सनमान लाबलो। "महाराष्ट्र गौरव पुरस्कार" म्हळ्यार बिरुदाखाल त्या सरकारान पयले पावटी हो मान दिलो। फुडें हो पुरस्कार हरयेका वरसा दितलें—अशें मुख्यमंत्रीन सांगलें। श्री. मोरायसा बराबर बोंबंयंत जियेवन आसात त्या डॉ. दत्ताराम सुकटांकर आनी श्री. अरविंद म्हात्रो—ह्या कोंकणी लेखकांकयी असलोच पुरस्कार लाबलो।

खंयचेय भाषेच्या बरोप्यांक, तांणीं केल्ल्या साहित्यीक वावराक पुरस्कार लाबल्यार तांकां उत्तेजनयी मेळता। अशें तांकां आनी हेरांक नवी स्पृती उबजोन, साहित्यीक वावर वृद्धी जाता। श्री. मोरायसाक ताच्या "भितरलें तुफान" काव्य संग्रहाक १९८५ वरसाची "साहित्य अकाडेमी प्रशस्ती" लाबल्ली। श्री. मोरायस कोंकणीचो प्रख्यात कवी आनी लेखक। ताका पुरस्कार मेळल्ले खातीर सगळ्या कोंकणी लोकान संतोस पांवचें वाजबी। ताचे लिखणेक जैत लाबोंदी आनी ताच्या लिखणेच्या वावरान कोंकणीचो विकास जांवदी म्हण आमचे आशय।

मंगळूर आकाशवाणी निलयांत प्रसार निर्वाहक जावन वावुरता त्या कु। कनसेपता फेर्नांडीस द्विणे बरौन प्रस्तुत केल्ल्या "गुमटां" रूपकाक युववाणी विभागांतलें पयलें स्थान मेळ्ळां। (हैदराबादांतल्या एका कलाकाराकयी पयलें स्थान मेळ्ळां)। कर्नाटकांतल्या आकाशवाणी निलयां पयकी ह्या वरसा मंगळूर निलयाक मात्र बहुमान मेळ्ळां। ह्या स्पर्ध्यांत एका मंगळूरी कथोलीक कलाकाराक असलें बहुमान लाबचें हें पयले पावटी। ह्या बहुमानांत एक ट्रोफी, तीन हजार रूपय आनी एक प्रशस्ती पत्र तिका लाबलां। आमच्या पुरवजां थीन देवोन आयिल्ले कोंकणी संस्कृतेत "गुमटांचीं पदां" प्रधान पात्र घेतात। मीजारच्या कुडुंबी लोकाचीं आनी मंगळूरांतल्या कोंकणी क्रीस्तांवांचीं "गमटांचीं पदां" आनी त्या पदांची चरित्रा ह्या कार्यक्रमांत वा रूपकांत आटापल्या। १९९१

हाणें एके लाखां रुप्यांचो पुरस्कार, एके ताम्र फलक आनी प्रशस्ती पत्र दीव्पा सन्मान केलो. महाराष्ट्रांत वस्ती करतल्या ३१० व्यक्तींक असलो सन्मान लाबलो. "महाराष्ट्र गौरव पुरस्कार" म्हळ्यार बिरुदाखातीर त्या सरकारान पयली पावटी हो मान दिलो. फुडें हो पुरस्कार हरयेका वरसा दितलें—अशें मुख्यमंत्रीन सांगलें. श्री. मोरायसा बराबर बोंबंयंत जियेवन आसात त्या डॉ. दत्ताराम सुकटांकर आनी श्री. अरविंद म्हात्रो—ह्या कोंकणी लेखकांकयी असलोच पुरस्कार लाबलो.

मिर्झापूर भाषेच्या बरोप्यांक, तांणीं केल्ल्या साहित्यीक वावराक पुरस्कार लाबल्यार तांकां उत्तेजन येता. अशें तांकां आनी हेरांक नवी स्पृती उबजोन, साहित्यीक वावर वृद्धी जाता. श्री. मोरायसाक ताच्या "भितरलें तुफान" काव्य संग्रहाक १९८५ वर्साची "साहित्य अकाडेमी प्रशस्ती" लाबल्ली. श्री. मोरायस कोंकणीचो प्रख्यात कवी आनी लेखक. ताका पुरस्कार मेळल्ले खातीर सगळ्या कोंकणी लोकांन संतोस पांवचें वाजबी. ताचे लिखणेक जैत लाबोंदी आनी ताच्या लिखणेच्या वावरान कोंकणीचो विकास जांवदी म्हण आमचे आशय.

मंगळूर आकाशवाणी निलयांत प्रसार निर्वाहक जावन वावुरता त्या कु। कनसेपता फेर्नांडीस द्विणे बरौन प्रस्तुत केल्ल्या "गुमटां" रूपकाक युववाणी विभागांतलें पयलें स्थान मेळ्ळां। (हैदराबादांतल्या एका कलाकाराकयी पयलें स्थान मेळ्ळां)। कर्नाटकांतल्या आकाशवाणी निलयां पयकी ह्या वरसा मंगळूर निलयाक मात्र बहुमान मेळ्ळां। ह्या स्पर्ध्यांत एका मंगळूरी कथोलीक कलाकाराक असलें बहुमान लाबचें हें पयले पावटी। ह्या बहुमानांत एक ट्रोफी, तीन हजार रूपय आनी एक प्रशस्ती पत्र तिका लाबलां। आमच्या पुरवजां थीन देवोन आयिल्ले कोंकणी संस्कृतेत "गुमटांचीं पदां" प्रधान पात्र घेतात। मीजारच्या कुडुंबी लोकाचीं आनी मंगळूरांतल्या कोंकणी क्रीस्तांवांचीं "गमटांचीं पदां" आनी त्या पदांची चरित्रा ह्या कार्यक्रमांत वा रूपकांत आटापल्या। १९९१

ಫೆಬ್ರೆ १६ ವೇರ ದೆಹಲಿತಲ್ಯಾ ಸಿರಿಕೊಟ್ ಆಡ್‌ಟೊರಿಯಾಂತ್ ಚಲ್ಲೆಲ್ಯಾ ಸಮಾರಂಭಾ ವೆळಾರ್ ಕು। ಕನಸೆಪತಾ ಹಿಣೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸ್ವೀಕಾರ್ ಕೆಲಿ। ಕೊಂಕಣಿಚ್ಯಾ ಲೋಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಂತ್ ಜಾಯ್ತಿಂ ಪದಾಂ, ವೊವಿಯೊ, ವೆಸ್, ಹುಮಿಂಯೊ, ಗಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಆಸಾತ್। ಹಾಂಚೆವಿಶಿಂ ಖೂಬ ಸಂಶೋಧನ ಗರಜ್, ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಪುರ್ವಿಲ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕಾಚಿ ಭಾಸ, ರಿತಿ ರಿವಾಜಿ ಆನಿ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಹ್ಯಾ ಲೋಕ ಸಾಹಿತ್ಯಾಂತ್ ಆಡಾಪಲ್ಯಾತ್। ಬರಪಿ ದವರ್ಣಕ್ ನಾ ತರಯಿ ಲೋಕಾಚ್ಯಾ ತೊಡಾಂತ್ ಖೊಲೊನ್ ಆಸಾ। ಲೋಕ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆಂ ಸಂಶೋಧನ ಆನಿ ಅಧ್ಯಯನ್ ಏಕೆ ಭಾಷೆಚ್ಯಾ ವಿಕಾಸಾಂತ್ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರ ಖೆತಾ।

ಆಕಾಶವಾಣಿನ್ ಚಲವಚೊ ಅಸಲೊ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಖಡಿತ ಜಾವನ್ ಮಹತ್ವಾಚೊ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಹಾಂತುಂ ಸಬಾರಾಂಕ್ ಪಾತ್ರ್ ಖೆವಕ್ ಆನಿ ಆಪಲಿಂ ದೆಣಿಂ ಉಜವಾಡಾ ಹಾಡುಂಕ್ ಆಪ್ಣಾಸ್ ಲಾಲ್ಯಾ. ಕು. ಕನಸೆಪತಾ ಹಿಚ್ಯಾ ಸಾಹಸಾ ಖಾತಿರ್ ಆಮಿ ತಿಕಾ ಸಹಭಾಸ ಮ್ಹಣತಾಂವ್ ಆನಿ ಫುಡೆಂ ಅಸಲ್ಯಾ ವಾವರಾಂತ್ ತಿಕಾ ಜೈತ ಮಾಗತಾಂವ್। ತಿಚೆಂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ "ಗುಮ್‌ಟಾ"—ಕೊಂಕಣಿ ಕಾರ್ಯವಿಳಿ ವಿತರಾಂಚ್ಯಾ ಆಕಾಶ ವಾಣಿಚ್ಯಾ ನಿಲಯಾಂ ತೊನ್ ಪ್ರಸಾರ್ ಜಾತಲೆಂ।

ಕೊಂಕಣಿ ನಾಟಕ ಸ್ಪರ್ಧೆ:

ಡಾ. ಟಿ. ಎಮ್. ಎ. ಪೈ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ ಮಣಿಪಾಲ, ಪ್ರಾಯೋಜಕ ಜಾವನ್, ರಂಗಭೂಮಿ ಉಡಪಿ ಹಾಂಣಿ ಚಲೊನ್ ವ್ಹೆಲ್ಲೊ ಅ. ಭಾ. ಕೊಂಕಣಿ ನಾಟಕ ಸ್ಪರ್ಧೆ १९९१ ಏಪ್ರಿಲ್ १७ವೇರ ಆರಂಭ್ ಜಾವನ್ ಏಪ್ರಿಲ್ २५ವೇರ ಸಂಪಲೊ। ಹಾಂತುಂ ९ ನಾಟಕಾಂ ಪ್ರದರ್ಶಿತ ಜಾಂವ್ಕ್ ಆಯಿಲ್ಲೆಂ ತರೀ ६ ನಾಟಕಾಂ ಮಾತ್ರ ಪ್ರದರ್ಶಿತ ಜಾಲೆಂ। ಹ್ಯಾಚ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಾನ್ ಏಕಾ ವರ್ಸಾ ಆದಿಂ ಚಲೊನ್ ವ್ಹೆಲ್ಲೊ ಪಯಲ್ಯಾ ಸ್ಪರ್ಧಾಂತ್ ಪ್ರದರ್ಶಿತ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ವಿವಿಧ ಪ್ರದೇಶಾಂಚ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಿ ನಾಟಕಾಂನಿ ರಂಗಮಂಚಾಚಿ ವಿವಿಧ ಸಾಧ್ಯತಾ ಪ್ರದರ್ಶಿತ ಜಾವನ್, ಸಬಾರಾಂಕ್ ಸ್ಪೂರ್ತಿದಾಯೆಕ್ ಮಾಗ್‌ದರ್ಶನ್ ಲಾಭಲೆಂ ತರ, ಹ್ಯಾ ವರ್ಸಾಚ್ಯಾ ನಾಟಕಾಂನಿ ಭಾಷೆಚಿಂ ವಿವಿಧ ರೂಪಾಂ ಪಳೆವ್ಕ್ ಮೆಳ್ತಲೆಂ। ಸಾಂಗಾಂತ್ ಭಾಷೆಚೊ ವಿಕಾಸ್ ಜಾವ್ನ್ ನಾ ತರೀ ನಾಟಕಾಂ ರಚಪಾಕ್ ಆನಿ ಪ್ರದರ್ಶನ್ ಕರಪಾಕ್ ಭಾಷೆ ವರವಿಂ ಕಸಲಿಚ್ ಆಡಕಲ್ ಜಾಯನಾ ಮ್ಹಣ್ಲೆಂ ಪ್ರೇಕ್ಷಕಾಂಕ್ ಖಚಿತ ಜಾಲೆಂ। ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಸ ಉಲೊಪಾಕ್ ಮಾತ್ರ ಸೊಡನ್ ತಿ ಬರೊಪಾಕ್ ಯೋಗ್ಯ್ ಜಾಲ್ಲೊ ಸಾಹಿತ್ಯೀಕ್ ಭಾಸ ನ್ಹಯ್, ಕಿತ್ಯಾಕ್ ತಿಕಾ ಲಿಪಿ ನಾ, ಮ್ಹಣ್ತಲ್ಯಾಂಕ್ ಹಿಂ ನಾಟಕಾಂ ದೆಖೊನ್, ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಸ ಹೆರ ಖಂಚೆಂ ಭಾಷೆಕ್

1991 ಫೆಬ್ರೆರ್ 16ವೆರ್ ದೆಲ್ಲಿಂತ್ಲಾ ಸಿರಿಕೊಟ್ ಆಡ್‌ಟೊರಿಯಾಂತ್ ಚಲ್ಲೆಲ್ಯಾ ಸಮಾರಂಭಾ ವೆಳಾರ್ ಕು। ಕನ್ನೆಪ್ಪಾ ಹಿಣೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸ್ವೀಕಾರ್ ಕೆಲಿ. ಕೊಂಕಣಿಚ್ಯಾ ಲೋಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಂತ್ ಜಾಯ್ತಿಂ ಪದಾಂ, ವೊವಿಯೊ, ವೆಸ್, ಹುಮಿಂಯೊ, ಗಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಆಸಾತ್. ಹಾಂಚೆವಿಶಿಂ ಖೂಬ ಸಂಶೋಧನ ಗರಜ್, ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಪುರ್ವಿಲ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕಾಚಿ ಭಾಸ, ರಿತಿ ರಿವಾಜಿ ಆನಿ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಹ್ಯಾ ಲೋಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಂತ್ ಆಡಾಪಲ್ಯಾತ್. ಬರಪಿ ದವರ್ಣಕ್ ನಾ ತರಯಿ ಲೋಕಾಚ್ಯಾ ತೊಡಾಂತ್ ಖೊಲೊನ್ ಆಸಾ. ಲೋಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆಂ ಸಂಶೋಧನ ಆನಿ ಅಧ್ಯಯನ್ ಏಕೆ ಭಾಷೆಚ್ಯಾ ವಿಕಾಸಾಂತ್ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರ ಖೆತಾ.

ಆಕಾಶವಾಣಿನ್ ಚಲವಚೊ ಅಸಲೊ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಖಡಿತ ಜಾವ್ನ್ ಮಹತ್ವಾಚೊ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಹಾಂತುಂ ಸಬಾರಾಂಕ್ ಪಾತ್ರ್ ಖೆವ್ನ್ ಆನಿ ಆಪ್ಲಿಂ ದೆಣಿಂ ಉಜವಾಡಾ ಹಾಡುಂಕ್ ಆಪ್ಣಾಸ್ ಲಾಲ್ಯಾ. ಕು. ಕನ್ನೆಪ್ಪಾ ಹಿಚ್ಯಾ ಸಾಹಸಾ ಖಾತಿರ್ ಆಮಿ ತಿಕಾ ಸಹಭಾಸ ಮ್ಹಣ್ತಾಂವ್ ಆನಿ ಫುಡೆಂ ಅಸಲ್ಯಾ ವಾವರಾಂತ್ ತಿಕಾ ಜೈತ ಮಾಗ್ತಾಂವ್. ತಿಚೆಂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ "ಗುಮ್‌ಟಾ"—ಕೊಂಕಣಿ ಕಾರ್ಯವಿಳಿ ವಿತರಾಂಚ್ಯಾ ಆಕಾಶವಾಣಿಚ್ಯಾ ನಿಲಯಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಪ್ರಸಾರ್ ಜಾತಲೆಂ.

ಕೊಂಕಣಿ ನಾಟಕ ಸ್ಪರ್ಧೆ:

ಡಾ. ಟಿ. ಎಮ್. ಎ. ಪೈ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ ಮಣಿಪಾಲ, ಪ್ರಾಯೋಜಕ ಜಾವ್ನ್, ರಂಗಭೂಮಿ ಉಡಪಿ ಹಾಂಣಿ ಚಲೊನ್ ವ್ಹೆಲ್ಲೊ ಅ. ಭಾ. ಕೊಂಕಣಿ ನಾಟಕ ಸ್ಪರ್ಧೆ 1991 ಏಪ್ರಿಲ್ 17ವೆರ್ ಆರಂಭ್ ಜಾವ್ನ್ ಏಪ್ರಿಲ್ 25ವೆರ್ ಸಂಪ್ಲೊ. ಹಾಂತುಂ 9 ನಾಟಕಾಂ ಪ್ರದರ್ಶಿತ ಜಾಂವ್ಕ್ ಆಯಿಲ್ಲೆಂ ತರೀ 6 ನಾಟಕಾಂ ಮಾತ್ರ ಪ್ರದರ್ಶಿತ ಜಾಲಿಂ. ಹ್ಯಾಚ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಾನ್ ಏಕಾ ವರ್ಸಾ ಆದಿಂ ಚಲೊನ್ ವ್ಹೆಲ್ಲೊ ಪಯಲ್ಯಾ ಸ್ಪರ್ಧಾಂತ್ ಪ್ರದರ್ಶಿತ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ವಿವಿಧ ಪ್ರದೇಶಾಂಚ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಿ ನಾಟಕಾಂನಿ ರಂಗಮಂಚಾಚಿ ವಿವಿಧ ಸಾಧ್ಯತಾ ಪ್ರದರ್ಶಿತ ಜಾವ್ನ್, ಸಬಾರಾಂಕ್ ಸ್ಪೂರ್ತಿದಾಯೆಕ್ ಮಾಗ್‌ದರ್ಶನ್ ಲಾಭಲೆಂ ತರ, ಹ್ಯಾ ವರ್ಸಾಚ್ಯಾ ನಾಟಕಾಂನಿ ಭಾಷೆಚಿಂ ವಿವಿಧ ರೂಪಾಂ ಪಳೆವ್ನ್ ಮೆಳ್ಳಿಂ, ಸಾಂಗಾಂತ್ ಭಾಷೆಚೊ ವಿಕಾಸ್ ಜಾಂವ್ನ್ ನಾ ತರೀ ನಾಟಕಾಂ ರಚಪಾಕ್ ಆನಿ ಪ್ರದರ್ಶನ್ ಕರಪಾಕ್ ಭಾಷೆ ವರವಿಂ ಕಸಲಿಚ್ ಆಡ್ಕಳ್ ಜಾಯನಾ ಮ್ಹಣ್ಲೆಂ ಪ್ರೇಕ್ಷಕಾಂಕ್ ಖಚಿತ ಜಾಲೆಂ. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಸ ಉಲೊವ್ಪಾಕ್ ಮಾತ್ರ ಸೊಡ್ನ್ ತೀ ಬರವ್ಪಾಚಿ ಸಾಹಿತ್ಯೀಕ್ ಭಾಸ ಸ್ಪರ್ಧೆ, ಕಿತ್ಯಾಕ್ ತಿಕಾ ಲಿಪಿ ನಾ, ಮ್ಹಣ್ತಲ್ಯಾಂಕ್ ಹಿಂ ನಾಟಕಾಂ ದೆಖೊನ್, ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಸ ಹೆರ ಖಂಚೆಂ ಭಾಷೆಕ್ ಸಂಸಮಾನ

सरिसमान जावन रावासाकीं सत्वभरित आनी
जीवाळ आसा म्हण भगलें तें खंडित ।

ಜಾವ್ನ್ ರಾವಾಸಾರ್ಕಿ ಸತ್ವಭರಿತ್ ಆನಿ ಜೀವಾಳ್ ಆಸಾ ಮ್ಹಣ್
ಭಗ್ಲೆಂ ತೆಂ ಖಂಡಿತ್.

गोंयच्या नाटकांनी मराठी आनी पुडतुगेज
भासांचे संबद्द भरसोन आसल्यार, कुंदापुर आनी
शिरसी प्रदेशांच्या नाटकांनी कानडी संबद्द प्रचलित
आसल्ले आनी मंगळूरच्या नाटकांत क्रिस्तांवांनी
उलौंचे कोंकणीची विशेषता देखोंक मेळळी ।
वेगवेगळ्या प्रदेशांच्या नाटकांनी प्रादेशिक संप्रदायां
प्रकार विणल्ली विविध रितिची कथावस्त विचल्लेंय
एक विशेष म्हण्येत । बहुमानां थोड्यांक मात्र
मेळळ्यांत जावयेत, पुण स्पध्यांत भाग घेवंचें,
बहुमान जोडचे खातीर मात्र न्हय । असले स्पर्धे
आनी कार्यक्रमां भाषेच्या आनी तिच्या साहित्याच्या
विकासाक आधार दितात । देकुन, संघ संस्थ्यांनी
भाषेक सम्मंद जाल्ल्या नाटकांचे स्पर्धे आनी हेर
कार्यक्रमां भाषेचे अभिवृद्धेक पूरक जांवचेवरी
चडयिल्लीं बरीं ।

ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ನಾಟಕಾಂನಿ ಮರಾಠಿ ಆನಿ ಪುದ್ತುಗೇಜ್ ಭಾಸಾಂ
ಚಿ ಸಬ್ದ್ ಭರ್ಸೊನ್ ಆಸ್ಲಾರ್, ಕುಂದಾಪುರ್ ಆನಿ ಸಿರ್ಸಿ ಪ್ರ
ದೇಶಾಂಚ್ಯಾ ನಾಟಕಾಂನಿ ಕಾನಡಿ ಸಬ್ದ್ ಪ್ರಚಲಿತ್ ಆಸ್ಲೆ
ಆನಿ ಮಂಗ್ಳುರ್ಚ್ಯಾ ನಾಟಕಾಂತ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಉಲಂವ್ಚ್ಯಾ
ಕೊಂಕಣಿಚಿ ವಿಷೇಶತಾ ದೆಖೊಂಕ್ ಮೆಳ್ಳಿ. ವೆಗ್‌ವೆಗ್ಳ್ಯಾ ಪ್ರ
ದೇಶಾಂಚ್ಯಾ ನಾಟಕಾಂನಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ್ ಸಂಪ್ರದಾಯಾಂ ಪ್ರಕಾರ್
ವಿಣ್ಲಿ ವಿವಿಧ್ ರಿತಿಂಚಿ ಕಥಾವಸ್ತಾ ವಿಂಚ್ಲೆಂ ಯ್ ಏಕ್
ವಿಶೇಸ್ ಮ್ಹಣ್ತೆತ್, ಬಹುಮಾನಾಂ ಥೊಡ್ಯಾಂಕ್ ಮಾತ್
ಮೆಳ್ಳ್ಯಾಂತ್ ಜಾವ್ನ್, ಪುಣ್ ಸ್ಪರ್ಧಾಂತ್ ಭಾಗ್ ಘೆಂವ್ಚೆಂ,
ಬಹುಮಾನ್ ಜೊಡ್ಚೆ ಖಾತಿರ್ ಮಾತ್ ಸ್ಪರ್ಧ್ ಆನಿ ಅಸಲೆ ಸ್ಪರ್ಧ್
ಆನಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಾಂ ಭಾಷೆಚ್ಯಾ ಆನಿ ತಿಚ್ಯಾ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚ್ಯಾ
ವಿಕಾಸಾಕ್ ಆಧಾರ್ ದಿತಾತ್. ದೆಕುನ್ ಸಂಘ್ ಸಂಸ್ಥಾಂನಿ
ಭಾಷೆಕ್ ಸಮ್ಮಂದ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ನಾಟಕಾಂಚಿ ಸ್ಪರ್ಧ್ ಆನಿ ಹೆರ್
ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಾಂ ಭಾಷೆಚೆ ಅಭಿವೃದ್ಧೆಕ್ ತಾಳ್ ಪಡ್ವಯಿ
ಚಡಯಿಲ್ಲಿಂ ಬರಿಂ.

—आलवन कास्तेलिन

—ಅಲ್ಪನ್ ಕಾಸ್ತೆಲಿನ್.

देवनागरी लिपींत कोंकणीची अक्षर मांडावळ (मुकारिलां)

३. वयर सांगल्ल्या उत्रांनी रूम बदलप जांवचें
आसा । एकाक्षरी उतराक प्रत्यय लागताना,
दुसऱ्या अक्षराचेर भर पडता । दाखल्याक : घर-
घराक । घर-ह्या उतरांत “घ” अक्षराचेर भर
पडता । पुण “घराक”—हांतुं “रा” अक्षराचेर
भर पडता । त्याच प्रकार,

मोर-मोराक	वच-वच्याक	चड-चडात
राम-रामान	व्हर-व्हराण	तीळ-तीळाक
देव-देवाक	दळ-दळूक	मीन-मीनाक
भीम-भीमाक	चोय-चोयलो	सून-सूनेन
कंस-कंसान	सांग-सांगलें	चींच-चींचेक

ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಂತ್ ಕೊಂಕಣಿಚಿ ಅಕ್ಷರ್ ಮಾಂಡಾವಳ್ (ಮುಕಾರಿಲಾಂ)

3. ವಯ್ರ್ ಸಾಂಗ್ಲಲ್ಯಾ ಉತ್ರಾಂನಿ ರೂಪ್ ಬದ್ಲಪ್ ಜಾಂವ್ಚೆಂ
ಆಸಾ. ಏಕಾಕ್ಷರಿ ಉತರಾಕ್ ಪ್ರತ್ಯಯ್ ಲಾಗ್ತಾನಾ,
ದುಸ್ರ್ಯಾ ಅಕ್ಷರಾಚೆರ್ ಭರ್ ಪಡ್ತಾ. ದಾಖ್ಲ್ಯಾಕ್ : घर-
घराक । घर-ह्या ಉತ್ರಾಂತ್, “घ” ಅಕ್ಷರಾಚೆರ್ ಭರ್
ಪಡ್ತಾ. ಪುಣ್ “घराक”—हांतुं “रा” ಅಕ್ಷರಾಚೆರ್
ಭರ್ ಪಡ್ತಾ. ತ್ಯಾಚ್ ಪ್ರಕಾರ್,

मोर-मोराक	वच-वच्याक	चड-चडात
राम-रामान	व्हर-व्हराण	तीळ-तीळाक
देव-देवाक	दळ-दळूक	मीन-मीनाक
भीम-भीमाक	चोय-चोयलो	सून-सूनेन
कंस-कंसान	सांग-सांगलें	चींच-चींचेक

सकयल्या दोन अक्षरांच्या उत्रांनी भर आसलो थंयच आसता । दाखल्याक :

कवि - कवीक	गुरू - गुरूक
चलो - चल्याक	दोळो - दोळ्याक
बावलो - बावल्यान	रुचि - रुचीन

प्रत्यय लागल्या उपरांतयी, तें उतर दोन अक्षरीच रावता ।

सकयल दिल्ल्या दोन अक्षरांच्या उतरांक प्रत्यय लागताना, तिसऱ्या अक्षराचेर भर पडता । दाखल्याक :

तांदूळ - तांदूळाक	बजार - बजारांत
नदी - नदीयेंत	चेंडू - चेंडूवाक

हांगासर, अक्षराचेर पडता तो भर आनी स्वराची लांबाय, वेगवेगळे विचार म्हण उडास दवरची गरज । स्वराची लांबाय म्हळ्यार ताच्या उच्चाराची लांबाय । अक्षराचेर भर म्हळ्यार, अक्षरांतल्या स्वराचो उच्चार जाताना ताचेर पडता तें बळ वा भर । तरीपुण, कोंकणींत अक्षराचेर भर म्हळ्यार स्वराची लांबाय म्हण लेखून चुकोन पडतात । अशें अक्षरावयलो भर स्वराची लांबाय म्हण चूक समजतात । देकुन, भर पडना त्या अक्षरांतलो स्वर ह्रस्व, आनी भर पडता त्या अक्षरांतलो स्वर दीर्घ बरयतात । दाखल्याक : “जीव”-हांतल्या “जी”चेर भर पडता । “जीवित”-हांतल्या “वि”चेर भर पडता । अशें “जी” वयलो भर “वि”चेर बसता । जायते जण हें उतर “जिवित” म्हण बरयतात । हाका फावो तें कारण ना । “जीवित” हाका प्रत्यय लागताना, म्हळ्यार “जीविताक” म्हणताना, भर “ता”चेर बसता; “जी” आनी “वि”चेर भर पडना । देकुन जायतो लोक हें उतर “जिविताक”—अशें बरयतात । हाकाय फावो तें कारण ना । खरेपणी, हीं उतरां अशीं बरोक जाय—जीव, जीवित, जीविताक । पुण, जिवित, जिवाक, जिविताक—अशें बरोची चूक ।

अक्षरावयलो भर उतराचो अर्थ बदलता तसल्या भासांनी सयत तो बरपांत दाकयनांत । दाखल्याक : इंग्लेजींत—conduct (क्रियापद) आनी conduct

सकयल्या दोन अक्षरांच्या उत्रांनी भर आसलो थंयच आसता । दाखल्याक :

कवि - कवीक	गुरू - गुरूक
चलो - चल्याक	दोळो - दोळ्याक
बावलो - बावल्यान	रुचि - रुचीन

प्रत्यय लागल्या उपरांतयी, तें उतर दोन अक्षरीच रावता ।

सकयल दिल्ल्या दोन अक्षरांच्या उतरांक प्रत्यय लागताना, तिसऱ्या अक्षराचेर भर पडता । दाखल्याक :

तांदूळ - तांदूळाक	बजार - बजारांत
नदी - नदीयेंत	चेंडू - चेंडूवाक

हांगासर, अक्षराचेर पडता तो भर आनी स्वराची लांबाय, वेगवेगळे विचार म्हण उडास दवरची गरज । स्वराची लांबाय म्हळ्यार ताच्या उच्चाराची लांबाय । अक्षराचेर भर म्हळ्यार, अक्षरांतल्या स्वराचो उच्चार जाताना ताचेर पडता तें बळ वा भर । तरीपुण, कोंकणींत अक्षराचेर भर म्हळ्यार स्वराची लांबाय म्हण लेखून चुकोन पडतात । अशें अक्षरावयलो भर स्वराची लांबाय म्हण चूक समजतात । देकुन, भर पडना त्या अक्षरांतलो स्वर ह्रस्व, आनी भर पडता त्या अक्षरांतलो स्वर दीर्घ बरयतात । दाखल्याक : “जीव”-हांतल्या “जी”चेर भर पडता । “जीवित”-हांतल्या “वि”चेर भर पडता । अशें “जी” वयलो भर “वि”चेर बसता । जायते जण हें उतर “जिवित” म्हण बरयतात । हाका फावो तें कारण ना । “जीवित” हाका प्रत्यय लागताना, म्हळ्यार “जीविताक” म्हणताना, भर “ता”चेर बसता; “जी” आनी “वि”चेर भर पडना । देकुन जायतो लोक हें उतर “जिविताक”—अशें बरयतात । हाकाय फावो तें कारण ना । खरेपणी, हीं उतरां अशीं बरोक जाय—जीव, जीवित, जीविताक । पुण, जिवित, जिवाक, जिविताक—अशें बरोची चूक ।

अक्षरावयलो भर उतराचो अर्थ बदलता तसल्या भासांनी सयत तो बरपांत दाकयनांत । दाखल्याक : इंग्लेजींत—conduct (क्रियापद) आनी conduct

(नामपद) — ह्या उतराचेर भर एकसाको पडना, तरयी तो बरपांत दाकयनांत ।

भारती भासांनी, कोंकणीत लेगून उतराचेर पडता तो भर, उतराच्या अर्थाक संबध आटापिना । चड म्हळ्यार, तो भर, उलयतल्याचो मनोभाव कळित करता । देखून तो भर बरपान दाकांची गरज ना । देखून भर पडनातले स्वर ह्रस्व, आनी भर पडलले स्वर दीर्घ करून बरोंची पद्धत गरजेक मिळवल्ली आनी ती सांडूक जाय । अशें,

भीम + आ → भीमा (भिमा न्हय)
भीष्म + आ → भीष्मा (भिष्मा न्हय)
दूद + आक → दूदाक (दुदाक न्हय)
मूळ + आंत → मूळांत (मुळांत न्हय)
तीळ + आक → तीळाक (तिळाक न्हय)

पयले विभक्तींत “कवि” आसलें “कवी”, गुरू आसलें “गुरू”, “मति” आसलें “मती”, “बहु” आसलें “बहु”, “लिपि” आसलें “लिपी”, “बलि” आसलें “बली” — अशें बरोचें खंडित चूक । चूक बरयिल्ले वरवीं, त्या उतरांत जाता तें बदलप समजूक कष्ट जाता ।

४. कोंकणीत नाक्यो उच्चारः (Nasalisation in Konkani)

कोंकणीत सगळ्या स्वरांक नाक्यो उच्चार दिव्येता । अशें, दोन वर्गांचे स्वर आसात (१) नाक्यो उच्चार नासलले (सादे), (२) नाक्यो उच्चार आसलले । नागरी लिपींत अनुस्वार नाक्यो उच्चार सुचयता । अशें, दोन वर्गांचे स्वर हेः

१) अ, आ, इ, ई, उ, ऊ, ए, ऐ, ओ, औ
अं, आं, इं, ईं, उं, ऊं, एं, ऐं, ओं, औं

सादे आनी नाक्ये स्वर जायते पावटी अर्थाचें वेगळेपण आटापतात । दाखल्याकः मास ७ मांस, ताक ७ तांक वाट ७ वांट, नाव ७ नांव, देव ७ देंव, रोट ७ रोंट, वेग ७ वेंग, इत्यादी ।

अनुस्वाराचो प्रयोग व्याकरणी वर्ग सुचयता [वा अनुस्वार व्याकरणी वर्गाची बदलावण सुचयता]

(नामपद) — ह्या उतरांचेर भर एकासारको पडना, तरयी तो बरपांत दाकयनांत ।

भारती भासांनी, कोंकणीत लेगून उतराचेर पडता तो भर, उतराच्या अर्थाक संबध आटापिना, चड म्हळ्यार, तो भर, उलयतल्याचो मनोभाव कळित करता । देखून तो भर बरपान दाकांची गरज ना । देखून भर पडनातले स्वर ह्रस्व, आनी भर पडलले स्वर दीर्घ करून बरोंची पद्धत गरजेक मिळवल्ली आनी ती सांडूक जाय । अशें,

भीम + आ → भीमा (भिमा न्हय)
भीष्म + आ → भीष्मा (भिष्मा न्हय)
दूद + आक → दूदाक (दुदाक न्हय)
मूळ + आंत → मूळांत (मुळांत न्हय)
तीळ + आक → तीळाक (तिळाक न्हय)

पयले विभक्तींत “कवि” आसलें “कवी”, गुरू आसलें “गुरू”, “मति” आसलें “मती”, “बहु” आसलें “बहु”, “लिपि” आसलें “लिपी”, “बलि” आसलें “बली” — अशें बरोचें खंडित चूक । चूक बरयिल्ले वरवीं, त्या उतरांत जाता तें बदलप समजूक कष्ट जाता ।

4. कोंकणीत नाक्यो उच्चारः (Nasalisation in Konkani)

कोंकणीत सगळ्या स्वरांक नाक्यो उच्चार दिव्येता, अशें, दोन वर्गांचे स्वर आसात (१) नाक्यो उच्चार नासलले (सादे) (२) नाक्यो उच्चार आसलले, नागरी लिपींत अनुस्वार नाक्यो उच्चार सुचयता, अशें, दोन वर्गांचे स्वर हेः

१) अ, आ, इ, ई, उ, ऊ, ए, ऐ, ओ, औ
२) अं, आं, इं, ईं, उं, ऊं, एं, ऐं, ओं, औं

सादे आनी नाक्ये स्वर जायते पावटी अर्थाचें वेगळेपण आटापतात । दाखल्याकः मास ७ मांस, ताक ७ तांक वाट ७ वांट, नाव ७ नांव, देव ७ देंव, रोट ७ रोंट, वेग ७ वेंग, इत्यादी ।

अनुस्वाराचो प्रयोग व्याकरणी वर्ग सुचयता [वा अनुस्वार व्याकरणी वर्गाची बदलावण सुचयता]

- (i) ಹ್ಯಾ ಉತ್ರಾಂನಿ ಅನುಸ್ವಾರ ಅನೇಕವಚನ ಸುಚಯತಾ—
ತಾಕಾ ಂ ತಾಂಕಾಂ, ಭಾವಾಕ ಂ ಭಾವಾಂಕ, ಚಲಯೆಕ ಂ
ಚಲಯೆಂಕ
- (ii) ಲೆ ಆನಿ ಲೆಂ—ಹಾಂತಲೆಂ ಲೆ ಪುಲಿಂಗಿ ಅನೇಕವಚನ
ಸುಚಯತಾ ಆನಿ ಲೆಂ ನಪುಂಸಕಲಿಂಗಿ ಏಕವಚನ
ಸುಚಯತಾ । ದಾಖಲ್ಯಾಕ:
ಗೇಲೆ ಂ ಗೇಲೆಂ, ರಡಲೆ ಂ ರಡಲೆಂ, ಮೇಲೆ ಂ ಮೇಲೆಂ ।
- (iii) ತಾಂ—ಪಯಲೊ ಪುರುಷ ಏಕವಚನ ಸುಚಯತಾ ।
ತಾ—ದುಸ್ರ್ಯಾ ಆನಿ ತಿಸ್ರ್ಯಾ ಪುರುಷಾಕ್ ಸುಚಯತಾ ।
ದಾಖಲ್ಯಾಕ: ಯೆತಾಂ ಂ ಯೆತಾ, ಖಾತಾಂ ಂ ಖಾತಾ ।
- (iv) ಲಿ—ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗಿ ಏಕವಚನ ಸುಚಯತಾ ।
ಲಿಂ—ನಪುಂಸಕಲಿಂಗಿ ಅನೇಕವಚನ ಸುಚಯತಾ ।
ದಾಖಲ್ಯಾಕ: ಮಾಸಲಿ ಹಾಡಲಿ ಂ ಕೆಲಿಂ ಹಾಡಲಿ
ಚವಲಿ ಪಿಕಲಿ ಂ ಪೆರಾಂ ಪಿಕಲಿಂ ।
- (v) ಲೊಂ—ಪ್ರಥಮ ಪುರುಷ ಏಕವಚನ ಸುಚಯತಾ ।
ಲೊ—ದುಸ್ರೊ ಆನಿ ತಿಸ್ರೊ ಪುರುಷ ಏಕವಚನ
ಸುಚಯತಾ । ದಾಖಲ್ಯಾಕ: ಆಯಲೊಂ ಂ ಆಯಲೊ;
ಬಸಲೊಂ ಂ ಬಸಲೊ ।

ವಯಲ್ಯಾ ದಾಖಲ್ಯಾಂನಿ, ಅನುಸ್ವಾರ ಅರ್ಥ ಆಟಾಪತಾ—
ಉತ್ರಾಂನಿ ತಶೆಂಚ ವ್ಯಾಕರಣಿ ವರ್ಗಾಂನಿ । ದೆಕುನ್ ಅರ್ಥ
ದಾಖಯನಾಸಲ್ಯಾ ಸಂದರ್ಭಾಂನಿ ತೊ ಸೊಡ್ಚೊ, ಸಕಯ್ಲ
ದಿಲ್ಯಾ ಉತ್ರಾಂನಿ ಅನುಸ್ವಾರ ಗರಜ ನಾ, ದೆಕುನ್ ತೊ
ಸೊಡ್ಚೊ. ಭಯ, ಪಾಯ, ಕೆಸ, ಹಾಸ, ಭರವಸೊ ।
ಹೆಂ ಉತ್ರಾಂ ಅಶಿಂಚಿ ಬರಯೆತಾ: ಭಯ, ಪಾಯ, ಕೆಸ, ಹಾಸ,
ಭರವಸೊ ವಾ ಭರವಸೊ ।

ಕೊಂಕಣಿ ವ್ಯಾಕರಣ ಪುಸ್ತಕಾಂನಿ ಚಡಾವತ ಉಂಕ್ ವಾ
ಉಂಕ್ ಪ್ರತ್ಯಯ ಧಾತುಕ್ ಲಾವನ್ ಕ್ರಿಯಾಪದಾಂನಿ ಸಾಮಾನ್ಯರೂಪ
ಪಡತಾತ । ದಾಖಲ್ಯಾಕ: ಕರುಂಕ್, ಚಲುಂಕ್, ಜಾವುಂಕ್
ಇತ್ಯಾದಿ । ಹೆಂ ಸಾಮಾನ್ಯರೂಪ ಚಡ್ ಕರುನ್ ಉಂಕ್ ಸೂಚಕ ।
ಹ್ಯಾಚಿ ಉತ್ರಾಂನಿ ಅನುಸ್ವಾರಾಚಿ ಗರಜ ನಾ ಆನಿ ತೊ
ಸೊಡ್ಚೊ. ದಾಖಲ್ಯಾಕ: ಕರುಂಕ್, ಚಲುಂಕ್, ಜಾವುಂಕ್
ಇತ್ಯಾದಿ ಬರಯಲ್ಯಾರ ಪಾವತಾ ।

ವಯರ್ ದಿಲ್ಯಾ ದಾಖಲ್ಯಾಂನಿ ಅನುಸ್ವಾರ ನಾಕ್ಯೊ ಸ್ವರ
ಸುಚಯತಾ । ಅನುಸ್ವಾರ ನಾಕ್ಯೊ ವ್ಯಂಜನ ಸುಚಯತಾ ಉಪಯೋಗ
ಕರಯೆತಾ । ದಾಖಲ್ಯಾಕ: ಙ, ಞ, ಣ, ನ ಆನಿ ಮ,
ಸಂಕ, ಪಂಖೊ, ಕೊಂಕೊ, ಸಂಘ, ಪಾಂಚ, ಸಾಂಜ, ಕಾಂಟೊ, ಕುಂಟೊ,

- (i) ಹ್ಯಾ ಉತ್ರಾಂನಿ ಅನುಸ್ವಾರ ಅನೇಕವಚನ ಸುಚಯತಾ—
ತಾಕಾ ಂ ತಾಂಕಾಂ, ಭಾವಾಕ ಂ ಭಾವಾಂಕ, ಚಲಯೆಕ ಂ
ಚಲಯೆಂಕ
- (ii) ಲೆ ಆನಿ ಲೆಂ—ಹಾಂತಲೆಂ ಲೆ ಪುಲಿಂಗಿ ಅನೇಕವಚನ
ಸುಚಯತಾ ಆನಿ ಲೆಂ ನಪುಂಸಕಲಿಂಗಿ ಏಕವಚನ ಸುಚ
ಯತಾ. ದಾಖಲ್ಯಾಕ್:
ಗೇಲೆ ಂ ಗೇಲೆಂ, ರಡಲೆ ಂ ರಡಲೆಂ, ಮೇಲೆ ಂ ಮೇಲೆಂ.
- (iii) ತಾಂ—ಪಯಲೊ ಪುರುಷ ಏಕವಚನ ಸುಚಯತಾ.
ತಾ—ದುಸ್ರ್ಯಾ ಆನಿ ತಿಸ್ರ್ಯಾ ಪುರುಷಾಕ್ ಸುಚಯತಾ.
ದಾಖಲ್ಯಾಕ್: ಯೆತಾಂ ಂ ಯೆತಾ, ಖಾತಾಂ ಂ ಖಾತಾ ।
- (iv) ಲಿ—ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗಿ ಏಕವಚನ ಸುಚಯತಾ,
ಲಿಂ—ನಪುಂಸಕಲಿಂಗಿ ಅನೇಕವಚನ ಸುಚಯತಾ.
ದಾಖಲ್ಯಾಕ್: ಮಾಸಲಿ ಹಾಡಲಿ ಂ ಕೆಲಿಂ ಹಾಡಲಿ
ಚವಲಿ ಪಿಕಲಿ ಂ ಪೆರಾಂ ಪಿಕಲಿಂ
- (v) ಲೊಂ—ಪ್ರಥಮ ಪುರುಷ ಏಕವಚನ ಸುಚಯತಾ,
ಲೊ—ದುಸ್ರೊ ಆನಿ ತಿಸ್ರೊ ಪುರುಷ ಏಕವಚನ
ಸುಚಯತಾ, ದಾಖಲ್ಯಾಕ್: ಆಯಲೊಂ ಂ ಆಯಲೊ;
ಬಸಲೊಂ ಂ ಬಸಲೊ ।

ವಯಲ್ಯಾ ದಾಖಲ್ಯಾಂನಿ, ಅನುಸ್ವಾರ ಅರ್ಥ ಆಟಾಪತಾ—
ಉತ್ರಾಂನಿ ತಶೆಂಚ ವ್ಯಾಕರಣಿ ವರ್ಗಾಂನಿ. ದೆಕುನ್ ಅರ್ಥ
ದಾಖಯನಾಸಲ್ಯಾ ಸಂದರ್ಭಾಂನಿ ತೊ ಸೊಡ್ಚೊ, ಸಕಯ್ಲ
ದಿಲ್ಯಾ ಉತ್ರಾಂನಿ ಅನುಸ್ವಾರ ಗರಜ ನಾ, ದೆಕುನ್ ತೊ
ಸೊಡ್ಚೊ. ಭಯ, ಪಾಯ, ಕೆಸ, ಹಾಸ, ಭರವಸೊ ।
ಹೆಂ ಉತ್ರಾಂ ಅಶಿಂಚಿ ಬರಯೆತಾ: ಭಯ, ಪಾಯ, ಕೆಸ,
ಹಾಸ, ಭರವಸೊ ವಾ ಭರವಸೊ ।

ಕೊಂಕಣಿ ವ್ಯಾಕರಣ ಪುಸ್ತಕಾಂನಿ ಚಡಾವತ ಉಂಕ್ ವಾ
ಉಂಕ್ ಪ್ರತ್ಯಯ ಧಾತುಕ್ ಲಾವನ್ ಕ್ರಿಯಾಪದಾಂನಿ ಸಾಮಾನ್ಯ
ರೂಪ ಪಡತಾತ. ದಾಖಲ್ಯಾಕ್: ಕರುಂಕ್, ಚಲುಂಕ್, ಜಾವುಂಕ್
ಇತ್ಯಾದಿ. ಹೆಂ ಸಾಮಾನ್ಯರೂಪ ಚಡ್ ಕರುನ್ ಉಂಕ್ ಸೂಚಕ.
ಹ್ಯಾಚಿ ಉತ್ರಾಂನಿ ಅನುಸ್ವಾರಾಚಿ ಗರಜ ನಾ ಆನಿ ತೊ
ಸೊಡ್ಚೊ. ದಾಖಲ್ಯಾಕ್: ಕರುಂಕ್, ಚಲುಂಕ್, ಜಾವುಂಕ್
ಇತ್ಯಾದಿ. ಬರಯಲ್ಯಾರ ಪಾವತಾ.

ವಯರ್ ದಿಲ್ಯಾ ದಾಖಲ್ಯಾಂನಿ ಅನುಸ್ವಾರ ನಾಕ್ಯೊ ಸ್ವರ
ಸುಚಯತಾ. ಅನುಸ್ವಾರ ನಾಕ್ಯೊ ವ್ಯಂಜನ ಸುಚಯತಾ ಉಪಯೋಗ
ಕರಯೆತಾ. ದಾಖಲ್ಯಾಕ್: ಙ, ಞ, ಣ, ನ ಆನಿ ಮ,
ಸಂಕ, ಪಂಖೊ, ಕೊಂಕೊ, ಸಂಘ, ಪಾಂಚ, ಸಾಂಜ, ಕಾಂಟೊ, ಕುಂಟೊ,

ಪಂಢರಪುರ, ಸಂತ, ಚಂದ, ಸಂಧಿ, ಪಂಪ, ಚಾಫೆ, ಚೆಬ್, ಕುಂಭ, ಸಂವಸಾರ ಇತ್ಯಾದಿ ।

ಅಶೆ ಕೊಂಕಣಿತ್ ಅನುಸ್ವಾರ ವಿವಿಧ ಉಪಯೋಗಾಂಕ್ ಪಾವತಾ । ದೆಕುನ್ ಗರಜ್ ನಾತಲೆಕಡೆ ತೊ ವಾಪರಿನಯೆ ಬಗರ್ ಗರಜ್ ಅಮಲೆಕಡೆನ್ ಮಾತ್ರ ತಾಚೊ ಉಪಯೋಗ್ ಕರುಂಕ್ ಜಾಯ್.

—ಪಿ. ಜಿ. ಕಾಮತ್.

[ಪರೊ: ಬರಪ್ ಆನಿ ವಾಚಪ್ ಏಕ್ ಸಾರ್ಕೆಂ ಆಸುಂಕ್ ಜಾಯ್ । ಕೊಂಕಣಿತ್ ಏಕಾಕ್ಷರೀ ಉತ್ರಾಕ್ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ್ ಲಾಗ್ತಾನಾ, ಉತ್ರಾಚೊ ಲಾಂವ್ ಸ್ವರ್ ಮಟವೊ ಜಾತಾ. ಏ ಪದ್ಧತ್ ಕೊಂಕಣಿತ್ ಆದಿಂ ಥಾವ್ನ್ ಚಲೊನ್ ಆಯ್ಲಾ ವಾಖ್ಯಾಣ್: ರುಕ್-ರುಕಾಕ್, ಲಬ-ಲಬೆಕ್, ರುಂದ-ರುಂದಾಯೆಕ್, ನಿದ-ನಿದಾಂಕ್, ವೀರ-ವೀರಾಕ್, ಮಿಟ-ಮಿಟಾಕ್, ಜಿಬ-ಜಿಬೆಕ್ । ಅಶೆ ಕರಿನಾ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಬರಪ್ ಆನಿ ವಾಚಪ್ ಏಕ್ ಸಾರ್ಕೆಂ ಜಾಯನಾ]

—ಸಂಪಾದಕ

ಪಂಢರಪುರ, ಸಂತ, ಚಂದ, ಸಂಧಿ, ಪಂಪ, ಚಾಫೆ, ಚೆಬ್, ಕುಂಭ, ಸಂವಸಾರ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಅಶೆಂ, ಕೊಂಕಣಿತ್ ಅನುಸ್ವಾರ್ ವಿವಿಧ್ ಉಪಯೋಗಾಂಕ್ ಪಾವ್ತಾ. ದೆಕುನ್ ಗರ್ಜ್ ನಾತ್ ಲೆಕಡೆ ತೊ ವಾಪರಿನಯೆ ಬಗರ್ ಗರ್ಜ್ ಅಸ್ ಲೆಕಡೆನ್ ಮಾತ್ರ ತಾಚೊ ಉಪಯೋಗ್ ಕರುಂಕ್ ಜಾಯ್.

—ಪಿ. ಜಿ. ಕಾಮತ್.

[ಪರೊ: ಬರಪ್ ಆನಿ ವಾಚಪ್ ಏಕ್ ಸಾರ್ಕೆಂ ಆಸುಂಕ್ ಜಾಯ್. ಕೊಂಕಣಿತ್ ಏಕಾಕ್ಷರೀ ಉತ್ರಾಕ್ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ್ ಲಾಗ್ತಾನಾ, ಉತ್ರಾಚೊ ಲಾಂವ್ ಸ್ವರ್ ಮಟವೊ ಜಾತಾ. ಏ ಪದ್ಧತ್ ಕೊಂಕಣಿತ್ ಆದಿಂ ಥಾವ್ನ್ ಚಲೊನ್ ಆಯ್ಲಾ ವಾಖ್ಯಾಣ್: ರುಕ್-ರುಕಾಕ್, ಲಬ-ಲಬೆಕ್, ರುಂದ-ರುಂದಾಯೆಕ್, ನಿದ-ನಿದಾಂಕ್, ವೀರ-ವೀರಾಕ್, ಮಿಟ-ಮಿಟಾಕ್, ಜಿಬ-ಜಿಬೆಕ್ ಅಶೆ ಕರಿನಾ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಬರಪ್ ಆನಿ ವಾಚಪ್ ಏಕ್ ಸಾರ್ಕೆಂ ಜಾಯ್ನಾ]

—ಸಂಪಾದಕ

ತರುಣಪಣ

ವಿಶಾಲ ಹೃದಯೆರೆ ಲೆಂವ್ ಭರೊನ್,
ಮಿಶ್ಯೊ ವೆಂಟಾರ್ ಫುಟೊನ್,
ಮಾಸಾಂ ಖೆಡ್ ಬಾವಲಯಾರ್ ವಾಡಾನ್
ಬಲಿಂಟ ದಿಸತಾ ತರುಣ ।

ಕಾಲ ಆಸಲೊ ಬಾಳಕ್ ಲೊಹಾನ್
ಜಾಲಾ ವ್ಹಡ್ ಯುವಕ್ ಆಜ್,
ಖಬರ್ ಜಾಲ್ಯಾ ವಾಡಲಾ ತೊ ಸ್ಹಣ
ವಾಪಾಯ್ ಪರಸ್ ತುಬಾರ್ ।

ಮುದಯಾಳಿ ಲೆಂವ್ ಮುಖಮಲಾರ್
ಆಧುನಿಕ್ ನ್ಹೆಸಾಣ್ ಆಂಗಾರ್,
ಪೊಕರಿ ಹಾಸೊ ಸದಾ ವೆಂಟಾರ್
ರಾಖತಾ ಮೆಲಾಂಕ್ ಸಾಂಗಾರ್ ।

ತರುಣ್ ಪಣ್

ವಿಶಾಲ ಹೃದಯೆರೆ ಲೆಂವ್ ಭರೊನ್,
ಮಿಶ್ಯೊ ವೆಂಟಾರ್ ಫುಟೊನ್,
ಮಾಸಾಂ ಖೆಡ್ ಬಾವಲಯಾರ್ ವಾಡಾನ್
ಬಲಿಂಟ ದಿಸ್ತಾ ತರುಣ್.

ಕಾಲ್ ಆಸ್ಲೊ ಬಾಳಕ್ ಲೊಹಾನ್
ಜಾಲಾ ವ್ಹಡ್ ಯುವಕ್ ಆಜ್,
ಖಬರ್ ಜಾಲ್ಯಾ ವಾಡಲಾ ತೊ ಸ್ಹಣ
ವಾಪಾಯ್ ಪಾಸ್ ಉಬಾರ್ !

ಮುದಯಾಳಿ ಲೆಂವ್ ಮುಖಮಲಾರ್,
ಆಧುನಿಕ್ ನ್ಹೆಸಾಣ್ ಆಂಗಾರ್,
ಪೊಕರಿ ಹಾಸೊ ಸದಾ ವೆಂಟಾರ್,
ರಾಕ್ತಾ ಮೆಲಾಂಕ್ ಸಾಂಗಾರ್.

ನೆಟ್ಲಿ ಆಸಲಿ ಕಾಲ ತಿ ಚಲಿ !
 ಜಾಟ್ಲಿ ಕಶಿ ಜಾಲಿ ?
 ಚರಕಾ ಸಂಗಿ ಜಿವಲಿ ಕೊಲ್ಲಲಿ
 ಪರಕಿ ಜಾಂವ್ ತಿ ಪಾವಲಿ !

ಸೆಂಟ್ಲಿ ಆಸ್ಲಿ ಕಾಲ್ ತಿ ಚಲಿ !
 ಜಾಂಟ್ಲಿ ಕಶಿ ಜಾಲಿ ?
 ಚರ್ಕಾ ಸಂಗಿ ಜಿವಲಿ ಪಳೆಲ್ಲಿ,
 ಪರ್ಕಿ ಜಾಂವ್ ತಿ ಪಾವಲಿ !

ಸಪಟ್ ತಿಚೆ ವಿಶವೆ ದುಲಾಖ
 ತಪಕಟ್-ತವಾರ್ ವಾಡಲ್ಯಾತ್
 ಕುಲ್ಲಾತ್ ಹರ್ಖಾರ್ ಜವಲೆ ಗುಲಾಖ
 ಚಲ್ಯಾರ್ ಧಲತಾತ್ ವಾರಯಾರ್ !

ಸಪಟ್ ತಿಚೆ ವಿಶ್ವ ದುಲಾಖ್
 ತಪ್ಪಟ್-ಉಬಾರ್ ವಾಡ್ಲ್ಯಾತ್,
 ಪುಲ್ಲಾತ್ ಹರ್ಖಾರ್ ಜವ್ಲೆ ಗುಲಾಖ್
 ಚಲ್ಯಾರ್ ಧಲ್ಯಾತ್ ವಾರಯಾರ್.

ವಾಡ್ಕುಡಾ ಲ್ಯಾ ಮುಖಮಲಾಕ್
 ವೆಡ್ಕೊಡ್ ಧಾಲತಾ ಸೊಂಭಾಯ್
 ಕೊಮಲ್ ತಿಚೆ ಶರೀರ್ ದೆಕಲ್ಯಾರ್
 ಆಮಾಲ್ ತರುಣ್ ಬಾವಡಯಾಕ್ !

ವಾಡ್ಕುಳ್ ತ್ಯಾ ಮುಖಮುಳಾಕ್
 ವೆಡ್ಕೊಳ್ ಫಾಲ್ತಾ ಸೊಂಭಾಯ್;
 ಕೋಮಲ್ ತಿಚೆ ಶರೀರ್ ದೆಕ್ಲ್ಯಾರ್,
 ಆಮಾಲ್ ತರುಣ್ ಬಾವ್ಡಾಕ್.

ಬಲಿಂಠ ಜಿವ್ ತರುಣಾಚೊ
 ಪಲೆಂಕ ಅಖಂಡ್ ಸೊಂಭಿತ
 ಜಿವ್ ತೊ ನಾಜೂಕ್ ತರುಣಿಚಿ
 ಪಾಯ್ ಜರ್ ನಿಸರಾತ್, ಅಪಾಯ್ !

ಬಳಿಷ್ಟ್ ಜೀವ್ ತರುಣಾಚೊ,
 ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಆಮಿಂಡ್ ಸೊಂಭಿತ;
 ಜೀವ್ ತೊ ನಾಜೂಕ್ ತರುಣಿಚೊ
 ಪಾಯ್ ಜರ್ ನಿಸ್ರಾತ್, ಅಪಾಯ್ !

ಯುವಕ್ ಬಲಿಂಠ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಕಿತ್ಲೆಂ ?
 ಜಿವಿತ್ ತಾಚೆಂ ಅಪೂರ್ಣ್
 ತರುಣಿ ಜರ್ ಮೆಲಾತ್ ಜಾಂಕಿತಿ
 ಕರಿತ್ ಜಿವಿತ್ ಸಂಪೂರ್ಣ್ !

ಯುವಕ್ ಬಳಿಷ್ಟ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಕಿತ್ಲೆಂ ?
 ಜಿವಿತ್ ತಾಚೆಂ ಅಪೂರ್ಣ್;
 ತರುಣಿ ಜರ್ ಮೆಳಾತ್ ಜೊಕ್ತಿ,
 ಕರಿತ್ ಜಿವಿತ್ ಸಂಪೂರ್ಣ್.

—ಸಿಲ್ವೆಸ್ಟರ್ ಡಿ'ಸೊಜಾ, ಮೆಸ್ಸೂರ್

—ಸಿಲ್ವೆಸ್ಟರ್ ಡಿ'ಸೋಜಾ, ಮೆಸ್ಸೂರ್.

ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಅಕಾಡೆಮಿ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ?

[1991 ಜನವರಿ 27ವೆರ್ ಕುಮ್ಭಾಂತ್ ಚಲ್ಲೆಲ್ಯಾ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟಾಚ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಿ ಸಮ್ಮೇಳನಾ ವೆಳಾರ್, ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಮಂಡಳ್ ಕರ್ನಾಟಕ್ (0) ಮಂಗ್ಳೂರ್ —ಹಾಚೊ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಶ್ರೀ ಪಾವ್ಲೊ ಮೊರಾಸ್ ಹಾಣೆಂ ವಾಚ್ಪೊ ಭಾಷಣ್.]

ಭಾರತಾಚೆ ಆಸ್ತಮ್ತೆ ಕರಾವಳಿರ್, ಉಂಬಾಯೆಕ್ ವಿಸ್ತಾರ್ ಲ್ಲೆಲ್ಯಾ ಕೊಂಕಣ್ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ಲೊ ಲೊಕಾನ್ ಉಲಂವ್ಚಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ್ ಭಾಸ್ ಕೊಂಕಣಿ. ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಭಾರತಾಂತ್ ಆತಾಂ ಲಗ್ ಬಗ್ ಪನ್ವಾಸ್ ಲಾಖ್ ಲೋಕ್ ಕೊಂಕಣಿ ಉಲಯ್ತಾ. ಗೊಂಯ್, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಕರ್ನಾಟಕಾ ಆನಿ ಕೇರಳಾಂತ್, ವೇಶಾಚ್ಯಾ ದೆರ್ ಪ್ರಮುಖ್ ಶಹರಾಂನಿ ಆನಿ ಭಾರತಾ ಭಾಯ್ಲ್ಯಾ ವೇಶಾಂನಿ ಲೆಗೊನ್ ಆಮ್ಚೊ ಕೊಂಕಣಿ ಉಲಂವ್ಚಿ

ಲೋಕ್ ಶಿಂಪೊನ್ ಆಸಾ. ಅಶೆಂ ಆಸ್ತಾಂ, ಸರ್ವ್ ಪ್ರದೇಶಾಂನಿ ಜಿಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಿ ಉಲಯ್ತಲ್ಯಾ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಲೊಕಾಚ್ಯಾ ಜನಸಂಖ್ಯಾಚೊ ಅರ್ಧೊ ವಾಂಟೊ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಜಿಯೆತಾ. ಪ್ರಥಮ್ ಜಾವ್ನ್ ಹ್ಯಾಚಿ ಕಾರಣಾ ಖಾತಿರ್ ಆಮ್ಚೊ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಅವಶ್ಯ್ ಜಾವ್ನ್ ಏಕ್ ಕೊಂಕಣಿ ಅಕಾಡೆಮಿ ಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ಚೊ ಉಲೊ ನ್ಯಾಯಾ ಪ್ರಕಾರ್ ವಾಜ್ಚಿ ಮ್ಹಣುಂಯೆತ್.

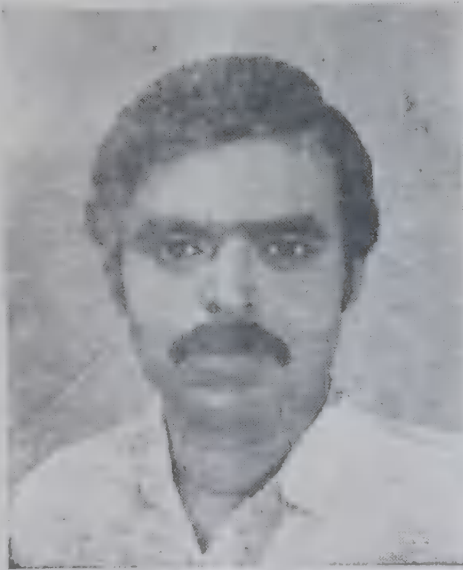
ಪುರ್ವಿ ನದರ್ :

ಭಾರತಾಂತ್ ಫೊಳ್ತಾತ್ ತಾ ಪುರಾತನ್ ಇಂದೋ-ಆರ್ಯಾಳ್ ಭಾಸಾಂ ಪಯ್ಲಿ ಕೊಂಕಣಿ ಏಕ್ ಭೋವ್ ಸುಂದರ್, ಸ್ವಾಧಿಕ್ ಆನಿ ಸಾತ್ವಿಕ್ ಭಾಸ್. ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್, ಪಿಂದು, ಸಮಾಯತ್, ಸಾರಸ್ವತ್, ಗೌಡ ಸಾರಸ್ವತ್, ಸೊನಾರ್ ಗುಡಿಗಾರ್, ಭಂಡಾರಿ, ಚಾರೊಡಿ, ಗೌಡಿ, ಕುಡುಂಬಿ, ಖಾರ್ವಿ ಮೊಗೊರ್, ಸುಧೀರ್ ಇತ್ಯಾದಿ. ಕೊಂಕಣಿ ಉಲಯ್ತಾತ್ ಆನಿ ಬರಯ್ತಾತ್. ಸಂತ ಜ್ಞಾನೇಶ್ವರ ಹಾಣೆಂ ಬರಯಿಲ್ಲಾ "ಜ್ಞಾನೇಶ್ವರಿ" ಪುಸ್ತಕ್ ಮರಾಠಿ ಗ್ರಂಥಾಂತ್ ದರಬಸ್ತಾ ಕೊಂಕಣಿ ಸಬ್ದ ವಾಪರಾತ್: "ಮ್ಹಾಕಾ ಲುಗಟ್ ದೀ" ಮ್ಹಣ್ ಆಪುಟ್ ಕೊಂಕಣಿ ಉತ್ರಾಂನಿ ಗೋಖಲಾ ಸ್ತ್ರೀ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಲಾಗಿಂ ಮಾಗ್ತಾನಾ, ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಕ್ ಆನಂದ್ ಜಾಲೊ ಮ್ಹಣ್ ಸಂತ ನಾಮದೇವ ಹಾಣೆಂ 800 ವರ್ಸಾಂ ಆದಿಂ ಸಾಂಗ್ಲಾಂ: ಸೊಳಾಪ್ಪಾ ರೆಕ್ಟಾಂತ್ ಬರಯಿಲ್ಲೆಂ ಕೊಂಕಣಿ ಮಹಾ ಭಾರತ ಆದಿ ಪರ್ವ ಹಾಚಿ ಹಸ್ತ ಪ್ರತಿ ಪುಷ್ಕುಗೇಜಾಂಚ್ಯಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸರ್ಕಾರಿ ವಾಚನಾಲ ಯಾಂತ್ ವಾಚುಂಕ್ ಮೆಳ್ತಾ; 1675 ಇಸ್ಟಂತ್ ಕೊಡ್ಲಿಂತ್ಲೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವೈದ್ಯ, ತೇಗ್ ಸಾರಸ್ವತ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಂನಿ ದಾಕ್ ನೌಕಾಧಿಪತಿಕ್ ತಾಂಣಿಂ ಸಂಗ್ರಹ್ ಕರುನ್ ದಿಲ್ಲಾ ವನಪ್ರಧಿಂ ಜೊ ವಿವರ್ ಆಟಾಪ್ಪಾ ಗ್ರಂಥಾಕ್ ಬರವ್ನ್ ದಿಲ್ಲೆಂ ಪ್ರಮಾಣ್ ಪತ್ರ್ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಚ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಿಂತ್ ಆಸಾ. ಇತ್ಯಾ ಪುರ್ವಿಲ್ಯಾ ಕಾಲಾರ್ ಥಾವ್ನ್ ಕೊಂಕಣಿ ಫೊಳ್ತಾ ಜಾಲ್ಯಾರ್, ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಹೇ ಭಾಷೆಕ್ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಮಾನ್ಯತಾ ನಾ ?

ಫಾ! ಥೊಮಾಸ್ ಸ್ಟೀವನ್ಸ್ ಹಾಣೆಂ 16ವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಂತ್ ಬರಯಿಲ್ಲೆಂ ಕೊಂಕಣಿ ವ್ಯಾಕರಣ್ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಭಾರತೀ ಭಾಸಾಂಚ್ಯಾ ವ್ಯಾಕರಣಾಂ ಪಯ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ್ ಪಯ್ಲೆಂ ಭಾಪುನ್ ಉಜ್ವಾಡಾಯಿಲ್ಲೆಂ; ಆಚ್ ತಾಚ್ಯಾ ನಾಂವಾನ್ ಗೊಂಯಾಂತ್ ಬ್ರಹ್ಮತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಪುಸ್ತಕಾಲಯ್ ಸ್ಥಾಪಿತ್ ಕೆಲಾಂ; 1882 ಇಸ್ಟಂತ್ ಫಾ! ಅಂಜೆಲೊ ಮಾಫೆಯ್ ಹಾಣೆಂ ರೋಮಿ ಲಿಪಿಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ವ್ಯಾಕರಣ್ ಆನಿ ಶಬ್ದಕೋಶ್ ಲಿಪ್ಲಾ;

1626 ಇಸ್ಟಂತ್ ದಿಯೋಗು ರಿಬೇಯ್, ಹಾಬೊ ಕೊಂಕಣಿ ಶಬ್ದಕೋಶ್ ಪ್ರಗಟ್ಲಾ; ಮೊ! ರುದೊಲೊ ದಾಲ್ಗಾದೊ ಹಾಣೆಂ ಕೊಂಕಣಿ-ಪುರ್ತುಗೀಜ್ ಆನಿ ಪುರ್ತುಗೀಜ್-ಕೊಂಕಣಿ ಶಬ್ದಕೋಶ್ ಬರವ್ನ್ ಉಜ್ವಾಡಾಯ್ಲಾತ್—ಇತ್ಲೆಂ ಸರ್ವ್ ಮಹತ್ವ್ ಕೊಂಕಣಿಕ್ ಆಸಾ ಜಾಲ್ಯಾರ್, ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಅಕಾದೆಮಿ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ನಾ ?

1975 ಇಸ್ಟಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಏಕ್ ಸ್ವತಂತ್ರ್ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ್ ಭಾಸ್ ಮ್ಹಣ್ ಕೇಂದ್ರ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾದೆಮಿನ್ ಮಾನ್ಯತಾ ಘೆಲ್ಲಿ; 1977 ಇಸ್ಟೆ ಥಾವ್ನ್ ಕೇಂದ್ರ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾದೆಮಿ ಖಳಾನಾಸ್ತಾಂ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ್ ಪುರಸ್ಕಾರ್ ದಿತಾ; 1986 ಇಸ್ಟಂತ್ ಗೊಂಯ್ ರಾಜ್ಯ್ ಭಾಸ್ ಕೊಂಕಣಿ ಮ್ಹಣ್

ಶ್ರೀ ಪಾವ್ಲಾ ಮೊರಾಸ್

ರಾಜ್ಯ್ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ಮಾನ್ಯತಾ ಘೆತ್ಲಾ; ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ಕೊಂಕಣಿಕ್ ಮಾನ್ಯತಾ ದೀವ್ನ್, ಬೊಂಬಯ್ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾಲಯಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಐಚಿಕ್ ವಿಷಯ್ ಜಾವ್ನ್ ದವರ್ಲಾ; ಕೇರಳ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ಕೊಂಕಣಿಕ್ ಹರ್ಯೆಕ್ ಸವ್ಲ ತಾಯ್ ದೀವ್ನ್ ಶಾಳಾಂನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಶಿಕಂವ್ಕ್ ಪರ್ವಣ್ಣಿ ದಿಲ್ಯಾ; ಗೊಂಯಾಂತ್ ಪನ್ನಾಸ್ ಹಜಾರಾಂಚಾಕೀ ಚಡಿತ್ ಭುರ್ಗಿಂ ಕೊಂಕಣಿ ಮಾದ್ಯಮಾಂತ್ ಶಿಕ್ತಾತ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್, ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿಕ್ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಮಾನ್ಯತಾ ನಾ ?

ಸತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಾಚೆಂ ಕ್ಷೇತ್ರ :

1912 ಇಸ್ಟಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ವರಕವಿ ಶ್ರೀ ಲುವಿಸ್ ಮಸ್ಕರೇಗಾಚ್ಯಾ ಸಂಪಾದಕ್ ಪಣಾಬಾಲ್ "ಕೊಂಕ್ಣಿ ದಿವ್ಲೆಂ" ಮಹಿನ್ಯಾಳೆಂ ಪತ್ರ್ ಆರಂಬ್ ಜಾಲ್ಲೆಂ ಆನಿ ಪಂಜ್ಜೀಸ್ ವರನ್ಸಾವಯ್ ಬಾಳ್ವಲೆಂ; ಪಾಲಾರ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಸಬಾರ್ ವರನ್ಸಾನಿ ರಾಕ್ಲೊ, ಪಯ್ಲಾರಿ, ಮಿತ್, ಉದವ್ ಸಾತೊಳಿಂ ಪತ್ರಾಂ; ಕಾಣಿಕ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಪಾಕ್ಲಿಕ್ ಪತ್ರಾಂ: ಸರಸ್ವತಿ ಪ್ರಭಾ (ಹುಬ್ಳಿ ಥಾವ್ನ್) ಆನಿ ಪಂಚ್ವಾದಾಯಿ, ರೈಲೊ, ಕುರೊವ್, ಜಿವಿತ್, ಉಮಾಳೊ, ಆಮ್ಲೊ ಯುವಕ್, ಅಂಜ್, ಆಮ್ಲೊ ಮಾಯ್, ಸೆವಕ್ ಆನಿ ಜೆಜುರಾಯ್ ಮಹಿನ್ಯಾಳಿಂ

(ಮಂಗೊಲ್ ಥಾವ್ನ್) ತಕೆಂಚ್ ಇತರ್ ನೆಮಾಣಿ ಆನಿ ಮಣ್ಣಾಕ್ ಪತ್ರಾಂ ಕೊಂಕಣಿ ಕಾನಡಿ ರಿಪಿಂತ್ ಖಳಸಾಸ್ತಾಂ ಪರ್ಗಟ್ತಾತ್; ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಚೊ ಸವಭಾರತ, ಉಮಾಯಿ ವಾಣಿ, ತರಂಗ, ರೂಪತಾರಾ ಇತ್ಯಾದಿ ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಾಂ ಪರ್ಗಟ್ತಾತ್; ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಚೊ ಪಯ್ಲೊ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಮಂಜೇಶ್ವರ ಗೋವಿಂದ ಪೈ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತಿ ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶ್ ರಾವ್, ಉಗ್ರಾಣಿ ಮಂಗೇಶ್ ರಾವ್, ಎಮ್. ಎಸ್. ಕಾಮತ್, ಗೌರಿಶ್ ಕಾಯ್ಕಿಣಿ, ನಾ. ದಿ'ಸೋಜ, ಶಾಂತಿನಾಥ ದೆಸಾಯಿ; ಪತ್ರ್ಕರ್ತೆ ಮಾಧವ ವಿಠಲ್ ಕಾಮತ್, ಅಶೋಕ ರಾವ್, ಜೆ. ಕವಿ ಆನಿ ದೊರ್ ಕೊಂಕ್ಣಾಂನಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೊ ವಾವ್ರ್ ಕೆಲಾ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿಕ್ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಲೆಕಿನಾಂತ್?

ರಾಜಕೀಯ್ ಕ್ಷೇತ್ರ:

1919 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿಸ್ ಸುರು ಕೆಲ್ಲೊ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಆನಿ ಅಸಹಕಾರ್ ಚಳುವಳಿಂತ್ ಪಾತ್ರ್ ಘೆತ್ಲೊ ಗಾಂಧಿ ಮಾರ್ಸೆಲ್ ಸೋಜಾ ಥಾವ್ನ್ ಕಾರ್ನಾಡ್ ಸದಾಶಿವ ರಾವ್, ಬೆನೆಗಲ್ ಶಿವರಾವ್, ಮಾ ಬಾಪ್ ಜೆರೊಮ್ ಸೋಜ್, ಬಿ. ವೈಕುಂಠ ಬಾಳಿಗಾ, ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಮಲ್ಟಿ, ಕಮಲಾಬಾಯಿ ಚಟೋಪಾಧ್ಯಾಯ, ಪಿ. ಎ. ಪೈ, ಜೊರ್ಜ್ ಫೆರ್ನಾಂಡಿಸ್, ಮಾರ್ಗರೆಟ್ ಆಳ್ವ, ಪಿ. ಎಫ್. ರೊಡ್ರಿಗಸ್, ಜೆ. ಎಮ್. ಲೋಬೊ ಪ್ರಭು, ಒಕ್ಟೋಬಿಯಾ ಅಲ್. ಕೆರ್ಕ್, ಎನ್ನಿಫ್ರೆಡ್ ಫೆರ್ನಾಂಡಿಸ್, ಸೆಲೆನ್ ಡಿಸಿಲ್ವ, ಒಸ್ಕರ್ ಫೆರ್ನಾಂಡಿಸ್, ಬ್ಲೇಸಿಯಸ್ ಡಿ'ಸೋಜಾ, ಆರ್. ವಿ. ದೇಶಪಾಂಡೆ, ಎಸ್. ಎಮ್. ಯಾಹ್ಯಾ, ಡಾ| ಉಮಾಕಾಂತ್ ಬೋರ್ಕಾರ್, ಪರಿ ಅನಂತ ಪೈ, ಇಬ್ರಾಹಿಮ್ ಉಪ್ಕಾರ್ಕರ್ ಆನಿ ಇತರ್ ಕೊಂಕಣಿ ಗಣ್ ವಕ್ತೊನಿ ದೇಶಾಕ್ ದಿಲ್ಲಿ ಸೆವಾ ಅಗಣಿತ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್, ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ನಗಣ್ ಜಾಲ್ಯಾ?

ಶಿಕ್ಷಣ್ ಕ್ಷೇತ್ರ:

ಸಬಾರ್ ವರ್ಸಾಂ ಥಾವ್ನ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಂಕ್ ಲೆಕ್ಚರ್ಸ್ ದಿಂವ್ಚೆ ಸಂಸ್ಥೆ, ಮುಖ್ಯ್ ಜಾವ್ನ್ ಸಾಂ ಲುವಿಸ್ ಕೊಲೆಜ್, ಆಖ್ಯಾ ಭಾರತಾಂತ್ಚೆ ಪ್ರಥಮ್ ಚಲಿಯಾಂಚಿ ಕೊಲೆಜ್ ಮ್ಹಣ್ ನಾಂವಾಡ್ಲಿ ಸಾಂತ್ ಆಗ್ ನ್ಹಾ ಕೊಲೆಜ್, ಮಣಿಪಾಲ್ ಆಕಾದೆಮಿ (ಡಾ| ಪಿ. ಎಮ್. ಎ. ಪೈ) ಸಂಸ್ಥಾನ್ ಚಲಂವ್ಚಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಂ, ಅಮೆರಿಕಾನ್ ಸುಖಾಯಿ ಪೈ, ಮೆಕ್ಸಿಕಲ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ವಾಯಕ್, ಭಂಡಾರ್ ಕಾರ್ ವೈ. ಪ್ರಭು ಕಾಮತ್, ಬಾಳಿಗಾ ಇತ್ಯಾದಿ ಯಾಕ್ ಪುರುಷಾಂನಿ ಸುರುಕಿಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಂ, ಕಛೇರಿಕಾಂ ಚಲಂವ್ಚಿ ಆಖ್ಯಾ

ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಅಸುಖಾಯಿ ಅಂಗಸವಾಯಿ. ಪ್ರಾಯ್ಕಿ ಹಾಯರ್ ಪ್ರಾಯ್ಕಿ, ಹಾಯ್ ಸ್ಕೂಲಾಂ, ಕೊಲೆಜ್ಯಾಂ, ಮೆಕ್ಸಿಕಲ್ ಕೊಡ್ರಾಂ, ತಾಂತ್ರಿಕ್ ಕೊಡ್ರಾಂ ಇತ್ಯಾದಿ ಭಾರತ್ ದೇಶಾಚ್ಯಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಂಕ್ ಜಾತ್ಕಾತ್ ಲೆಖನಾ ಸ್ವಾನಾ ನಿಕಡ್ ದಿತಾತ್ ತರ್, ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ತಾಂಚಿ ಮಾಯ್ ಭಾಸ್ ಕೊಂಕಣಿಕ್ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಇನ್ಸಾರ್?

ಭಲಾಯ್ಕಿ ಕ್ಷೇತ್ರ:

1880 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಆರಂಭ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಫಾದರ್ ಮಲ್ಲರಾಜಿ ಭಲಾಯ್ಕಿ ಸಂಸ್ಥೆ, ಡಾ| ತೋನ್ಸೆ ಅನಂತ ನಾಥವ ಪೈ ಹಾಣ್ 1953 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಸ್ಥಾಪನ್ ಕೆಲ್ಲಿ ಕಸ್ತೂರ್‌ಬಾ ವೈದ್ಯಕೀಯ್ ಆಸ್ಪತ್ರ್ ಆನಿ ಇತರ್ ಅಸಂಖ್ಯಾತ್ ಲ್ಹಾನ್-ವ್ಹಡ್ ಭಲಾಯ್ಕಿ ಕೊಂಕ್ಣಾಂ ಆನಿ ತಾಂತುಂ ಸೆವಾ ಅರ್ಪಿಲ್ಲಿಂ ಶ್ರೇಷ್ಠ್ ಕೊಂಕಣಿ ವೈದ್ಯಕೀಯಾಂ ಆನಿ ಹ್ಯಾ ಪಯ್ಕಿ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡಾಂತ್ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ್ ಸಂಸ್ಥಾಂಕ್ ಉದಾರ್ ದಾನ್ ದಿಲ್ಲೊ ಮಹಾನ್ ವೈದ್ಯಕೀಯ್ ಶಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಡಾ| ಅಣ್ಣಪ್ಪ ವಿಠಲ್ ಬಾಳಿಗಾ, ಡಾ| ವೆಂಕಟ ರಾವ್, ಡಾ| ಎಸ್. ಎಸ್. ನಾಯ್ಕ್, ಡಾ| ಜಾನು ಮನಕೀಶ್ ತಕೆಂಚ್, ಹೊಮಿಯೊಪತಿ, ಆಯುರ್ವೇದಿಕ್, ನ್ಯಾಚುರೊಪತಿ, ಯುನಾನಿ ಆನಿ ಇತರ್ ಥೆರಾಪಿಂನಿ ಕೊಂಕ್ಣಾಂಚೊ ವಾವ್ರ್, ಕೊಂಕಣಿ ಕುಡುಂಬಿ ಜನಾಂಗಾಂನಿ ಅಜೂನ್ ರಫಾದ್-ಪಾಲ್ಕಾ-ಪಾಳಾಂಚ್ಯಾ ರೊಸಾಕಸಾಂಪಿಂತ್ ಸವಾರಾಂಚಿ ಪಿಡಾ ಗೊಣ್ ಕರ್ನ್ ರಾಜ್ಯಾಕ್ ಆನಿ ದೇಶಾಕ್ ಸೆವಾ ಅರ್ಪಿಲ್ಯಾ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ತಾಂಚಿ ಮಾಯ್ ಭಾಸ್ ಕೊಂಕಣಿಕ್ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಕೋಣ್ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಮಾಂದಿನಾ?

ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಆನಿ ವಾನ್:

1939 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಅ. ಭಾ. ಕೊಂಕಣಿ ಪರಿಷದೆಚೊ ಪಯ್ಲೊ ಅಧಿವೇಶನ್ ದಿ|| ಮಾಧವ ಮಂಜುನಾಥ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಭಾಗಾಚ್ಯಾ ಯೆಜ್ಜಾನ್ವಣಾಖಾಲ್ ಕಾರವಾರಾಂತ್ ಚಲಯ್ಲೊ ಸಂತರ್ ಪಾಟ್ಲ್ಯಾ 50 ವರ್ಸಾಂ ಶಾಗಾಯ್ತ್ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ದೇ ಪರಿಷದೆಚೊ 6 ಬಸ್ಕಾ ಜಿಲ್ಲಾತ್ ಆನಿ ಕರ್ನಾಟಕಾ ಥಾವ್ನ್ ದೇ ಪರಿಷದೆಕ್ ಪಾಂಚ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮಂಜೊನ್ ಆಯ್ಲಾತ್; ಕೊಂಕಣಾಚೊ ದಿನಕರ ದೇಸಾಯ್, ಕೆ. ಎನ್. ರಾವ್ ದಾಂಡೇಲಿ, ನಾಗೇಶ್ ಸೊಂದೆ, ಹೊಸಾಡ್ ಬಾಬುಟಿ ನಾಯಕ್, ಗೋವಿಂದ ಮಹಲೆ, ಕುಡ್ಲಿ ವಾಸುದೇವ ಶೆಣೈ, ಬೋಳಂತೂರ್ ಕೃಷ್ಣ ಪ್ರಭು, ಎಮ್. ಪಿ. ಡೆಸಾ, ಎಡ್ವರ್ಡ್ ಕ್ವಾಡ್ರಸ್, ರಮಾನಂದ ಜೋರ್ಯಾ, ಮಾ| ಸಿಲ್ವೆಸ್ಟರ್ ಮಿನೇಜ್, ಸ್ವಾಮಿ ಸುಖಾಯಿ, ಕೊಂದ್ರ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಆಕಾದೆಮಿ ಥಾವ್ನ್ ಪುರಸ್ಕಾರ್ ಶಾಭೆಲ್ಲೆ

ಜೆ. ವಿ. ಪೊರಾಯಸ್ ಆನಿ ಚಾ. ಫ್ರಾ. ದೆ'ಕೊಸ್ತಾ, ಪರಕವಿ ಲುವಿಸ್ ಮಸ್ಕರೇಸ್, ಕೊಂಕಣಿ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಕಾಣೆಯಾಂಚೊ ವಾಪಯ್ ಪದ್ಮ ಜುಪಾಂವ್ ಸೋಜ್, "ವೇಳ್-ಘಡಿ" ನಾಂವಾಚಿ ದೀರ್ಘ ಕಾದಂಬರಿ ಬರವ್ಪಿ ಎ. ಟಿ. ಲೋಬ್, "ಆಂಜೆಲ್", ಪ್ರಥಮ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕಾದಂಬರಿಕಾರ್ ಜೊ. ಸಾ. ಅಲ್ವಿಸ್, ಇತಿಹಾಸಿಕ್ ಕಾಣೆಯಾಂಚೊ ರಾಯ್ ವಿ. ಜೆ. ಪಿ. ಸಲ್ವಾಡ್, ಕವಿ ಮರಿದಾಸ್, ಜೆ. ಬಿ. ಸಿಕ್ವೇರಾ, ಬಿ. ವಿ. ಬಾಳಿಗಾ, ವಿದ್ವಾನ್, ವಿದ್ವಾನ್ ಡಿ'ಸೋಜಾ, ರಾನ್ ಉದ್ಯಾವರ್, ಬೆನ್ನಾ ರುಜಾಯ್, ವಿಕ್ಟರ್ ರೊಡ್ರಿಗಸ್, ಜಿ. ಎಮ್. ಬಿ. ರೊಡ್ರಿಗ್ಸ್, ರೊನಾಲ್ಡ್ ಪಿರೇರ್. ಸಾಯ್ಬನ್ ರಸ್ಕಿಗ್, ಚಾರ್ಲ್ ಸಿಕೇರ್, ದೊಲ್ಲ ಸಂದಿಗುಡ್, ಫೆಲಿಕ್ಸ್ ಸಲ್ವಾನ್ ಜೆ. ಬಿ. ಡಿ'ಸೋಜಾ, ಸನ್ ಎ. ಡಿ'ಸೋಜಾ, ಜೆ. ಸಿ. ವೇಗಸ್, ದೊಲ್ಫಿ ಕಾಸ್ತಿಯಾ, ಸಿಜೆಸ್ ತಾಕೊಡೆ, ಹೆರೊಲ್ಡಿಯಸ್, ಮಿಕ್ ಮಾಕ್ಸ್, ಪ್ರತಾಪ್ ನಾಯಕ್, ವಲ್ಲಿ ವಗ್ಗ, ಹೇಮಾಚಾರ್ಯ. ಸ್ಪೆನ್ ಆಗೇರಾ, ಲ್ಯಾನ್ಸಿ ಪಿಂಟೊನಾಯಕ್, ಆನಿ ಹೆರಾನ್ ಆರ್ಪಿಲ್ಲಿ ಸೆವಾ, ರಾಕ್ಲೊ ತಶೆಂ ಹೆರ್ ಪ್ರಕಾಶನಾಂ ಫಾವ್ ಪ್ರಕಟೆಲಿಂ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಂತ್ಲಿಂ ಹಚಾರೊಂ ಕೊಂಕಣಿ ಪ್ರಸ್ತುತಾಂ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿಚೊ ವಾವ್ರ್ ಆಸಾತರ್ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಅಕಾಡೆಮಿ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ನಾ? ಡಾ| ಟಿ. ಎಮ್. ಎ. ಪೈ ಕೊಂಕಣಿ ಸಂಸ್ಥೆ, ಸಾಂ ಲುವಿಸ್ ಕೊಲೆಜ್ ಕೊಂಕಣಿ ಸಂಸ್ಥೆ, ಕೊಂಕಣಿ ನಾಟಕ್ ಸಭಾ, ಕಲಾ ಸಂಪತ್, ಜಾಗೆ ಕವಿ, ಎಸ್. ವಿ. ಎಸ್. ಥಿಯಾಟ್ರಿಕಲ್ ಕಂಪೆನಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೊಂಕಣಿ ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥಾಂನಿ ಚಲಂವ್ಪಾ ವಾವ್ರಾಕ್ ಪಾಟಂಚೊ ಮಿಂಯ್ಲೊ ಹಾಡ್ಲೊ?

ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಆನಿ ಕೈಗಾರಿಕ್ ಕ್ಷೇತ್ರ:

ಆರ್ಥಿಕ್ ಕ್ಷೇತ್ರಾಂತ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೆವಾ ಪ್ರಮುಖ್. ದ. ಕ. ಜಿಲ್ಲಾಂತ್ಚೆ 20 ಪಾಲಿಜಿ ಬ್ಯಾಂಕಾಂ ಪಯ್ಕಿ 14 ಬ್ಯಾಂಕಾಂ ಕೊಂಕಣಿ ಮಾಯ್‌ಭಾಷೆಚ್ಯಾ ಯುಗಪುರುಷಾಂಚ್ಯಾ ಮುಖೇಲ್ಪಣಾರ್ ಸ್ಥಾಪ್ನ್ ಜಾಲ್ಲಿಂ ಆನಿ ಪ್ರಗತಕ್ ಪಾವ್ಲಿಂ. ಹಾಂಚೆಪಯ್ಕಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ್ ಅಮೃಂಬಳ್ ಸುಬ್ರಾಯ್ ಪೈ ಹಾಣೆಂ ಸ್ಥಾಪಿತ್ ಕೆಲ್ಲಿಂ "ಕೆನರಾ ಬ್ಯಾಂಕ್", ಡಾ| ಟಿ. ಎಮ್. ಎ. ಪೈ ಹಾಣೆಂ ಸ್ಥಾಪಿತ್ ಕೆಲ್ಲಿಂ ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್, ಆನಿ ಡಾ| ಸುಂದರ್ ರಾಮ್ ಪೈ ಹಾಣೆ ಪ್ರಗತಕ್ ಪಾವಯಿಲ್ಲಿಂ ಕೊರ್ಪೊ ರೇಶನ್ ಬ್ಯಾಂಕ್, ಸ್ಟಯ್ ಆಸ್ತಾಂ ಕೊಂಕ್ಣಾಂನಿ ಇತರ್ ಗಾಂವಾಂನಿ ವಚೊನ್ ಸ್ಥಾಪನ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಪ್ರಮುಖ್ ಬೆಂಕಾಂ ಪಯ್ಕಿ ಶ್ರೀ ಜೊನ್ ಡಿಸಿಲ್ವಾ ಹಾಣೆ ಬೊಂಬಾಯ್ ಸ್ಥಾಪನ್ ಕೆಲ್ಲಿಂ ಅಭ್ಯುದಯ ಕೊ-ಒಪರೇಟಿವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಭಾರತದೇಶಾಕ್ ಪ್ರಗತಿ ಪಥಾಕ್ ಹಾಡ್ತಾತ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್, ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿಕ್ ಸ್ಥಾನ್ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ನಾ?

ಕೈಗಾರಿಕಾಂ ಪಯ್ಕಿ ವಿಠಲ್ ಮಲ್ಲಾ ಹಾಣೆಂ ಸ್ಥಾಪನ್ ಕೆಲ್ಲಿಂ ಯುನಾಯೆಡ್ ಬ್ರೂವರಿಸ್ ಸಂಸ್ಥೆ, ರಂಗಪ್ಪ ಆನಿ ಶೇಷಗಿರಿ ಕಾಮತ್ ಭಾಭಾವಾಂನಿ ಸುರು ಕೆಲ್ಲಿಂ ಅಖಿಲ್ ಭಾರತ್ ಮಟ್ವಾರ್ ವಿಸ್ತಾರ್ಲಿಂ ಕಾಮತ್ ಹೊಟೆಲಾಂ, ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಿ. ನಾಯಕಾಚಿಂ ಹನುಮಾನ್ ಹೊಟೆಲಾಂ, ಮಂಗ್ಳೂರ್ಲಿಂ ತಾಜ್ ಮಹಲ್ ಹೊಟೆಲಾಂ, ಕೋಮಲ್ಸ್, ಎಮ್. ಡಿ'ಸೋಜಾ ಎಂಡ್ ಸನ್ಸ್ ಬೇಕರಿ. ಎ. ಆರ್. ಡಿ'ಸೋಜಾ ಎಂಡ್ ಸನ್ಸ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಲುಗ್ವಾಂ ವ್ಯಾಪಾರಿ; ಅಸಂಖ್ಯಾತ್ ಸಿನೇಮಾ ಮಂದಿರಾಂ; ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿ ಪಿ. ಆರ್. ಕಾಮತ್, ಪುತ್ತ್ ರಾಜೆ ಸೋಜಾ ಭಾವ್, ಬಿಡಿಯಾಂ ಸಂಸ್ಥಾಂ ಪಯ್ಕಿ ಪ್ರಮುಖ್ ಜಾವ್ನ್ ಗಣೇಶ್, ಭಾರತ್, ಪಿ. ವಿ. ಎಸ್, ಪ್ರರಾಶ್, ಸುವಾಸಿನಿ, ಸುಭಾಷ್ ಇತ್ಯೇದಿ; ಸಬಾರ್ ಕಾಫಿಯ ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಕಾಜುಬಿಯಾಂಚೆ ಕಾರ್ಖಾನೆ, ನಳ್ಯಾಂ ಕಾರ್ಖಾನೆ— ಆಶೆಂ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಆನಿ ಕೈಗಾರಿಕ್ ಕ್ಷೇತ್ರಾಂನಿ ಸೆವಾ ದೀವ್ನ್ ರಾಜ್ಯಾಕ್ ಆನಿ ದೇಶಾಕ್ ಪ್ರಗತಿಪಥಾಕ್ ಹಾಡ್ನ್ ಕೊರೊ ಡಾಂಚೊ ಕೊರೊಡ್ ರುಪಯ್ ತಿರ್ಪೊ, ದಾನ್‌ದಿವ್‌ಂ ಜಮಾವ್ನ್ ಆನಿ ಗ್ರೇಸ್ತಾಕಾಯ್ ಜೋಡ್ನ್ ದಿಲ್ವಾಂಚೆ ಮಾಯ್‌ಭಾಷೆಕ್ ಕುರಾಡ್ ಕಿತ್ಯಾಕ್?

ಕಲಾ, ಸಂಗೀತ್ ಆನಿ ಖೆಲ್:

ಜಲನ್‌ಚೆತ್ರ್ ಸಂಸಾರಾಂತ್ ಪರ್ಜಳ್ಳಿಲ್ಯಾ ನೆಕೆತ್ರಾಂ ಪಯ್ಕಿ ವಿ. ರಂಕರ್‌ನಾಗ್, ಅನಂತ್‌ನಾಗ್, ಪಂಡರಿ ಬಾಯ್, ಮೈನಾ ವತಿ, ಗಿರೀಶ್ ಕಾರ್ನಾಡ್, ಶ್ಯಾಮ್ ಜೆನೆಗಲ್, ಗುರುದತ್ತಾ, ರಮೇಶ್ ಕಾಮತ್, ಸಂಗೀತಾಂತ್ ಪರ್ಜಳ್ಳಿಲ್ಯಾಂ ಪಯ್ಕಿ ದಿನ ಕರ ದೇಸಾಯಿ, ಗೋವಿಂದ್ ಕಾಯ್ಕಿಣಿ, ಅನುರಾಧ ಧಾರೇಶ್ವರ್, ಕೌಶಲ್ಯ ಮಂಜೇಶ್ವರ್, ಕಿಶೋರಿ ಅಮಾನ್‌ಕರ್, ಫಾ| ವಾಲ್ಟರ್ ಆಲ್ವಾರ್ಡ್ಸ್, ಫಾ| ಜ್ಯೋ ಮೇರಿ ಲೋಬೊ, ಫಾ| ಚಾರ್ಲ್ಸ್ ವಾಸ್, ಫಾ| ಫೆಲಿಕ್ಸ್ ನೊರೊನ್ಟಾ, ವಿಲ್ಫಿ ರೆಬೆಂಬಸ್. ಮಸ್ಕಿ ಡಿ'ಸೋಜಾ, ಜೆರೊಮ್ ಡಿ'ಸೋಜಾ, ವಿರಿಕ್ ಒಜೆರಿಂಚೊ. ಲೊರೆನ್ಸ್ ಸಲ್ವಾನ್, ಕ್ಲೋಡ್ ಡಿ'ಸೋಜಾ, ಮೆಲ್ವಿನ್ ಪೆರಿಸ್, ವಿ. ಎಚ್. ಪಿಂಟೊ, ಜೊಕಿಮ್ ಪಿರೇರ್; ಗಂಧಾ ಶಿಲ್ಪಿ ವಿಠಲ್ ಗುಡಿಗಾರ್, ಶಿಲಾ ಶಿಲ್ಪಿ ರೆಂಜಾಳ್ ಗೋಪಾಲ್ ಶೆಣೈ; ಬ್ಯಾಡ್ಮಿಂಟನ್ ಖೆಲಾಂತ್ ನಾಂವ್ ವ್ಹೆಲ್ಲೆ ಪ್ರಕಾಶ್ ಪಡು ಕೋಣೆ, ಮಿಸ್ಟರ್ ವರ್ಲ್ಡ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಜೊಡ್ಲೊ ರೇಮಂಡ್ ಡಿ'ಸೋಜಾ; ಭರತ ನಾಟ್ಯ ಸ್ಕೂಲ್‌ತ್ ಪ್ರಸಿದ್ಧ್ ಜಾಲ್ಲೊ ಬಾಪ್ ಫಾ| ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ಬಾರ್ಬೊಸಾ ಆನಿ ಹೆರ್ ಶ್ರೀಷ್ಠ ಕೊಂಕ್ಣಾಂನಿ ರಾಜ್ಯಾಚೆಂ ಆನಿ ರಾಷ್ಟ್ರಾಚೆಂ ನಾಂವ್ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಮಟ್ವಾರ್ ಪರ್ಜಳಾಯ್ಲಾಂ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಮೀರಾಂಕ್ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ವೇತನ್ ವಾ ಮೂಸ್ತತಾ ವಾ ಸಹಾಯ್ ನಾ ?

ಕೊಂಕಣಿಚೊ ನಿಕಾಸ್ :

ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಚೊ ಅಖಂಡ್ ಶಬ್ದಕೋಶ್, ಕಮಿತಾ ಸಂಗ್ರಹ್, ಕಾದಂಬರಿ, ನಾಟಕಾಂ, ವ್ಯಾಕರಣಾಂ, ಹುಮಿಣ್ಯೊ, ಮ್ಹಣ್ಣೊ, ವೊವಿಯೊ, ವೇರ್ಸಾ, ಗುಮ್ಪಾಂಚಿಂ ಪದಾಂ, ಭುರ್ಗುಂಚಿಂ ಗಾಣಾಂ ಕಂತಾರಾಂ, ಜೈಲಾ, ತೊಣಿಯೊ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೊಂಕಣಿ ದಾಯ್ಜಾಚೆಂ ಸಂಶೋಧನ್ ಆನಿ ಲೋಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆಂ ಅಧ್ಯಯನ್ ಕೋಣ್ ಕರ್ತಲೊ?

ಪಾಟ್ಲ್ಯಾ ಸಬಾರ್ ವರ್ಸಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಂತ್ ದಜಾರೊಂ ಕೊಂಕಣಿ ಪುಸ್ತಕಾಂ ಫಾಪುನ್ ಪರ್ಗಟ್ಕೆಲ್ಲಿಂ ತಸಲಿಂ ಜಮಾವ್ನ್ ಪುಸ್ತಕಾಲಯ್ ಕೋಣ್ ಕರ್ತಲೊ? ಅತ್ಯುತ್ತಮ್ ಕೊಂಕಣಿ ಪುಸ್ತಕಾಕ್ ಪುರಸ್ಕಾರ್ ಕೋಣ್ ದಿತಲೊ? ತಶೆಂಚ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕವಿ ಸಮ್ಮೆಳನಾಂಕ್, ಪರಿಷದೆಂಚ್ಯಾ ಸಮ್ಮೆಳನಾಂಕ್, ಬರವ್ಪಾಂಚ್ಯಾ ಸಹಮಿಲನಾಂಕ್ ಆನಿ ಇತರ್ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ್ ವಾವ್ರಾಕ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ದಕ್ಖಾಚೊ ದುಡ್ವಾವಾಂಟೊ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಲಾಭಾನಾ?

ಹೆರ್ ಭಾಸಾಂಥಾವ್ನ್ ಸಂಶೋಧನಾಚಿಂ ಲೇಖನಾಂ ವಾ ಭಾಷಾಜ್ಞಾನಾಕ್ ಸಂಬಂಧ್ ಜಾಲ್ಲಿಂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ್ ವಾ ಚಾರಿತ್ರಿಕ್ ಲೇಖನಾಂ ವಾ ಪುಸ್ತಕಾಂ ಲಿಖಯಾಂತರ್ ಕರುಂಕ್ ದುಡ್ವಾಚಿ ಮದತ್ ಕೋಣ್ ದಿತಲೊ?

ಶಾಳಾಂನಿ ಮಾಯ್‌ಭಾಷೆನ್ ಶಿಕ್ಷಣ್ ದೀಂವ್ಕ್, ಕೊಂಕಣಿಂತ್ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಾಂ ತಯಾರ್‌ಕರುಂಕ್, ಶಿಕ್ಷಕಾಂಕ್ ತರ್ಬಿತಿ ದೀಂವ್ಕ್ ಗರ್ಜ್ ಆಸ್ಲಿಂ ಕ್ರಮಾಂ ಕೋಣ್ ಘೆತಲೊ?

ಕೊಂಕಣಿಂತ್ ಥಳಾವ್ಯಾ ಆನಿ ಜಾತೀಯ್ ರುಪಾಂಚೊ ಅಭ್ಯಾಸ್, ಸೊಳಾವ್ಯಾ ಶಿಕ್ಷಾಧಾವ್ನ್ ಆಜ್ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಘಡೊನ್ ಆಯಿಲ್ಲಾ ಬದಲಾವಾಂಚ್ಯಾ ನೇಮಾಂಚೊ ಅಭ್ಯಾಸ್, ಪ್ರಸ್ತಾಂವಾಂಚ್ಯಾ ಆನಿ ಸಾರಸ್ವತಾಂಚ್ಯಾ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ್ ಕೊಂಕಣಿ ರೂಪಾಂಚಿಂ ತಶೆಂಚ್ ಪ್ರದೇಶಾವಾರ್ ಘೊಳ್ತಾತ್ ತ್ಯಾ ಅಂತ್ರಜಿ, ಬಾರ್ದೆಶಿ, ಸಾಶಿ, ಕುಡಾಳಿ, ಕಾರ್ವಾಂ, ಆನಿ ಮಂಗ್ಳುರಿ ಕೊಂಕಣಿ ರುಪಾಂಚಿಂ ಅಧ್ಯಯನ್ ಕೋಣ್ ಚಲವ್ನ್ ವ್ಹರ್ತಲೊ? ತರ್, ಕೊಂಕಣಿಚೊ ವಿಕಾಸ್ ಭರಾನ್ ಜಾಂವ್ಚೆ ಖಾತಿರ್ ಕೊಂಕಣಿ ಅಕಾಡೆಮಿ ಜರೂರ್ ಗರ್ಜ್ ಆಸಾ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗೊಂಕ್ ಲಜ್ ಕಿತ್ಯಾಕ್?

ರಾಜ್ಯಾಖಾತಿರ್, ದೇಶಾಖಾತಿರ್, ಶ್ರೇಷ್ಠ್ ಸಮಾ ಅರ್ಪಿಲ್ಲಾ ಆನಿ ಆರ್ಥಿಕ್ ಪ್ರಗತೆಕ್ ಕಾರಣ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಧೀರ್ ಆನಿ ಮಹಾನ್ ಕೊಂಕಣಿ ಯುಗಪುರುಷಾಂಚ್ಯಾ ವಾವ್ರಾಕ್ ಮಾನ್ಯತಾ ಮೆಳ್ವಿ ಕಿದಾಳಾ? ಸಬಾರ್ ರಿತಿಂನಿ ಆನಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾಯ್ದಾಂ ಪರ್ಮಾಣೆ ಕೊಂಕ್ಣಾಂಚೊ ಬ್ರಹ್ಮತ್ ವಾಂಟೊ ಸರ್ಕಾರಿ ವಿದ್ಯಾನಾಕ್ ವಡನ್ ದಾಡ್ತಾ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಕೊಂಕಣಿಕ್ ಅನ್ಯಾಯ್ ಜಾಲಾ ಆನಿ ಅನೀತ್ ಉಬ್ಬಲಾ ಕಿತ್ಯಾಕ್?

कोंकणी आनी मराठी हांचो नाजूक विमर्सो

(मुंदरिलां)

ह्या लेखनांत कोंकणीत मात घाळतात ते प्राकृत
सवद दिल्यात :

संस्कृत	कोंकणी	मराठी
१. अंगीकृ (अंगीकरण)	आंगय आंगवण (स्त्री)	— नवस
२. अंबा (कोच्ची)	अम्मा	आई
३. अक्ष, अक्षि	अच्चु, अच्ची	सांचा
४. अंगार	इंगाळो	निवारा
५. अंभोद	मोड (मोड)	ढग

ಕೊಂಕಣಿ ಅನಿ ಮರಾಠಿ ಹಾಂಚೊ ನಾಜೂಕ್ ನಿಮರ್ಸೊ

(ಮುಂದಲಿಲಾಂ)

ಹ್ಯಾ ಲೇಖನಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿಂತ್ ಮಾತ್, ಘೊಳ್ತಾತ್ ತೆ
ಪ್ರಾಕೃತ್ ಸಬ್ದ ದಿಲ್ಯಾತ್ :

ಸಂಸ್ಕೃತ್	ಕೊಂಕಣಿ	ಮರಾಠಿ
೧. ಅಂಗೀಕೃ (ಅಂಗೀಕರಣ)	ಆಂಗಯ್ ಆಂಗವಣ (ಸ್ತ್ರೀ)	— ನವಸ
೨. ಅಂಬಾ (ಕೊಚ್ಚಿ)	ಅಮ್ಜಾ	ಅಕಾ
೩. ಅಕ್ಷ, ಅಕ್ಷಿ	ಅಚ್ಚು, ಅಚ್ಚಿ	ಸಾಂಚಾ
೪. ಅಂಗಾರ	ಇಂಗಾಳೊ	ನಿಖಾರಾ
೫. ಅಂಭೋದ	ಮೋಡ (ಮೋಡ)	ಢಗ

ಸಂಸ್ಕೃತ	ಕೊಂಕಣಿ	ಮರಾಠಿ
೬. ಅಗ್ನಿವೃಣ	ಆಗಸಂವ (ಆಗಸಂ)	—
೭. ಅಣಕ (ವಿ)	ಅಣವೊ	ಹಲಕಟ
೮. ಅಪರೇಶ್ವರ (ಕ್ರಿ. ವೀ.)	ಆರಡುಸ (ಆರವಾಂಚೊ ದೀಸ)	—
೯. ಅಗ್ರಹ :	ಆಗಿರೊ	ಗಡ
೧೦. ಆಯತನ (ಕೊಂಕಣಿ)	ಆಯಿದನ	ಭಾಂಡೆ
೧೧. ಆರ್ಯ	ಆರ್ಯಾ (ಕೊಂಕಣಿ)	—
೧೨. ಆರ್ಯತ್ವ	ಆರ್ಯಾಪಣ	—
೧೩. ಆಲಾನ :	ಆಲಾರು (ಮೊಟೊ ರಾಜು)	—
೧೪. ಆವಿಜನ	ಆವಿಣೊ	ಆವಿಣಾ
೧೫. ಆಸ್ಪ್ರಗ	ಆಪ್ಪಡ, ಆಪ್ಪಡ	ಶಿವ
೧೬. ಆಹರ	ಹಾಡ	ಆಣ
೧೭. ಆಹವಯ	ಆಪ್ಪಯ	ಬೊಲವ
೧೮. ಇತ್ಯರ್ಥಮ	ಇತ್ಯರ್ಥ	—
೧೯. ಇಕ್ಷ	ಇಕ್ಷಿ	—
೨೦. ಉತ್ಪ	ಉತ್ಪ (ಉತ್ಪ)	ಉತ್ಪಡ
೨೧. ಉತ್ಕರ	ಉತ್ಕರ, ಉತ್ಕರ	ಉತ್ಕರ
೨೨. ಉತ್ಪಟ	ಉತ್ಪಟ, ಉತ್ಪ	ಹಿಸಕೂನ ಖೆ
೨೩. ಉತ್ಪತ	ಉತ್ಪ	ಉತ್ಪ
೨೪. ಉತ್ಪಾಟಯ	ಉತ್ಪಾಟ	—
೨೫. ಉತ್ಸಂಗ :	ಉತ್ಸಂಗೊ ಉತ್ಸಂಗೊ	ಮಾಂಡಿ
೨೬. ಉತ್ಸರ್ಗ	ಉತ್ಸರ್ಗ (ಉತ್ಸರ್ಗ)	—
೨೭. ಉತ್ಸರ್ಜ	ಉತ್ಸರ್ಜ	ಫೆಂಕ
೨೮. ಉದ್ಗಾರ :	ಉದ್ಗಾರ, ಉದ್ಗಾರ (ಉದ್ಗಾರ, ಉದ್ಗಾರ)	ಪೂ
೨೯. ಉದ್ಭವ	ಉದ್ಭವ	ವಿಸ್ತವ
೩೦. ಉದ್ವೇಗ :	ಉದ್ವೇಗ	—
೩೧. ಉಪರಿ	ಉಪರಿ	ವಸರ
೩೨. ಉಪಸ್ಕರಿ	ಉಪಸ್ಕರಿ	—
೩೩. ಉಲ್ಲಪ	ಉಲ್ಲಪ	ಬೊಲ
೩೪. ಉಣ	ಉಣ, ಉಣ	ಗರಮ
೩೫. ಉಠ	ಉಠ, ಉಠ (ಉಠ)	ಭೂಮ
೩೬. ಕರಕ :	ಕರಕ	ಗಾರ
೩೭. ಕರೋಟ :	ಕರೋಟ	ಕವಟಿ
೩೮. ಕರ್ಣಮಲ	ಕರ್ಣಮಲ	—
೩೯. ಅಗ್ನಿವೃಣ	ಅಗ್ನಿವೃಣ	—
೪೦. ಅಣಕ (ವಿ)	ಅಣವೊ	ಹಲಕಟ
೪೧. ಅಪರೇಶ್ವರ (ಕ್ರಿ. ವೀ.)	ಆರಡುಸ (ಆರವಾಂಚೊ ದೀಸ)	—
೪೨. ಅಗ್ರಹ :	ಆಗಿರೊ	ಗಡ
೪೩. ಆಯತನ (ಕೊಂಕಣಿ)	ಆಯಿದನ	ಭಾಂಡೆ
೪೪. ಆರ್ಯ	ಆರ್ಯಾ (ಕೊಂಕಣಿ)	—
೪೫. ಆರ್ಯತ್ವ	ಆರ್ಯಾಪಣ	—
೪೬. ಆಲಾನ :	ಆಲಾರು (ಮೊಟೊ ರಾಜು)	—
೪೭. ಆವಿಜನ	ಆವಿಣೊ	ಆವಿಣಾ
೪೮. ಆಸ್ಪ್ರಗ	ಆಪ್ಪಡ, ಆಪ್ಪಡ	ಶಿವ
೪೯. ಆಹರ	ಹಾಡ	ಆಣ
೫೦. ಆಹವಯ	ಆಪ್ಪಯ	ಬೊಲವ
೫೧. ಇತ್ಯರ್ಥಮ	ಇತ್ಯರ್ಥ	—
೫೨. ಇಕ್ಷ	ಇಕ್ಷಿ	—
೫೩. ಉತ್ಪ	ಉತ್ಪ (ಉತ್ಪ)	ಉತ್ಪಡ
೫೪. ಉತ್ಕರ	ಉತ್ಕರ, ಉತ್ಕರ	ಉತ್ಕರ
೫೫. ಉತ್ಪಟ	ಉತ್ಪಟ, ಉತ್ಪ	ಹಿಸಕೂನ ಖೆ
೫೬. ಉತ್ಪತ	ಉತ್ಪ	ಉತ್ಪ
೫೭. ಉತ್ಪಾಟಯ	ಉತ್ಪಾಟ	—
೫೮. ಉತ್ಸಂಗ :	ಉತ್ಸಂಗೊ ಉತ್ಸಂಗೊ	ಮಾಂಡಿ
೫೯. ಉತ್ಸರ್ಗ	ಉತ್ಸರ್ಗ (ಉತ್ಸರ್ಗ)	—
೬೦. ಉತ್ಸರ್ಜ	ಉತ್ಸರ್ಜ	ಫೆಂಕ
೬೧. ಉದ್ಗಾರ :	ಉದ್ಗಾರ, ಉದ್ಗಾರ (ಉದ್ಗಾರ, ಉದ್ಗಾರ)	ಪೂ
೬೨. ಉದ್ಭವ	ಉದ್ಭವ	ವಿಸ್ತವ
೬೩. ಉದ್ವೇಗ :	ಉದ್ವೇಗ	—
೬೪. ಉಪರಿ	ಉಪರಿ	ವಸರ
೬೫. ಉಪಸ್ಕರಿ	ಉಪಸ್ಕರಿ	—
೬೬. ಉಲ್ಲಪ	ಉಲ್ಲಪ	ಬೊಲ
೬೭. ಉಣ	ಉಣ, ಉಣ	ಗರಮ
೬೮. ಉಠ	ಉಠ, ಉಠ (ಉಠ)	ಭೂಮ
೬೯. ಕರಕ :	ಕರಕ	ಗಾರ
೭೦. ಕರೋಟ :	ಕರೋಟ	ಕವಟಿ
೭೧. ಕರ್ಣಮಲ	ಕರ್ಣಮಲ	—

ಸಂಸ್ಕೃತ	ಕೊಂಕಣಿ	ಮರಾಠಿ	ಸಂಸ್ಕೃತ	ಕೊಂಕಣಿ	ಮರಾಠಿ
೩೯. ಕೀರ :	ಕೀರು	ಪೊಪಟ	೪೭. ಕೀರ :	ಕೀರು	ಪೋಪಟ
೪೦. ಕುಕ್ಕುಟ	ಕುಕ್ಕಡ	ಕಾಂವಡಾ	೪೮. ಕುಕ್ಕುಟ	ಕುಂಕಡ	ಕೋಂವಡಾ
೪೧. ಕುಟ :	ಗುಡ್ಡಾ	ಡಾಂಗರ	೪೯. ಕುಟ :	ಗುಡ್ಡೊ	ಡೋಂಗರ್
೪೨. ಕುಟಚಾಪಕ	ಕುಡ್ಚಾಪೆ (ರಾನ ಚಾಪೆ, ಕಾಡ್ ಚಾಪೆ)	—	೫೦. ಕುಟಚಾಪಕ	ಕುಡಚಾಂಪೆಂ (ರಾನ್ ಚಾಂಪೆಂ, ಕಾಚ್ ಚಾಂಪೆಂ)	—
೪೩. ಕುಡಯ ಕಾಪಟ	ಕುಡಕುಡ	ಕೊನಾಡಾ	೫೧. ಕುಡ್ಯ ಕೋಷ್	ಕುಡಕುಟ	ಕೋನಾಡಾ
೪೪. ಕುರಚಿಲ :	ಕುರಲೊ (ಕುರಲಿ)	ಖೆಕಡಾ	೫೨. ಕುರಚಿಲ್ಲ :	ಕುರಲೊ (ಕುರಲಿ)	ಖೇಕಡಾ
೪೫. ಕುಲಗ್ರಹ	ಕುಲಹಾರ	ಮಾಹರ	೫೩. ಕುಲಗೃಹ	ಕುಳ್ಳಾರ	ಮಾಹೇರ
೪೬. ಕೃಪಕ :	ಕೃವಾ, ಕೃವಾ	ಡಾಲಕಾಠಿ	೫೪. ಕೂಪಕ :	ಕೂಂವೊ, ಕೂವೊ	ಡೋಲಕಾಠಿ
೪೭. ಕಾಂಡ	ಕಾಂಡ (ರಾನ ಡುಕರ)	—	೫೫. ಕೋಲ	ಕೋಳ್ (ರಾನ್ ದುಕರ್)	—
೪೮. ಕಾಂಡ ತಂದ್ರ	ಕಾಂಡ ತಂದ್ರ (ಕಾಂಡ ತಂದಿರ)	ಭೂಮ	೫೬. ಕೋಲ ಉಂದುರ	ಕೋಳ್ ಉಂದುರು (ಕೋಳ್ ಉಂದಿರ್)	ಭೂಂಸ
೪೯. ಕಾಂಠ :	ಕಾಂಠೊ, ಕಾಂಠೊ (ಕಾಂಠಲೊ)	—	೫೭. ಕೋಷ್	ಕೊಚೊ, ಕೊಚೊ (ಕೊಚೊ)	—
೫೦. ಕಾಂಠ	ಕಾಂಡಾ	—	೫೮. ಕೋಷ್	ಕೋಡೊ	—
೫೧. ಕಾಂಠಮ	ಕುಡ	ಖಾಲಿ	೫೯. ಕೋಷ್ ಕಮ್	ಕೂಡ	ಖೋಲಿ
೫೨. ಕಾಂಠಕಮ	ಕಾಂಡಕೆ (Shed)	—	೬೦. ಕೋಷ್ ಕಮ್	ಕೂಡಕೆಂ (shed)	—
೫೩. ಕಲವಾಡ	ಕಲಡು, ಕಲಡಾ	ಡಕಲ್ಯಾ	೬೧. ಕಲ್ಪಾಟ	ಕಲ್ಪಡು, ಕಲ್ಪಡೊ	ಟಕಲ್ಯಾ
೫೪. ಕಾಂತ	ಕಾಲ	—	೬೨. ಕಾಂತ	ಕಾಲ	—
೫೫. ಗುಡ	ಗುಡ್ಡ (ಗುಡಲಿ ಕರ)	—	೬೩. ಗುಡ್	ಗುಡಕ್	—
೫೬. ಗುರ್ವಿಣಿ	ಗುರ್ವಿಣಿ (ಗುರ್ವಾರ ಬಾಯಲ)	ಗರಾದರ	೬೪. ಗುರ್ವಣಿ	ಗುರ್ವಣಿ (ಗುರ್ವಾರ್ ಬಾಯ್ಲೊ)	ಗರೋದರ್
೫೭. ಗಾಲಕ	ಗಾಂಗು	ಬುಬುಲ	೬೫. ಗೋಲಕ	ಗೋಂಗು	ಬುಬುಳ್
೫೮. ಚಬಾ	ಚಮಾ (ಚಮಾ)	ಮುಕಾ	೬೬. ಚಾಂವಾ	ಉಮಾ (ಉಮೊ)	ಮುಕಾ
೫೯. ಚಕ್ರ	ಚಾಹ, ಚಾಯ	—	೬೭. ಚಕ್ರ	ಚೋಯ್, ಚೋಯ್	—
೬೦. ಚಕ್ರ	ಚಕ್ರವಿ (ಶಿತ ಗಿರ್ಜಾಪಾಚೆ ಆಯದನ)	—	೬೮. ಚಕ್ರ	ಚಕ್ರವಿ (ಶಿತ್ ಶಿಜೊವ್ಪಾಚೆಂ ಆಯ್ವಾನ್)	—
೬೧. ಚೆರ	ಚೆಡಾ (ಆಡ, ಸೆವಕ)	ಗಡಿ	೬೯. ಚೆರ	ಚೆಡೊ (ಆಳ್, ಸೇವಕ್)	ಗಡಿ
೬೨. ಜಗತಿ	ಜಗಲಿ (verandah ಸಾಂಪೊ)	ಆಂಟಾ	೭೦. ಜಗತಿ	ಜಗಲಿ (verandah ಸಾಂಪೊ)	ಜಗಾ
೬೩. ಜನ	ಜಾ	—	೭೧. ಜನ	ಜಾ	—
೬೪. ಜನ್ಮದಿವಸ	ಜಾಯ ದಿವಸ	ವಾಡ ದಿವಸ	೭೨. ಜನ್ಮದಿವಸ	ಜಾಯ್ ದಿವಸ	ವಾಡದಿವಸ
೬೫. ತೃಣ	ತಣ	ಗವನ	೭೩. ತೃಣ	ತಣ	ಗವತ
೬೬. ತೇಮ	ತೇವು (ತೇವ)	ಆಲಾಬಾ	೭೪. ತೇಮ	ತೇಂವು (ತೇಂವ್)	ಬಲಾಬಾ
೬೭. ದೀರ್ಘ	ದೀಘ	ಲಾಂ	೭೫. ದೀರ್ಘ	ದೀಘ್	ಲಾಂಬ

ಸಂಸ್ಕೃತ	ಕೊಂಕಣಿ	ಮರಾಠಿ	ಸಂಸ್ಕೃತ	ಕೊಂಕಣಿ	ಮರಾಠಿ
೬೮. ದ್ವೀಪ-ಪಿ	ಜುವೆ, ದೀವಿ (ಕುದರೊ)	ಬೆಡ	೬೮. ದ್ವೀಪ-ಪಿ	ಜುವೆಂ, ದೀವಿ (ಕುದ್ರೊ)	ಬೇಟ
೬೯. ದ್ವಾರಬಂಧ	ದಾರವಂದು (ದಾರವಂತು)	ಚೌಕಿಟಿ	೬೯. ದ್ವಾರಬಂಧ	ದಾರವಂದು (ದಾರವಂತು)	ಚೌಕಟಿ
೭೦. ಪಟ್	ಪಾಟ್‌ಟೊ (ಪೆಂಗಟಾಚೊ, ಗಡಯಾಚೊ ಇತ್ಯಾದಿ)	ರೇಶಿಮ	೭೦. ಪಟ್ಟ	ಪಾಟೊ (ಪೆಂಗಟಾಚೊ, ಗಡಯಾಚೊ ಇತ್ಯಾದಿ)	ರೇಶಿಮ್
೭೧. ಪಟ್	ಪಾಟ್‌ಟೊ (ಅಧಿಕಾರಾಚೆ ಪತ್ರ, ತಗಡ)	—	೭೧. ಪಟ್ಟ	ಪಾಟೊ (ಅಧಿಕಾರಾಚೆ ಪತ್ರ, ತಗಡ)	—
೭೨. ಪಟ್	ಪಾಟು (ರಾಯಾಚೊ ಪಾಟ)	ಪಾಟ	೭೨. ಪಟ್ಟ	ಪಾಟು (ರಾಯಾಚೊ ಪಾಟ)	ಪಾಟ್
೭೩. ಪಟ	ಪಾಟು (ಪರದೊ)	ಪಡದಾ	೭೩. ಪಟ	ಪಾಟು (ಪರದೊ)	ಪಡದಾ
೭೪. ಪರ	ಪೆಲ-ಪೆಲೊ	—	೭೪. ಪರ	ಪೆಲ-ಪೆಲೊ	—
೭೫. ಪರತಡಿ	ಪೆಲತಡಿ (ಪೆಲೆ ತಡಿ)	ಪಲಿಕಡೆ	೭೫. ಪರತಟಿ	ಪೆಲತಡಿ (ಪೆಲೆ ತಡಿ)	ಪಲೀಕಡೆ
೭೬. ಪರ್ವಣ	ಪರಬ (ಪರಬ, ಪರ್ವಣ)	ಸಣ	೭೬. ಪರ್ವಣ್	ಪರಬ (ಪರಬ್ ಪರ್ವಣ್)	ಸಣ್
೭೭. ಪಿಡಯ	ಪೆಡೆ (ಪೆಡೊ, ಪೆಡಿ)	ಗೊಡ	೭೭. ಪಿಂಡಯ	ಪೆಂಡೆ (ಪೆಂಡೊ, ಪೆಂಡಿ)	ಗೋಡ್
೭೮. ಪಿಶಾಚ	ಪಿಸೊ	ವೆಡಾ	೭೮. ಪಿಶಾಚ	ಪಿಸೊ	ವೇಡಾ
೭೯. ಪುಟ	ಪೊಟಲ (ಪೊಟಲುಕ)	ಮಿಥಿಮಾರ	೭೯. ಪುಟ್	ಪುಟಲ್ (ಪುಟಲ್‌ಕ)	ಮಿಥಿಮಾರ್
೮೦. ಪುರಾಣ	ಪಾರನೆ	ಜುನೆ	೮೦. ಪುರಾಣ	ಪುರಾನೆ	ಜುನೆಂ
೮೧. ಪ್ರಕೊಠ	ಪೌಠ (ಗಾಂವ)	—	೮೧. ಪ್ರಕೋಷ್ಠ	ಪೌಠ್ (ಗೋವ)	—
೮೨. ಪ್ರಕೊಠಿಕಾ	ಪಾವಿತಿ	—	೮೨. ಪ್ರಕೋಷ್ಠಿಕಾ	ಪೌವರಿ	—

(ಚಾಲ್ ಆಸಾ)

(ಚಾಲಾ ಆಸಾ)

(ಶ್ರೀ. ಬಸ್ತಿ ಪುಂಡಲೀಕ ವೆಂಕಟೇಶ ಶೆಣಾಝೆ ಹಾಂಗಿ ಬರಯಿಲ್ಯಾ "ಕೊಂಕಣಿ ಮತ್ರು ಮರಾಠಿ ಅವುಗಡ್ ತುಲನಾತ್ಮಕ ವಿಮರ್ಶೆ ಹಾಗೂ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸ" ಮ್ಹಣ್ಲ್ಯಾ ಪುಸ್ತಕಾಚ್ಯಾ ಆಧಾರಾನ್)

(ಶ್ರೀ ಬಸ್ತಿ ಪುಂಡಲೀಕ ವೆಂಕಟೇಶ ಶೆಣಾಯಿ ಹಾಂಣಿಂ ಬರಯಿಲ್ಲ್ಯಾ "ಕೊಂಕಣಿ ಮತ್ರು ಮರಾಠಿ ಇವುಗಳ ತುಲನಾತ್ಮಕ ವಿಮರ್ಶೆ ಹಾಗೂ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸ" ಮ್ಹಣ್ಲ್ಯಾ ಪುಸ್ತಕಾಚ್ಯಾ ಆಧಾರಾನ್)

—ಆಲಬನ ಕಾಸ್ತೆಲಿನ್

—ಆಲ್ಬನ್ ಕಾಸ್ತೆಲಿನ್

आळमें

घडघडयाचे धडभडे निमतीं
आमच्या हितलांत आळमें फुल्लें
असकतकायेचो एकच पांय
सत्रे तसली मात्याक तोपी
तोपिये तुदियेक काळो तिबो
भांगरा मुदियेक थिका तसलो
घडघडया मामान आवाज उटवून
आमच्या हितलांत आळमें रचलें
प्रथ्वेर बावडें दोन दीस उरलें
तिसऱ्या दिसा मोरोन कुसलें !

ಆಳ್ವೆಂ

ಘಡ್ಘಡ್ಯಾಚೆ ಧಡ್ಘಡೆ ನಿಮ್ತಿಂ
ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಹಿತಾಂತ್ ಆಳ್ವೆಂ ಫುಲ್ಲೆಂ
ಅಸ್ಕತ್ಕಾಯೆಚೊ ಎಕ್ಚ್ ಪಾಂಯ್
ಸತ್ರೇ ತಸ್ಲಿ ಮಾತ್ಯಾಕ್ ತೊಪಿ
ತೊಪಿಯೆ ತುದಿಯೆಕ್ ಕಾಳೊ ತಿಬೊ
ಭಾಂಗರಾ ಮುದಿಯೆಕ್ ಥಿಕಾ ತಸ್ಲೊ
ಘಡ್ಘಡ್ಯಾ ಮಾಮಾನ್ ಆವಾಜ್ ಉಟವ್ನ್
ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಹಿತಾಂತ್ ಆಳ್ವೆಂ ರಚ್ಲೆಂ
ಪ್ರಥ್ವೆರ್ ಬಾವ್ಡೆಂ ದೋನ್ ದೀಸ್ ಉರ್ಲೆಂ
ತಿಸ್ರ್ಯಾ ದಿಸಾ ಮೊರೊನ್ ಕುಸ್ಲೆಂ !

रगताचें रुपणें

काळीज म्हजें
शिंदून पळे
आसा थंयसर
तुजें रुपणें ।

रगता मासाळ
जिवें रुपणें
मोरचें न्हय
शाश्वत उरचें ।

म्हज्या काळजांत
ತುಜೆ ರುಪಣೆ
ಹೇರ ಕಿತೆಂಚ
ನಾ ದುಸರೆ ।

रगताचें रुपणें

ಕಾಳಿಜ್ ಮ್ಹಜೆಂ
ಶಿಂದೂನ್ ಪಳೆ
ಆಸಾ ಥಂಯ್ಸರ್
ತುಜೆಂ ರುಪ್ಣೆಂ.

ರಗತಾ ಮಾಸಾಳ್
ಜಿವೆಂ ರುಪ್ಣೆಂ
ಮೊರ್ಚೆಂ ನ್ಹಯ್
ಶಾಶ್ವತ್ ಉರ್ಚೆಂ.

ಮ್ಹಜ್ಯಾ ಕಾಳ್ಜಾಂತ್
ತುಜೆಂ ರುಪ್ಣೆಂ
ಹೇರ್ ಕಿತೆಂಚ್
ನಾ ದುಸ್ರೆಂ.

—बल्लि बग्ग

—ವಲ್ಲಿ ವಗ್ಗ.

ಕೊಂಕಣಿ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಾಂತ ಭಾಂಗರಾಡೊ ವಾವ್ರ

ಕೊಂಕಣಿ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಾಂತ ಭಾಂಗರಾಡೊ ವಾವ್ರ

ಕೊಂಕಣಿ ಮಾಸಿಕ ಪತ್ರ “ಪಂಚಕಾದಾಯಿ” ಹಾಚೊ
ಸ್ಥಾಪಕ ಸಂಪಾದಕ ಶ್ರೀ. ಬಟವಾಡ ವಾಸುದೇವ ಬಾಡಿಗಾ
ಒಕ ಅಪೂರ್ವ ವ್ಯಕ್ತಿ—ವಿಶ್ರಾಂತ ಕಿತೆಂ ಸ್ಥಳ ಕಾಡಿತ
ನಾಸತಾಂ ನಿರಂತರ ಶ್ರಮ ಧೆವ್ನ್ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲಾ ಆನಿ
ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಾ ಖಾತಿರ್ ವಾವ್ರ ಕರುನ್ ಜಿಯೆವಚೊ ಮನಿಸ್.
ಸಾರಸ್ವತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಬರವ್ಪಾಂ ಮಧೆ
ತೊ ಭವ ಪ್ರಖ್ಯಾತ್ ತಶೆಂಚ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್
ಕೊಂಕಣಿ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಾಂಕ್ ಚಡ್ ಮೊ
ಗಾಜೊ ಆನಿ ಒಳ್ಳೊ. ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕಾ
ರಂಗಾಂತ್ ಆನಿ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಾಂತ್ ಜಾಯ್ತಿ
ಕೃಷಿ ಕೆಲ್ಲೊ “ಬಾಳಿಗಾ ಮಾಮ್” ಆಪ್ಲಿ
ಮಾಯಾಭಾಸ್ ಕೊಂಕಣಿಚ್ಯಾ ವಿಕಾಸಾ
ಖಾತಿರ್ ಧಾರಾಡ್ ಸೆವಾ ಅಪಿಲ್ಲೊ
ಸಾಹಸಿ. ತೊ ಒಕ ಕವಿ, ಸಾಹಿತಿ,
ನಟ ಆನಿ ದಿಗ್ದರ್ಶಕ. ಆಪಲೆ ೭೩
ವರಸಾಂಚೆ ಪ್ರಾಯೆರ್ ತೊ ಯುವಕಾಂಚ್ಯಾ ಹುರು
ಪಾನ್ ಭಾಷಣ್ ದಿತಾ ಆನಿ ಭೋವ್
ಮಧುರ್ ಗಾಯತಾ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಬಾಳಿಗಾ

ಸುರವಿಲೆ ಸಾಧನ :

“ಪ್ರಭಾತ” ಕನ್ನಡ ಹಪ್ತಾಡ್ಯಾಚೊ ಸಂಪಾದಕ ಕುಡಪಿ
ವಾಸುದೇವ ಶೆಣೈ ಆಪಲೊ ಪತ್ರಿಕಾ ಗುರು ಸ್ಥಳ ಶ್ರೀ. ಬಾಡಿಗಾ
ಆಜುನ್ಯಿ ಲೆಖತಾ. ಸಾಂಗಾತಾಚ್ “ನವಭಾರತ” ಕನ್ನಡ
ದಿಸಾಡ್ಯಾಚೊ ಸಂಪಾದಕ ಶ್ರೀ. ವಿ. ಎಸ್. ಕುಡವಾ ಹಾಚೆ
ಬರಾಬರ್ ೧೯೪೧ ಥಾವ್ನ್ ೧೯೪೬ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಸಹಸಂಪಾದಕ
ಜಾವನ್ ತೊ ವಾವುರಲಾ. “ಸಾರಸ್ವತ್” ಕೊಂಕಣಿ ಪತ್ರ
ಆರಂಭ್ ಕರ್ತಾನಾ ದಿ. ಕುಡಪಿ ವಾಸುದೇವ ಶೆಣೈ ಹಾಣೆ
ಶ್ರೀ. ಬಾಡಿಗಾಕ ಕಾಮಾಚೊ ಭರವಸೊ ದೀವನ್ “ಸಾರಸ್ವತ್”
ಪತ್ರಿಕೆಕ್ ಲೆಖನಾಂ ಬರವ್ಪಾಂಕ್ ಉತ್ತೇಜನ್ ದಿಲ್ಲೆಂ. “ಸಾರ-
ಸ್ವತ್” ಕೊಂಕಣಿ ಹಪ್ತಾಡ್ಯಾಚೊ ಪ್ರಥಮ್ ಅಂಕೊ 11-7-1941
ಮೆರ್ ಪ್ರಕಟ್ ಜಾಲ್ಲೊ. ಅಶೆಂ, 1941 ಇಸವಿಂತ್ ಪತ್ರಿಕೋ-
ದ್ಯಮಾಂತ್ ಪ್ರವೇಶ್ ಜಾಲ್ಲೊ “ಬಾಳಿಗಾ ಮಾಮ್” ಪಾಟ್ಲೊ
50 ವರಸಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಆಪ್ಲಿ ಪ್ರಾಯ್, ವಾಂವ್ಪ್ ಆನಿ ಪುರಾಸಣ್
ಲೆಖನಾಸತಾನಾ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಚಿ ಸೆವಾ ಕರಿತ ಆಯ್ಲಾ.

ಕೊಂಕಣಿ ಮಾಸಿಕ ಪತ್ರ “ಪಂಚಕಾದಾಯಿ” ಹಾಚೊ
ಸ್ಥಾಪಕ ಸಂಪಾದಕ ಶ್ರೀ ಬಂಟ್ವಾಳ್ ವಾಸುದೇವ ಬಾಡಿಗಾ
ಒಕ ಅಪೂರ್ವ ವ್ಯಕ್ತಿ—ವಿಶ್ರಾಂತ ಕಿತೆಂ ಸ್ಥಳ ಕಾಡಿತ
ನಾಸತಾಂ ನಿರಂತರ ಶ್ರಮ ಧೆವ್ನ್ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲಾ ಆನಿ
ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಾ ಖಾತಿರ್ ವಾವ್ರ ಕರುನ್ ಜಿಯೆವಚೊ ಮನಿಸ್.

ಸಾರಸ್ವತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಬರವ್ಪಾಂ ಮಧೆ
ತೊ ಭವ ಪ್ರಖ್ಯಾತ್ ತಶೆಂಚ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್
ಕೊಂಕಣಿ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಾಂಕ್ ಚಡ್ ಮೊ
ಗಾಜೊ ಆನಿ ಒಳ್ಳೊ. ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕಾ
ರಂಗಾಂತ್ ಆನಿ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಾಂತ್ ಜಾಯ್ತಿ
ಕೃಷಿ ಕೆಲ್ಲೊ “ಬಾಳಿಗಾ ಮಾಮ್” ಆಪ್ಲಿ
ಮಾಯಾಭಾಸ್ ಕೊಂಕಣಿಚ್ಯಾ ವಿಕಾಸಾ
ಖಾತಿರ್ ಧಾರಾಡ್ ಸೆವಾ ಅಪಿಲ್ಲೊ
ಸಾಹಸಿ. ತೊ ಒಕ ಕವಿ, ಸಾಹಿತಿ,
ನಟ ಆನಿ ದಿಗ್ದರ್ಶಕ. ಆಪ್ಲೆ 73 ವರಸಾಂಚೆ
ಪ್ರಾಯೆರ್ ತೊ ಯುವಕಾಂಚ್ಯಾ ಹುರು
ಪಾನ್ ಭಾಷಣ್ ದಿತಾ ಆನಿ ಭೋವ್
ಮಧುರ್ ಗಾಯ್ತಾ.

ಸುರ್ವಿಲೆ ಸಾಧನ :

“ಪ್ರಭಾತ” ಕನ್ನಡ ಹಪ್ತಾಡ್ಯಾಚೊ ಸಂಪಾದಕ ಕುಡಪಿ
ವಾಸುದೇವ ಶೆಣೈ ಆಪ್ಲೊ ಪತ್ರಿಕಾ ಗುರು ಸ್ಥಳ ಶ್ರೀ ಬಾಡಿಗಾ
ಆಜುನ್ಯಿ ಲೆಖತಾ. ಸಾಂಗಾತಾಚ್ “ನವಭಾರತ” ಕನ್ನಡ
ದಿಸಾಡ್ಯಾಚೊ ಸಂಪಾದಕ ಶ್ರೀ. ವಿ. ಎಸ್. ಕುಡವಾ ಹಾಚೆ
ಬರಾಬರ್ 1941 ಥಾವ್ನ್ 1946 ಪರ್ಯಾಂತ್ ಸಹಸಂಪಾದಕ
ಜಾವ್ನ್ ತೊ ವಾವುರಲಾ. “ಸಾರಸ್ವತ್” ಕೊಂಕಣಿ ಪತ್ರ
ಆರಂಭ್ ಕರ್ತಾನಾ ದಿ. ಕುಡಪಿ ವಾಸುದೇವ ಶೆಣೈ ಹಾಣೆ
ಶ್ರೀ ಬಾಡಿಗಾಕ್ ಕಾಮಾಚೊ ಭರವಸೊ ದೀವ್ನ್ “ಸಾರಸ್ವತ್”
ಪತ್ರಿಕೆಕ್ ಲೆಖನಾಂ ಬರವ್ಪಾಂಕ್ ಉತ್ತೇಜನ್ ದಿಲ್ಲೆಂ. “ಸಾರ-
ಸ್ವತ್” ಕೊಂಕಣಿ ಹಪ್ತಾಡ್ಯಾಚೊ ಪ್ರಥಮ್ ಅಂಕೊ 11-7-1941
ಮೆರ್ ಪ್ರಕಟ್ ಜಾಲ್ಲೊ. ಅಶೆಂ, 1941 ಇಸವಿಂತ್ ಪತ್ರಿಕೋ-
ದ್ಯಮಾಂತ್ ಪ್ರವೇಶ್ ಜಾಲ್ಲೊ “ಬಾಳಿಗಾ ಮಾಮ್” ಪಾಟ್ಲೊ
50 ವರಸಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಆಪ್ಲಿ ಪ್ರಾಯ್, ವಾಂವ್ಪ್ ಆನಿ ಪುರಾಸಣ್
ಲೆಖನಾಸತಾನಾ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಚಿ ಸೆವಾ ಕರಿತ ಆಯ್ಲಾ.

पंचकादायी :

१९६७ जनेर पयलेर “श्री. वेंकटेश्वर पब्लिकेशन्स” प्रकाशन आरंभ करुन “पंचकादायी” मासिक पत्राक ताणें बुन्याद घाल्ली। पत्रिकोद्यमांत ताचीं पन्नास वरसां (१९४१-१९९१) संपताना, ताचेंच वाळ “पंचकादायी” १-१-१९९१वेर २५व्या वरसाक मेट दवरुन रुपयोंत्सवाच्या आचरणाक आयलें जालां। “पंचकादायी” स्थापन जाल्ले तवळ थावून त्या पत्राचो प्रकाशक, संपादक, मालक आनी सेवक जावन दावरुन, ताचे थावून माहेत जोडुन आनी मेळल्लो तांतोस, कण्ट इत्यादी भगून हरयेका महिन्यांत आयिन्न वेळार वाचप्यांच्या हातीं आपलें पत्र पावीत करीत आयला। पाटल्या २४ वरसांनी खळनास्तां हरयेका वरसा “पंचकादायी” पत्राचो दाटो मोटो दीपावळी अंको छापुन परगट केल्ली कीर्त ताची।

श्री. बाळिगाक आतां ७३ वरसां प्राय। “पंचकादायी” उंचल्या पांवड्याक पावून पत्रिकोद्यमा थावून निवृत जायजाय म्हळ्ळे आशेन मणिपालांतल्या डॉ. टी. एम. ए. पै शैक्षणिक आनी संशोधन संस्थ्याचे ताबेन ताणें हें पत्र ओपसिलां। १९८७ आगस्ट १७ तारिके थावून ह्या संस्थ्याचो भाग जाल्लें “कोंकणी भाषोधार ट्रस्ट, मणिपाल” मासिक पत्र पंचकादायी प्रकट करुन आसा।

कोंकणी साहित्य :

कोंकणी साहित्यांत श्री. बाळिगाचो हेळल्लो हात। १९४३ आनी १९४४ इस्वेंत प्रकट जाल्लीं ताचीं “गीतासंचय” (भाग I आनी II) कृतियांनी कोंकणी भजनां आनी गावगीतां आटापल्यांत। १९८४ इस्वेंत कोंकणी “भगवद्गीता” कन्नड लिपीत प्रकट जावन, दुसऱ्याच वरसा देवनागरी लिपीत केरळांतल्या “कोंकणी अकाडेमी” थावन प्रकट जालें। मराठींतलें “गीता रामायण” देवनागरी लिपितले कोंकणीन १९८६ इस्वेंत ताणें प्रकट केलां। “संत तुकाराम” “भरत भेट” पौराणिक नाटकां, “गिरिजा-पहरण” सामाजिक हास्य नाटक कोंकणींत लिखल्यांत। बांबयचो श्री. ए. एन. भट हाच्या

पंढ्यादायी :

1967 जनेर पय्लेर “श्री. वेंकटेश्वर पब्लिकेशन्स” प्रकाशन आरंभ करुन “पंढ्यादायी” मासिक पत्राक ताणें बुन्याद घाल्ली. पत्रिकोद्यमांत ताचीं पन्नास वरसां (१९४१-१९९१) संपताना, ताचेंच वाळ “पंढ्यादायी” 1-1-1991वेर 25व्या वरसाक मेळो दवरुन रुपयोंत्सवाच्या आचरणाक आयलें जालां. “पंढ्यादायी” स्थापन जाल्ले तवळ थावून त्या पत्राचो प्रकाशक, संपादक, मालक आनी सेवक जावन दावरुन, ताचे थावून माहेत जोडुन आनी मेळल्लो तांतोस, कण्ट इत्यादी भगून हरयेका महिन्यांत आयिन्न वेळार वाचप्यांच्या हातीं आपलें पत्र पावीत करीत आयला। पाटल्या २४ वरसांनी खळनास्तां हरयेका वरसा “पंढ्यादायी” पत्राचो दाटो मोटो दीपावळी अंको छापुन परगट केल्ली कीर्त ताची।

श्री. बाळिगाक आतां 73 वरसां प्राय. “पंढ्यादायी” लुण्ठ्या पांवड्याक पावून पत्रिकोद्यमा थावून निवृत जायजाय म्हळ्ळे आशेन मणिपालांतल्या डॉ. टी. एम. ए. पै शैक्षणिक आनी संशोधन संस्थ्याचे ताबेन ताणें हें पत्र ओपसिलां। १९८७ आगस्ट १७ तारिके थावून ह्या संस्थ्याचो भाग जाल्लें “कोंकणी भाषोधार ट्रस्ट, मणिपाल” मासिक पत्र पंढ्यादायी प्रकट करुन आसा।

कोंकणी साहित्य :

कोंकणी साहित्यांत श्री. बाळिगाचो हेळल्लो हात. 1943 आनी 1944 इस्वेंत प्रकट जाल्लीं ताचीं “गीतासंचय” (भाग I आनी II) कृतियांनी कोंकणी भजनां आनी गावगीतां आटापल्यांत। १९८४ इस्वेंत कोंकणी “भगवद्गीता” कन्नड लिपीत प्रकट जावन, दुसऱ्याच वरसा देवनागरी लिपीत केरळांतल्या “कोंकणी अकाडेमी” थावन प्रकट जालें। मराठींतलें “गीता रामायण” देवनागरी लिपितले कोंकणीन १९८६ इस्वेंत ताणें प्रकट केलां। “संत तुकाराम” “भरत भेट” पौराणिक नाटकां, “गिरिजा-पहरण” सामाजिक हास्य नाटक कोंकणींत लिखल्यांत। बांबयचो श्री. ए. एन. भट हाच्या

“Treasury of Fables” इंगलीष कथासंग्रहाच्यो ४०० काणियो कोंकणीक अनुवाद करुन पंचकादायी पत्रार प्रकट केल्यात ।

“तपस्विनी” कोंकणी रंगाल पितुराक ताणें पदां रचुन दिल्यांत आनी “जनमन” कोंकणी पितुराचें संभाषण बरवून पदां घडुन दिल्यांत । ह्या दोनयी कोंकणी पितुरांनी ताणें नटन केलां । भेंगळुर आनी मंगळुर आकाशवाणीचेर ताचीं सबार कार्यक्रम प्रसार जाल्यांत । ताच्या कोंकणी भजनां आनी भावगीतांची एक क्यासेट (गीत गंगा) प्रसिद्ध गावपी अशोक चरण हाच्या संगीत निर्देशना खाल १९८६ इस्वेंत प्रकट जाल्या ।

जोडल्ल्यो प्रशस्त्यो :

श्री. बाळिगाची मायभास कोंकणी आनी व्यवहाराची भास कन्नड—ह्या दोनयी भासांची सेवा केल्लेखातीर ताका सबार प्रशस्त्यो आनी सनमान लाबल्यात । केरळ कोंकणी अकाडेमीन आपली प्रथम “फेलोशिप” प्रशस्ती श्री. बाळिगा आनी कवी आर. बी. पंडित हांकां दिल्ली । गोंयच्या कोंकणी भाषा मंडळान ताच्या “भगवदगीता” कृतित्येक पुस्तक बहुमान दिलां । कन्नड पत्रिका प्रकटनाचें १४५ वरसाचें आचरण मंगळुरांत चलताना श्री. बाळिगाक सनमान केला । मंगळुरांत १९७६ इस्वेंत जाल्ल्या अखिल भारतीय कोंकणी साहित्य परिषदे वेळार तशेंच कोंकणी भाषा प्रचार सभा, कोच्चिन—हांणी ताका सनमान केला ।

“पंचकादायी” कोंकणी मासिकाचो रपयोत्सव आनी पत्रिकोद्यमांत ताचे सेवेचो भांगरोत्सव सांगाता आचरुंच्या आपूर्व संदर्भा “अमर कोंकणी” श्री. बी. बी. बाळिगा हाका उल्लासिता आनी सर्व वरें मागता ।

—आर्लबन कास्तेलिन
(संपादक)

“Treasury of Fables” इंग्लीश कथासंग्रहाच्यो 400 काण्यो कोंकणींत अनुवाद करुन पंचकादायी दायी पत्रार प्रकट केल्यात.

“तपस्विनी” कोंकणी रंगाल पितुराक ताणें पदां रचुन दिल्यांत आनी “जनमन” कोंकणी पितुराचें संभाषण बरवून पदां घडुन दिल्यांत. ह्या दोनय्यो कोंकणी पितुरांनी ताणें नटन केल्यां. भेंगळुर आनी मंगळुर आकाशवाणीचेर ताचीं सबार कार्यक्रम प्रसार जाल्यांत. ताच्या कोंकणी भजनां आनी भावगीतांची एक कॅसॅट (गीत गंगा) प्रसिद्ध गावपी अशोक चरण हाच्या संगीत निर्देशनाखाल 1986 इस्वेंत प्रकट जाल्या.

जोडल्ल्यो प्रशस्त्यो :

श्री. बाळिगाची मायभास कोंकणी आनी व्यवहाराची भास कन्नड—ह्या दोनय्यो भासांची सेवा केल्लेखातीर ताका सबार प्रशस्त्यो आनी सनमान लाबल्यात. केरळ कोंकणी अकाडेमीन आपली प्रथम “फेलोशिप” प्रशस्ती श्री. बाळिगा आनी कवी आर. बी. पंडित हांकां दिल्ली. गोंयच्या कोंकणी भाषा मंडळान ताच्या “भगवदगीता” कृतित्येक पुस्तक बहुमान दिलां. कन्नड पत्रिका प्रकटनाचें 145 वरसाचें आचरण मंगळुरांत चलताना श्री. बाळिगाक सनमान केला. मंगळुरांत 1976 इस्वेंत जाल्ल्या अखिल भारतीय कोंकणी साहित्य परिषदे वेळार तशेंच कोंकणी भाषा प्रचार सभा, कोच्चिन—हांणी ताका सनमान केला.

“पंचकादायी” कोंकणी मासिकाचो रपयोत्सव आनी पत्रिकोद्यमांत ताचे सेवेचो भांगरोत्सव सांगाता आचरुंच्या आपूर्व संदर्भा “अमर कोंकणी” श्री. बी. बी. बाळिगा हाका उल्लासिता आनी सर्व वरें मागता.

—अर्लबन कास्तेलिन
(संपादक)

म्हजी आशा

नेकेत्र काडूंक मळबार उडलों
मूटींत आयली धुळी कणां
कुबेराच्या कुडयाक आशेवन
विसरोन गेलों हजार रिणां
अमर जीण आशेलों पूण ती
उतरोन गेली खिणान खिणा
घडघडायता झगलावन मळब
सोमयाचीं व्हड शक्ते खुणां
तांतल्या एका किटाळांतली
उजो म्हज्यान सोसूंक जायना
तरयी उडटात मळबाक पावोंक
लगाम नातलीं पिशीं मनां
आशेक म्हज्या उंडी जाल्यांत
निराप्राधी कितलीं जणां !
मांद्रे तेकीद पांय सोडीजाय
आदीं मागा बुध्वंत म्हणा
आशा म्हळळी लोट्टा मुखार
सपणेवंक पिशीं अतर्वणां
आशा गोपुर बांधले हजार
पडले कशे हांवंच नेणा
आशा जर ना निरास कितें
कळची कशी ? हेंय जाणां ।

—जे. वी. मोरायस

ಮ್ಹಜಿ ಆಶಾ

ನೆಕೆತ್, ಕಾಡುಂಕ್ ಮಳ್ವಾರ್ ಉಡ್ಲೊಂ
ಮುಟಿಂತ್ ಆಯ್ಲಿಂ ಧುಳಿ ಕಣಾಂ
ಕುಬೆರಾಚ್ಯಾ ಕುಡ್ಯಾಕ್ ಆಶೆವ್ನ್
ವಿಸ್ರೊನ್ ಗೆಲೊಂ ಹಜಾರ್ ರಿಣಾಂ
ಅಮರ್ ಜೀಣ್ ಆಶೆಲೊಂ ಪುಣ್ ತೀ
ಉತ್ರೊನ್ ಗೆಲಿ ಖಿಣಾನ್ ಖಿಣಾ
ಘಡ್ಘಡಾಯ್ತಾ ಝಗಲ್ಲಾವ್ನ್ ಮಳಬ್
ಸೊಮಯಾಚಿಂ ವ್ಹಡ್ ಶಕ್ತಿ ಖುಣಾಂ
ತಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಎಕಾ ಕಿಟಾಳಾಂತ್ಲೊ
ಉಜೊ ಮ್ಹಜ್ಯಾನ್ ಸೊಸುಂಕ್ ಜಾಯ್ನಾ
ತರೀ ಉಡ್ವಾತ್ ಮಳ್ವಾಕ್ ಪಾಪೊಂಕ್
ಲಗಾಮ್ ನಾಕ್ಲಿಂ ಪಿಶಿಂ ಮನಾಂ
ಆಶೆಕ್ ಮ್ಹಜ್ಯಾ ಉಂಡಿ ಜಾಲ್ಯಾಂತ್
ನಿರಾಪ್ರಾಧಿ ಕಿತ್ಲಿಂ ಜಣಾಂ !
ಮಾಂದ್ರೆ ತೆಕಿದ್ ಪಾಂಯ್ ಸೊಡಿಜಾಯ್
ಆದಿಂ ಮಾಗಾ ಬುಧ್ವಂತ್ ಮ್ಹಣಾ
ಆಶಾ ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಲೊಟ್ಟಾ ಮುಖಾರ್
ಸಪ್ಲೆವ್ಕ್ ಪಿಶಿಂ ಅತರ್ವಣಾಂ
ಆಶಾ ಗೊಪುರ್ ಬಾಂಧ್ಲೆ ಹಜಾರ್
ಪಡ್ಲೆ ಕಶೆ ಹಾಂವ್‌ಂಚ್ ನೆಣಾಂ
ಆಶಾ ಜರ್ ನಾ ನಿರಾಸ್ ಕಿತೆಂ
ಕಳ್ಜಿ ಕಶಿ ? ಹೆಂಯ್ ಜಾಣಾಂ.

—ಜೆ. ಬಿ. ನೊರಾಯಸ್

कोंकणी वाग्‌शास्त्राचे स्वल्प विशेष

(आदल्या अंक्या थीन)

ಕೊಂಕಣಿ ವಾಗ್‌ಶಾಸ್ತ್ರಾಚೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಶೇಷ್

(ಆದ್ಲ್ಯಾ ಅಂಕ್ಯಾ ಥಾವ್ನ್)

१४. उच्चारण सौलभ्य / सौन्दर्य

(Felicity/euphony in Conversation)

उच्चारण सौलभ्य आनी सौन्दर्या पामून कोंकणी वाग्‌रचनेन्तु कमकमले प्रवर्तताय मणु एकि दिग्टि धावण्डाव्या ।

೧೪. ಉಚ್ಚಾರಣ ಸೌಲಭ್ಯ / ಸೌಂದರ್ಯ :

(Felicity/euphony in conversation)

ಉಚ್ಚಾರಣ ಸೌಲಭ್ಯ ಆನಿ ಸೌಂದರ್ಯ ಪಾಸೂನ್ ಕೊಂಕಣಿ ವಾಗ್‌ರಚನೆಂತು ಕಸಕಸಲೆ ಪ್ರವರ್ತತಾಯ್ ಮ್ಹಣಿಂ ಎಕಿ ದಿಷ್ಟಿ ಧಾಂವ್ತಾ ಮ್ಹಾ.

ಸೊಡವೆ ಶೇಕಡಿಯಾಂತು ಗೊಂಯಾಂತುಲಾ ಸಾರಸ್ವತಾನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಉಲ್ಲೊವಂಚೆ ಆಯ್ಕುನ್ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಪಾದಿರಿಯಾನಿ ತೀ ಏಕೆ ಗಾನಮಾಧುರ್ಯ (musical) ಆಸ್ಲಿ ಭಾಸ್ ಮ್ಹಳೆಂ ಖಯ್ । ತಾಜಿ ಕಾರಣಾಂ ಅನೇಕ್ ಆಸಾಯ್ ।

(i) ಅನುಸ್ವಾರ ಬಹುಲತಾನ್ ಉಚ್ಚಾರಣಾಂತು ಏಕ ನಾಸಿಕತ್ವ (nasalism) ಆಸ್ಲೆಂ ।

(ii) ಕಠ್ಠ ಜಲ್ಲೆಲೆ. ಖರ ಜಲ್ಲೆಲೆ (harsh) ಶಬ್ದ, ಋ, ಌ, ಍, ದ್ವಿಸ್ವರ (diphthongs ಐ, ಔ) ಇತ್ಯಾದಿಕ ಭಾಸೆಂತುನ್ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಕೆಲ್ಲೊ ಆಸ್ಲೊ । “ಋ” ಶಬ್ದಾ ಬದಲಾಕ್ “ಋ” ಆನಿ “ರಿ” ಪ್ರಯೋಗು ಕರ್ತಾತ (ಉದಾ: (ಋಪಿ) ರುಪಿ, (ಋಣ) ರೀಣ) । “ಌ” ಆನಿ “ಏ” ಶಬ್ದಾ ಬದಲಾಕ್ “ಶ” ಆನಿ “ಸ” ಉಪಯೋಗು ಕರ್ತಾತ । “ಐ” ಅಕ್ಷರಾಕ್ “ಅಯ” ಮಣು ಧ್ವನಿ ಕರ್ತಾಯ (ಉದಾ: (ಐರಾವತು) ಅಯರಾವತು) ತಶಿಚ್ ಆಸ್ಲೆಂ ಆ ಮೃಣತಾಯ (ಉದಾ: (ಐಷಧ) ಅಕಧ । “ವ” ಪ್ರಧಾನ ಕರುನ್ (by prothesis) ವಾಕ್ಯದ ಮ್ಹಣತಾತ) । ಗ, ಜ, ಟ, ಡ, ಬ, ವ, ಯ, ಲ ಆನಿ ಳ ಇತ್ಯಾದಿ ಅಲ್ಪಪ್ರಾಣ (non aspirate) ಮೃದ್ವು ಶಬ್ದ ಅಧಿಕ ಪ್ರಯೋಗಾರಿ ಆಸ್ಲೆಂ । ತೆಚ್ ಲೇಖಕಾನ್ ಮಹಾಪ್ರಾಣ (aspirates) ಆನಿ ಖರ ಶಬ್ದಾಂಚೊ ಪ್ರಯೋಗ ನಿಯಂತ್ರಿಸ್ತಾ ಜಾಲ್ಲೊ ।

ಹೆ ಸಮಯಾರಿ ಏಕು ವಿಶೇಷ ಸಾಂಗುಕ್ ಆಸಿ । ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲಾಚೆ ಪ್ರತಿಯ ಕೊಂಕಣಿನ್ತು ‘ತ’ ಮಣು ಆಸಾ । ಆತೊ ಕಾಲಾರಿ ಗೊಂಯಾಂತು ಹೆ ಪ್ರತಿಯ ತೊಗಡೆ ಸಂದರ್ಭಾರಿ ‘ತ’ ಮಣು ಕೆಲ್ಯಾಂ । ಉದಾ: ಪಟತ → ಪಟ → ಪಟು । ಮರಾಠಿಚೊ ಮಹಾಪ್ರಾಣ ಆಮುಕಾ ತಾಜೆ ಕಾರಣ । ಹೊ ಪರಿಣಾಮ ಕೊಂಕಣಿ ಪ್ರಕೃತೀಕ್ ವಿರೋಧಿ ಜಾವುನ್ ಖರಧ್ವನಿ (harsh sonority) ಚಡ್ ಕರ್ತಾ । ಹೊ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಅಧಿಕ ಜಾತಾಂ ಜಾತಾಂ, ಕೊಂಕಣಿಕ್ ಕುಡೆ ಆಸಿಲ್ಲೆಂ ಮಾಧುರ್ಯ ಅಥವಾ ಮೃದ್ವು ಕಾಲಕ್ರಮಣ ಆಗ್ತಿ ಜಾವುನ್ ವರ್ತಲೆಂ ।

೧೫. ವಾಗ್ವಚನಾಚೊ ನೆಮ್ III :

ವಾಗ್ವಚನಾಂ (intervocally) ಮಹಾಪ್ರಾಣ ಶಬ್ದಾಂಕ್ ಅವಕಾಶು ನಾ; ವಾಕ್ಯಾಚೊ ಆರಂಭ ತಾಂಕಾಂ ಉಚಿತ ಸ್ಥಾನ ಮಣು ಕೊಂಕಣಿ ಲೇಖತಾ । ಉದಾ: (ಬಹಿರ್) ಬಾಹ್ಯ (outside); (ಬುಸ್ತ) ಬುತ್ → ಭುತ್ (ಭಿಕ್ಷು ಕೆಸರ್);

ಸೊಳಾವೆ ಶೆಕ್ಡ್ಯಾಂತು ಗೊಂಯಾಂತುಲಾ ಸಾರಸ್ವತಾಂನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಉಲ್ಲೊವಂಚೆ ಆಯ್ಕುನ್ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಪಾದಿರಿಯಾಂನಿ ತೀ ಏಕೆ ಗಾನಮಾಧುರ್ಯ (musical) ಆಸ್ಲಿ ಭಾಸ್ ಮ್ಹಳೆಂ ಖಯ್. ತಾಜೆಂ ಕಾರಣಾಂ ಅನೇಕ್ ಆಸಾಯ್.

(i) ಅನುಸ್ವಾರ ಬಹುಲತಾನ್ ಉಚ್ಚಾರಣಾಂತು ಏಕ ನಾಸಿಕತ್ವ (nasalism) ಆಸ್ಲೆಂ.

(ii) ಕಠ್ಠ ಜಾಲ್ಲೆಲೆ, ಖರ ಜಾಲ್ಲೆಲೆ (harsh) ಶಬ್ದ, ಋ, ಌ, ಏ, ದ್ವಿಸ್ವರ (diphthongs ಐ, ಔ) ಇತ್ಯಾದಿಕ ಭಾಸೆಂತುನ್ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಕೆಲ್ಲೊ ಆಸ್ಲೊ. ಋ ಶಬ್ದಾ ಬದಲಾಕ್ “ರು” ಆನಿ “ರಿ” ಪ್ರಯೋಗು ಕರ್ತಾತ್. [ಉದಾ: (ಋಷಿ) ರುಷಿ, (ಋಣ್) ರೀಣ್] “ಐ” ಆನಿ “ಏ” ಶಬ್ದಾಂ ಬದಲಾಕ್ “ಶ” ಆನಿ “ಸ” ಉಪಯೋಗು ಕರ್ತಾತ್. “ಐ” ಅಕ್ಷರಾಕ್ “ಅಯ್” ಮಣು ಧ್ವನಿ ಕರ್ತಾಯ್ [ಉದಾ: (ಐರಾವತು) ಅಯರಾವತು] ತಶೀಚ್ “ಓ” ಆಸ್ಲೆಂ “ಓ” ಮ್ಹಣ್ತಾಯ್ [ಉದಾ: (ಔಷಧ) ಅಕಧ. “ವ” ಪ್ರಧಾನ ಕರುನ್ (by prothesis) ವಾಕ್ಯದ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್]. ಗ, ಜ, ಟ, ಡ, ಬ, ವ, ಯ, ಲ ಆನಿ ಳ ಇತ್ಯಾದಿ ಅಲ್ಪಪ್ರಾಣ (non aspirate) ಮೃದ್ವು ಶಬ್ದ ಅಧಿಕ ಪ್ರಯೋಗಾರಿ ಆಸ್ಲೆಂ. ತಶೀಚ್ ಲೆಖಕಾನ್ ಮಹಾಪ್ರಾಣ (aspirates) ಆನಿ ಖರ ಶಬ್ದಾಂಚೊ ಪ್ರಯೋಗು ನಿಯಂತ್ರಿಸ್ತಾ ಜಾಲ್ಲೊ.

ಹೆ ಸಮಯಾರಿ ಏಕು ವಿಶೇಷ ಸಾಂಗುಕ್ ಆಸಿ. ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲಾಚೊ ಪ್ರತಿಯ ಕೊಂಕಣಿನ್ತು “ತ” ಮ್ಹಣು ಆಸಿ. ಆತೊ ಕಾಲಾರಿ ಗೊಂಯಾಂತು ಹೆ ಪ್ರತಿಯ ತೊಗಡೆ ಸಂದರ್ಭಾರಿ “ಟ” ಮ್ಹಣು ಕೆಲ್ಯಾಂ. ಉದಾ: ಪಡತ್ — ಪಡಟ್ — ಪಟ್ಟಿ. ಮರಾಠಿಚೊ ಸಹಮಾನ್ ಆಸುಕಾ ತಾಜೆ ಕಾರಣ! ಹೊ ಪರಿಣಾಮ ಕೊಂಕಣಿ ಪ್ರಕೃತೀಕ್ ವಿರೋಧಿ ಜಾವುನ್ ಖರಧ್ವನಿ (harsh sonority) ಚಡ್ ಕರ್ತಾ. ಹೊ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಅಧಿಕ ಜಾತಾಂ ಜಾತಾಂ. ಕೊಂಕಣಿಕ್ ಕುಡೆ ಆಸಿಲ್ಲೆಂ ಮಾಧುರ್ಯ ಅಥವಾ ಮೃದ್ವು ಕಾಲಕ್ರಮಣ ಆಗ್ತಿ ಜಾವುನ್ ವರ್ತಲೆಂ.

೧೬. ವಾಗ್ವಚನಾಚೊ ನೆಮ್ III

ವಾಗ್ವಚನಾಂ (intervocally) ಮಹಾಪ್ರಾಣ ಶಬ್ದಾಂಕ್ ಅವಕಾಶು ನಾ; ವಾಕ್ಯಾಚೊ ಆರಂಭ ತಾಂಕಾಂ ಉಚಿತ ಸ್ಥಾನ ಮ್ಹಣು ಕೊಂಕಣಿ ಲೇಖ್ತಾ. ಉದಾ: (ಬಹಿರ್) ಬಾಹ್ಯ (outside); (ಬುಸ್ತ) ಬುತ್ — ಭುತ್ (ಬಿಕ್ಷು ಕೆಸರ್);

(बीजकण) भिवकण्ड (jackseed); (पूगफल) फण्पल (arecanut); (प्रपण) फापूड (spray); (ब्राह्मण) बामण→भामणु (husband); (दधि) धयं (curd) ।

हे नेमानुसार, वागन्तर आसलेल्या महाप्राणांक अल्पप्राण करक जाय (de-aspiration), अथवा तांकां गिथिल करक जाय* । उदा: (व्याघ्र) वागु; (दुग्धं) दूद; (गर्भ) गाबु (pregnancy); (सभाज) सबाव (for courtesy); (श्रंखला) संकाळ (chain); (दधि) धयं (curd); (पुरोहित) पुरेतु (priest) । गावांथाकूनु→गावांतूनु; मुखारि→मुक्कारि ।

अ, उ, म, न—हे अत्रांक स्वन्ता महाप्राण नातिल्यान, ह जोडावून महाप्राणा करताति । उदा: (महिषी) म्हसि (buffalo); (स्ना) न्हा (to bathe); (आलोडयति) हालत (oscillates); (उन्मूलयति) उम्माटत→हुम्माटत (uproots)

श्रीगडे समयारि प्रथमस्थानारि आसिल्लो अल्प प्राण अन्तरधान जावून माक्षि आसिल्या महाप्राणांक जागो सांडून दित्त । उदा: (आहरति) हाडत (brings); (अभ्यन्तरे) भित्तारि (inside).

हयो सगळयां उच्चारण; सीलभ्याक/सौन्दर्याक उद्धेशु करुन केलेल्या प्रवर्त्यो ।

हे नेमाक एदे अपराध आसाति । प्रथमस्थानारि आसलो महाप्राण काडून, अप्राण केलेल्याचें कारण कळना । उदा: (हुतवह) उज्वाडु (flame, light) (भार्या) बायल (wife); (झटा) जेट्टा (matted hair); (झाड) जाड (shrub); (फनस) पणसु (jackfruit).

(बीजकण) भिवकण्ड (jackseed); (पूगफल) फण्पल (arecanut); (प्रपण) फापूड (spray); (ब्राह्मण) बामण→भामणु (husband); (दधि) धयं (curd).

ಹೆ ನೇಮಾನುಸಾರ್, ವಾಗಂತರ್ ಆಸ್ಲೆಲ್ಯಾ ಮಹಾಪ್ರಾಣಾಂಕ್ ಅಲ್ಪಪ್ರಾಣ್ ಕರುಂಕ್ ಜಾಯ್ (de-aspiration) ಅಥವಾ ತಾಂಕಾಂ ಶಿಥಿಲ್ ಕರುಂಕ್ ಜಾಯ್.* ಉದಾ: (ವ್ಯಾಘ್ರ) ವಾಗು; (ದುಗ್ಧಂ) ದೂದ್; (ಗರ್ಭ) ಗಾಬು (pregnancy); (ಸಭಾಜ) ಸಬಾವ (for courtesy); (ಶೃಂಖಲಾ) ಸಂಕಾಳ (chain); (ದಧಿ) ಧಯಂ (curd); (ಪುರೋಹಿತ) ಪುರೆತು (priest); ಗಾವಾಂಥಾಕೂನು—ಗಾವಾಂ ತೂನು; ಮುಖಾರಿ—ಮುಕ್ಕಾರಿ.

ಅ, ಉ, ಮ, ನ—ಹೆ ಅಕ್ಷರಾಂಕ್ ಸ್ವಂತಾ ಮಹಾಪ್ರಾಣ್ ನಾಶಿಲ್ಲಾನ್, ಹ ಜೊಡಾವ್ನ್ ಮಹಾಪ್ರಾಣಾ ಕರ್ತಾತಿ. ಉದಾ: (ಮಹಿಷಿ) ಮ್ಹಸಿ (buffalo); (ಸ್ನಾ) ನ್ಹಾ (to bathe); (ಆಲೋಡಯತಿ) ಹಾಲತ (oscillates); (ಉನ್ಮೂಲಯತಿ) ಉಮ್ತಾಟತ—ಹುಮ್ತಾಟತ (uproots).

ಥೊಗಡೆ ಸಮಯಾರಿ ಪ್ರಥಮ್ ಸ್ಥಾನಾರಿ ಆಸಿಲ್ಲೊ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಾಣ್ ಅಂತರ್ಧಾನ್ ಜಾವುನ್ ಮಾಕ್ಷಿ ಆಸಿಲ್ಯಾ ಮಹಾಪ್ರಾಣಾಂಕ್ ಜಾಗೊ ಸೊಡುನ್ ದಿತಾ. ಉದಾ: (ಆಹರತಿ) ಹಾಡತ (brings); (ಅಭ್ಯಂತರೆ) ಭಿತ್ತರಿ (inside).

ಹೊ ಸಗ್ಳೊ ಉಚ್ಚಾರಣಾ ಸೌಲಭ್ಯಾಕ್/ಸೌಂದರ್ಯಾಕ್ ಉದ್ದೇಶು ಕರುನ್ ಕೆಲ್ಲೆಲ್ಯೊ ಪ್ರವರ್ತ್ಯೊ.

ಹೆ ನೇಮಾಕ್ ಎದೆ ಅಪರಾಧ್ ಆಸಾತಿ. ಪ್ರಥಮ್ ಸ್ಥಾನಾರಿ ಆಸಲೊ ಮಹಾಪ್ರಾಣ್ ಕಾಡುನ್, ಅಲ್ಪಪ್ರಾಣ್ ಕೆಲ್ಲೆಲ್ಯಾಚೆಂ ಕಾರಣ್ ಕಳಸಾ. ಉದಾ: (ಹುತವಹ್) ಉಜ್ವಾಡು (flame, light); (ಭಾರ್ಯಾ) ಬಾಯ್ಲ್ (wife); (ಝಟಾ) ಜೆಟ್ವಾ (matted hair); (ಝಾಡ್) ಜಾಡ್ (shrub); (ಫನಸ್) ಪನಸು (jackfruit).

*ಹೊ ನೆಮು ಥೆಟ್ ಕೊಂಕಣಿ ವಾಕಾಂಕ್ ಲಾಗತ । ತತ್ಸಮ ವಾಕಾಂಕ್ ಲಾಗನಾ । ತತ್ಸಮಾಂತು ಅಕ್ಷರ ವ್ಯತ್ಯಾಸು ಕರವೆಂ ಜಾಯು ನ್ಹಯ ।

*ಹೊ ನೇಮಾಂ ಥೆಟ್ ಕೊಂಕಣಿ ವಾಕಾಂಕ್ ಲಾಗ್ತಾ. ತತ್ಸಮ ವಾಕಾಂಕ್ ಲಾಗನಾ. ತತ್ಸಮಾಂತು ಅಕ್ಷರ ವ್ಯತ್ಯಾಸು ಕರವೆಂ ನ್ಯಾಯು ಸ್ವಯ್.

೧೬. ನೆಮು IV. ಹ್ರಸ್ವ-ದೀರ್ಘ ಸ್ವಾರಾವರ್ತನಾ:

(Alternation of short and long vowels)

ಕೊಂಕಣಿ ವಾಕ್ಯಾಂತು, ಪ್ರತೀಕ ಬಹುಶಬ್ದ ವಾಕ್ಯಾಂತು (poly syllabics) ಹ್ರಸ್ವ-ದೀರ್ಘ ಸ್ವರಾಂ ವಿತರಣ ಏಕಾ ಮಾಕ್ಷಿ ಏಕ (alternating one behind the other) ಜಾವೂನ್ ಆಸಾತಿ. ತೊಗ್ಗು ದಿಲ್ಲೆಲಿಂ ವಾಕ್ಯಾಂ ಸಾಕ್ಷಿ. (ಹ್ರಸ್ವ=ಹ; ದೀರ್ಘ=ದಿ)।

ಆಲಸಾಪಿ (ದಿ-ಹ-ದಿ-ಹ) laziness; ಪಿ:ಡಲೆ (ಹ-ದಿ-ಹ) squeezed; ಗೆ:ಲೊಲೊ (ಹ-ದಿ-ಹ) had gone; ಥೋರಲ್ಲೊ (ದಿ-ಹ-ದಿ) corpulent; ಉಪ್ಪಿತ (ಹ-ದಿ-ಹ) robs; ಉವಾಡ್ತ (ಹ-ದಿ-ಹ) exorcise; ಹುಂಗಿತ (ಹ-ದಿ-ಹ) smells; ಪುರೇತು (ಹ-ದಿ-ಹ) priest; ಉಮಾಸ (ಹ-ದಿ-ಹ) new moon; ವಾರಾಡಿಕ (ದಿ-ಹ-ದಿ-ಹ) marriage; ಕುಡಾರ (ಹ-ದಿ-ಹ) family house; ಸಮಾರ್ಗಣಿ (ಹ-ದಿ-ಹ-ದಿ) hale and healthy (skt ಸಮಾರೋಗ್ಯಣ); ರಾವಡಾರ (ದಿ-ಹ-ದಿ-ಹ) palace.

ಫಾಗಡೆ ವಾಕ್ ಹೆ ನೆಮಾ ಅಪರಾಧ ಜಾವೂನ್ ಆಸತಿ. ಉದಾ: ರಗಡೊ (ಹ-ಹ-ಹ) mortar; ಸಿತಡೊ (ಹ-ಹ-ಹ) sprinkle; ಧುಬು (ಹ-ಹ-ಹ) smoke; ಮಾಂತಾರೊ (ದಿ-ದಿ-ಹ) old and wise.

ಹೆ ಅಪರಾಧ ಉಚ್ಚಾರಣಾಂತು ಸಮಾ ಕರ್ತಾತಿ. ಏಕಉಣಾಂತು (penultimate) ಸ್ವರ ಸಂವೃತ್ತ "ಅ" ಜಾವೂನ್ ಆಸ. ಹ್ರಸ್ವ "ಅ" ಶಬ್ದು "ಆ" (open long O) ಮಣು ಉಚ್ಚಾರ ಕರ್ಯಾತ. ತೆ ಲೆಕಾನ್ ರಗೊಡೊ, ಸಿತೊಡೊ, ಧುಬೊರು ಅಶಿಶ ಉಚ್ಚಾರ ಕರ್ತಾತಿ. ಮಾಂತಾರೊ ಆಸಿಲ್ಲೆಂ ಮ್ಹಂತಾರೊ ಮ್ಹಣತಾತಿ.

೧೭. ನೆಮು V:— ಕೊಂಕಣಿ ವಾಕ್ಯಾಂಚೊ ಏಕಉಣಾಂತು ಸ್ವರ ಕೇಶಾಯ ದೀರ್ಘ ಕರುನ್ ಉಚ್ಚಾರ ಕರುನ್ ಆಸ. ಹೊ ನೆಮು ಚೊವತೆ ನೆಮಾಂತುನ್ ಉತ್ಪನ್ನ ಜಲ್ಲೊಲೊ. ವಯರಿ ಸೊಡಾವೆ ಖಣಾಂತು ಸಾಂಗಲೆಲಿ ಉದಾಹರಣಾಂ, ಹೆ ನೆಮಾಂಕಯ ಲಾಗತಾತಿ. ಹೆ ದೊನೀಯ ನೆಮ ವಾಗೊ-ಉಚ್ಚಾರಣ ಸೌಲಭ್ಯಾಕ್ ಆನಿ ಸೌಂದರ್ಯಾಕ್ ಆದರ್ಶ ಕರುನ್ ಆಸಾತಿ.

೧೭. ನೆಮು IV-ಹ್ರಸ್ವ-ದೀರ್ಘ ಸ್ವರಾವರ್ತನಾ (Alternation of short and long vowels)

ಕೊಂಕಣಿ ವಾಕ್ಯಾಂತು, ಪ್ರತೀಕ ಬಹುಶಬ್ದ ವಾಕ್ಯಾಂತು (polysyllabics) ಹ್ರಸ್ವ-ದೀರ್ಘ ಸ್ವರಾಂ ವಿತರಣ ಏಕಾ ಮಾಕ್ಷಿ ಏಕ (alternating one behind the other) ಜಾವೂನ್ ಆಸಾತಿ. ತೊಗ್ಗು ದಿಲ್ಲೆಲಿಂ ವಾಕ್ಯಾಂ ಸಾಕ್ಷಿ. (ಹ್ರಸ್ವ=ಹ; ದೀರ್ಘ=ದಿ)

ಆಲಸಾಯಿ (ದಿ-ಹ-ದಿ-ಹ) laziness; ಪಿ:ಲೆಲಿಂ (ಹ-ದಿ-ಹ) squeezed; ಗೆ:ಲೊಲೊ (ಹ-ದಿ-ಹ) had gone; ಥೊರಲ್ಲೊ (ದಿ-ಹ-ದಿ) corpulent; ಉಪ್ಪಿತ (ಹ-ದಿ-ಹ) robs; ಹುವಾಡ್ತ (ಹ-ದಿ-ಹ) exorcise; ಹುಂಗಿತ (ಹ-ದಿ-ಹ) smells; ಪುರೇತು (ಹ-ದಿ-ಹ) priest; ಉಮಾಸ (ಹ-ದಿ-ಹ) new moon; ವಾರಾಡಿಕ (ದಿ-ಹ-ದಿ-ಹ) marriage; ಕುಡಾರ (ಹ-ದಿ-ಹ) family house; ಸಮಾರ್ಗಣಿ (ಹ-ದಿ-ಹ-ದಿ) hale and healthy (skt ಸಮಾರೋಗ್ಯಣ); ರಾವಡಾರ (ದಿ-ಹ-ದಿ-ಹ) palace.

ಫಾಗಡೆ ವಾಕ್ ಹೆ ನೆಮಾ ಅಪರಾಧ ಜಾವೂನ್ ಆಸತಿ. ಉದಾ: ರಗಡೊ (ಹ-ಹ-ಹ) mortar; ಸಿತಡೊ (ಹ-ಹ-ಹ) sprinkle; ಧುಬು (ಹ-ಹ-ಹ) smoke; ಮಾಂತಾರೊ (ದಿ-ದಿ-ಹ) old and wise.

ಹೆ ಅಪರಾಧ ಉಚ್ಚಾರಣಾಂತು ಸಮಾ ಕರ್ತಾತಿ. ಏಕಉಣಾಂತು (penultimate) ಸ್ವರ ಸಂವೃತ್ತ "ಅ" ಜಾವೂನ್ ಆಸ. ಹ್ರಸ್ವ "ಅ" ಶಬ್ದು "ಆ" (open long O) ಮ್ಹಣು ಉಚ್ಚಾರ ಕರುಯಾತ. ತೆ ಲೆಕಾನ್ ರಗೊಡೊ, ಸಿತೊಡೊ, ಧುಬೊರು, ಅಶಿಶ ಉಚ್ಚಾರ ಕರ್ತಾತಿ. ಮಾಂತಾರೊ ಆಸಿಲ್ಲೆಂ ಮ್ಹಂತಾರೊ ಮ್ಹಣತಾತಿ.

೧೮. ನೆಮು V— ಕೊಂಕಣಿ ವಾಕ್ಯಾಂಚೊ ಏಕಉಣಾಂತು ಸ್ವರ ಕೇಶಾಯ ದೀರ್ಘ ಕರುನ್ ಉಚ್ಚಾರ ಕರುನ್ ಆಸ. ಹೊ ನೆಮು ಚೊವತೆ ನೆಮಾಂತುನ್ ಉತ್ಪನ್ನ ಜಲ್ಲೊಲೊ. ವಯರಿ ಸೊಡಾವೆ ಖಣಾಂತು ಸಾಂಗಲೆಲಿ ಉದಾಹರಣಾಂ, ಹೆ ನೆಮಾಂಕಯ ಲಾಗತಾತಿ. ಹೆ ದೊನೀಯ ನೆಮ ವಾಗೊ-ಉಚ್ಚಾರಣ ಸೌಲಭ್ಯಾಕ್ ಆನಿ ಸೌಂದರ್ಯಾಕ್ ಆದರ್ಶ ಕರುನ್ ಆಸಾತಿ.

१८. स्फुटोच्चारः (Stress accent)

वाकाचे आरंभारि, मध्यारि अथवा अंत्यारि आसुयात जल्लेल्या साधारण दृढोच्चारान्तु (accent) स्वल्प व्यत्यस्त जल्लेलो हो स्फुटोच्चार विसर्ग ध्वनीन चलवणेरि आस। उदा: संस्कृतांतु आसचे वाक—दुःख, अथवा मनःपूर्व—सोळावे शेखण्डां फुडे कोंकणीन्तु आसलोलो ह्ये स्फुटोच्चार आजि दाक्षिणात्य कोंकणीन्तु (केरळांतु आनी करनाटकान्तु) मात्र चालु आस। उत्तर कोंकणीन्तु हिन्दि, मराठी, पोर्तुगाळि इत्यादि भासांच्या सहवासान तो नाशु आयलो।

मुल्लर (Muller) तागेले पाळिग्रामरान्तु (१८५४) Pali grammer सांगत “व्यंजन जवळ जावंच्या फुडे, मुक्कावेलो स्वर ह्रस्व जात” मणु। सूक्ष्मतेन हामि अनुमान केल्यारि, समजूक येत “पूर्व कालाक ह्रस्व स्वर विसर्ग ध्वनि सयत उच्चार करप आसले” मणु। अक्षरावळीन्तु अः, इः, उः, एः, ओः मणु असलेलें दिसत।

(चालू आस)

—डॉ. पंडरिनाथ भुवनेंद्र ज.
(मद्रास)

१९. स्फुटोच्चारः (Stress accent)

वाकाचे अरंभारि, मध्यारि अथवा अंत्यारि आसुयात जाल्लेल्या साधारण दृढोच्चारान्तु (accent) स्वल्प व्यत्यस्त जाल्लेलो हो स्फुटोच्चार विसर्ग ध्वनीन चलवणेरि आस. उदा: संस्कृतान्तु आसचे वाक—दुःख अथवा मनःपूर्व—सोळावे शेखण्डां फुडे कोंकणीन्तु आसलोलो ह्ये स्फुटोच्चार आजि दाक्षिणात्य कोंकणीन्तु (केरळांतु आनी करनाटकान्तु) मात्र चालु आस. उत्तर कोंकणीन्तु हिन्दि, मराठी, पोर्तुगाळि इत्यादि भासांच्या सहवासान तो नाशु आयलो.

मुल्लर (Muller) तागेलें पाळिग्रामरान्तु (1854) Pali grammer सांग्ता “व्यंजन जवळ जावंच्या फुडे, मुक्कावेलो स्वर ह्रस्व जात” मणु. सूक्ष्मतेन आमी अनुमान केल्यारि, समजूक येता “पूर्व कालाक ह्रस्व स्वर विसर्ग ध्वनि सयत उच्चार करप आसले” मणु. अक्षरावळीन्तु अः, इः, उः, एः, ओः मणु असलेलें दिसता.

(चालू आस)

—डॉ. पंडरिनाथ भुवनेंद्र ज.
(मद्रास)

किसरां

पावसाची पावळी पिवुन
आंब्या-रुख
मोगाची सावळी दिता

x x x x

म्हज्या हाताक
तुजो हात लागलां
आनी हांव
हाताभायर गेलों

x x x x

किसरां

पावसाची पावळी पिवुन
आंब्या-रुख
मोगाची सावळी दिता.

x x x x

म्हज्या हाताक
तुजो हात लागलो
आनी हांव
हाता भायर गेलों.

x x x x

‘हांवपण’ गळें

तेन्नाच

हांव कोण तें कळें

X X X X

म्हातारी मेली

शिता-गोटो नासताना

आतां तिच्या बाराव्याक

जेवणार जेवणां

X X X X

पुस्तकाचें पान घडटा

तेन्ना

सगळें रान रडटा

X X X X

तुवें म्हजो मीग केलो

तेन्नापासून

हांव म्हाका आवडूंक लागलों

X X X X

देवाक मेवूंक

देवळांत वेतां

तेन्ना मन

भायर जोत्याचेर उरता ।

—मनोहर राय सरदेसाय

‘हांवपण’ गळें

तेन्नाच

हांव कोण तें कळें.

X X X X

म्हातारी मेली

शिता-गोटो नासताना

आतां तिच्या बाराव्याक

जेवणार जेवणां.

X X X X

पुस्तकाचें पान घडटा

तेन्ना

सगळें रान रडटा.

X X X X

तुवें म्हजो मीग केलो

तेन्नापासून

हांव म्हाका आवडूंक लागलों.

X X X X

देवाक मेवूंक

देवळांत वेतां

तेन्ना मन

भायर जोत्याचेर उरता.

—मुनीश्वर राय सर्फसाय.

कोंकणी

लोक, भास, साहित्य

(आदल्या अंक्या थावन)

मंगळूरी क्रीस्तांवांची कोंकणी साहित्य सेवा :

मंगळूराक आनी ताच्या आसपासच्या गांवांक येवून वस्ती करून रावल्या क्रीस्तांव लोकांचे संततिच्या सबार व्यक्तींनी अटराव्या शतकांत कोंकणी भाषेची सेवा केल्या । तवळचें साहित्य धार्मीक रितिचें जावनासून त्या तेंपाच्या उत्तम लिखितां पयकी

कोंकणें

लोक, भास, साहित्य

(आदल्या अंक्या थावन)

मुंगुरी क्रीस्तांवांची कोंकणी साहित्य सेवा

मुंगुराक आनी ताच्या आसपासच्या गांवांक येवून वस्ती करून रावल्या क्रीस्तांव लोकांचे संततिच्या सबार व्यक्तींनी अटराव्या शतकांत कोंकणी भाषेची सेवा केल्या । तवळचें साहित्य धार्मीक रितिचें जावनासून त्या तेंपाच्या उत्तम लिखितां पयकी

“रिगलो जेजु मोळयांत” म्हळळी कंतिग (कविता) भारिच लोकामांगळ जाल्या।

एकुणिसाव्या शतकांत (१८७८ इस्वेंत) इटली थावन भारताक आयिल्लो जेजुयित मानादीक आजेलो फ्रानसीस सावेर माफेयी मंगळुरांत जियेवन च्यारय वरसां भितर कोंकणी भास शिकून, विद्वांस जावन ते भाषेची वरती सेवा करूंक लागलो। गोंयांत प्रकट जाल्लें भारतांतलें प्रथम कोंकणी व्याकरण (१६४०), शब्दकोश इत्यादी बरयिल्ल्या जेजुचे सभेच्या मानादीक • थोमस स्टिफान्स हाचे परीं मंगळुरांत मानादीक आजेलो माफेयी बापानयी केलें। ताणे बरवून प्रगट केल्ल्या लिखितां पयकी हीं पुस्तकां प्रमुख। ‘कोंकणी व्याकरण’ (१८८२), ‘इंग्लीष-कोंकणी शब्दकोश’ आनी ‘कोंकणी-इंग्लीष शब्दकोश’ (१८८२), ‘याजकांचो कोंकणी सांगाती’ (Confessor’s Konkani Vade-Mecum) (१८९१), आनी ‘कोंकणी रानांतलो सोभीत सुंदर ताळो’ (१८९२) — म्हळळें आनयेक व्याकरण। हांचे शिवाय ‘जेजु क्रीस्ताच्या पाशांवाची कथा’, ‘क्रीस्तांव समडतिच्या सतांचो विवर’ आनी ‘कोंकणी शिकतेल्यांखातीर थोडीं ल्हान पुस्तकांय ताणे बरयल्यांत। मंगळुरच्या क्रीस्तांवांनी उलवचे कोंकणी भाषेक व्याकरण आनी वाकसरी फादर माफेयीन बरयल्लीच पयली म्हणयेत। हीं पुस्तकां मद्रास सरकारान आपल्या खर्चार प्रकटलीं। तवळ मंगळुरांत आसल्ल्या बासेल मिशन छापखान्यांत तीं छापलीं।

१८८२ इस्वेंत जेजुयितांनी मंगळुरांत कथोलिकांचोच प्रथम ‘कोडियालबैल छापखानो’ स्थापन केलो। सुरविल्या वरसांनी हांगा रोमी लिपींत मात्र छापताले। क्रमेण कन्नड लिपिचीं पुस्तकां आनी पत्रां तांणी छापूंक सुरु केलीं। हाचे उपरांत एकेकलोच कथोलिक कोंकणी बरवपी उदेंवक लागलो।

विसाव्या शतमानाच्या आरंभार सबार बरवप्यांनी धार्मीक विषयांचेर, सांता-भक्तांच्या जिण्येचेर होंदीन आसल्लीं लिखितां, कंतिगो, गितां, मागणी इत्यादिचीं पुस्तकां रमल्यांत। पुरविल्या कोंकणी

पय्यु ‘रिग्लो जेजु मोळयांत’ म्हुंळ, कंतिग (कविता) भारिच लोकामांगळ जाल्या.

एकुणिसाव्या शतमानांत (१८७८ इस्वेंत) इटली थावून भारताक आयिल्लो जेजुयित मानादीक आजेलो फ्रानसीस सावेर माफेयी मंगळुरांत जियेवन च्यारय वरसां भितर कोंकणी भास शिकून, विद्वांस जावन ते भाषेची वरती सेवा करूंक लागलो। गोंयांत प्रकट जाल्लें भारतांतलें प्रथम कोंकणी व्याकरण (१६४०) शब्दकोश इत्यादी बरयिल्ल्या जेजुचे सभेच्या मानादीक • थोमस स्टिफान्स हाचे परीं मंगळुरांत मानादीक आजेलो माफेयी बापानयी केलें। ताणे बरवून प्रगट केल्ल्या लिखितां पयकी हीं पुस्तकां प्रमुख। ‘कोंकणी व्याकरण’ (१८८२), ‘इंग्लीष-कोंकणी शब्दकोश’ आनी ‘कोंकणी-इंग्लीष शब्दकोश’ (१८८२), ‘याजकांचो कोंकणी सांगाती’ (Confessor’s Konkani Vade-Mecum) [१८९१], आनी ‘कोंकणी रानांतलो सोभीत सुंदर ताळो’ (१८९२) — म्हळळें आनयेक व्याकरण। हांचे शिवाय ‘जेजु क्रीस्ताच्या पाशांवाची कथा’, ‘क्रीस्तांव समडतिच्या सतांचो विवर’ आनी ‘कोंकणी शिकतेल्यांखातीर थोडीं ल्हान पुस्तकांय ताणे बरयल्यांत। मंगळुरच्या क्रीस्तांवांनी उलवचे कोंकणी भाषेक व्याकरण आनी वाकसरी फादर माफेयीन बरयल्लीच पयली म्हणयेत। हीं पुस्तकां मद्रास सरकारान आपल्या खर्चार प्रकटलीं। तवळ मंगळुरांत आसल्ल्या बासेल मिशन छापखान्यांत तीं छापलीं।

१८८२ इस्वेंत जेजुयितांनी मंगळुरांत कथोलिकांचोच प्रथम ‘कोडियालबैल छापखानो’ स्थापन केलो। सुरविल्या वरसांनी हांगा रोमी लिपींत मात्र छापताले। क्रमेण कन्नड लिपिचीं पुस्तकां आनी पत्रां तांणी छापूंक सुरु केलीं। हाचे उपरांत एकेकलोच कथोलिक कोंकणी बरवपी उदेंवक लागलो।

विसाव्या शतमानाच्या आरंभार सबार बरवप्यांनी धार्मीक विषयांचेर, सांता-भक्तांच्या जिण्येचेर होंदीन आसल्लीं लिखितां, कंतिगो, गितां, मागणी इत्यादिचीं पुस्तकां रमल्यांत। पुरविल्या कोंकणी

धार्मिक साहित्यांतलीं “रिगलो जेजु मोळयांत” म्हळ्ळी कंतिग आनी ताचे संगीं तवळच्यो आनी उपरांतल्यो ‘सर्गी थावन’, ‘आयका क्रीस्तांव जन’, ‘उठा उठा प्राणिया’, ‘पापिया निर्भाग्या’ इत्यादी पाद्रिनी आनी लायिकांनी घडल्ल्यो उंचल्या मट्टाच्यो कंतिगो जमो करुन त्यो ‘शेंबोर कंतिगो’ म्हळ्ळया पुस्तका रुपार प्रकटल्यो। कवेश्वर जुजे सल्दाज (बेबी) ह्या खातीर जायतो वावुरला। त्या पुस्तकाचे आखेरीक आसल्लें ‘व्हड आव्क आमच्या पापा सायबाक’ गीत ताणेंच धडल्लें। त्या शिवाय फादर एस्तेवांवाचें मराठी मिशिरत ‘क्रीस्तांव पुराण’ मंगळुरी लोकाक समजसाकें विवर दीवून रोमी लिपींत ताणे प्रगट केल्लें। उपरांत फादर लियांव सल्दाजान, श्री. जुजे रेगान, श्री. फेलिक्स पौल नोरेजान, आनी हेर थोडयानी क्रीस्तांव पुराणाचे थोडे थोडेच भाग कानडी लिपींत लिखून कोंकणींत अर्थ दीवून प्रकटले।

त्या काळाचे हेर नांवाडदीक लेखक हे: जेजुचे सभेचो फादर पोलेसे (‘दिस्पडतो सांगाती’, ‘अकटोबर महिनो’, ‘जेजु क्रीस्ताची देक’ इत्यादी पुस्तकां)। उर्वाचो फादर लुविस सोज—(‘पोंपय सायबिणिचें देवासांव’, ‘कोंकणी गादी, हुमिण्यो, व्होव्यो, वेर्स, पदां’ इत्यादी पुस्तकां)। फादर बाजिल रोजारियो—हाच्या जायत्या लिखितां पयकी ‘जेजुचो कुरोव’ पुस्तक प्रमुख। फादर ग्रेगोर कुवेल—(‘मोरी म्हजी माय’, ‘पवित्र काळजाचो महिनो’ म्हळ्ळीं पुस्तकां; ‘ये मरिये तुजें नांव वर्णितांव’, ‘मरिये पोर्तिय आमचेर तुजे दोळे’, ‘मीरियेक होंगळसियां’ म्हळ्ळयो कंतिगो); • श्री. लोरेस वास—(‘रुचीक अमृत’ काव्या पुस्तक) आनी कोंकणींत बरयना-तल्यारी, ती भास वृद्धी करचे खातीर वावुरलले आनी साहित्य रचुंक मजत दिल्ले—श्री. जेरोम सल्दाज, सर्दार लुविस कण्णप्प, श्री. सिमांव आल्वरीस आनी हेर थोडे।

विसावें शतमान उदेंताना कोंकणी साहित्य रचून लोकांमोगाळ जाल्लो श्रेश्ठ बरवपी मोनसिजोर मिगेल प्लासिद कुलाम आनी थोड्या वरसां उपरांत मोनसिजोर रायमंद एफ. सी. मस्करेज—हे दोगय

धार्मिक साहित्यांतलीं ‘रिगलो जेजु मोळयांत’ म्हळ्ळी कंतिग आनी ताचे संगीं तवळच्यो आनी उपरांतल्यो ‘सर्गी थावन’, ‘आयका क्रीस्तांव जन’, ‘उठा उठा प्राणिया’, ‘पापिया निर्भाग्या’ इत्यादी पाद्रिनी आनी लायिकांनी घडल्ल्यो उंचल्या मट्टाच्यो कंतिगो जमो करुन त्यो ‘शेंबोर कंतिगो’ म्हळ्ळया पुस्तका रुपार प्रकटल्यो। कवेश्वर जुजे सल्दाज (बेबी) ह्या खातीर जायतो वावुरला। त्या पुस्तकाचे आखेरीक आसल्लें ‘व्हड आव्क आमच्या पापा सायबाक’ गीत ताणेंच धडल्लें। त्या शिवाय फादर एस्तेवांवाचें मराठी मिशिरत ‘क्रीस्तांव पुराण’ मंगळुरी लोकाक समजसाकें विवर दीवून रोमी लिपींत ताणे प्रगट केल्लें। उपरांत फादर लियांव सल्दाजान, श्री. जुजे रेगान, श्री. फेलिक्स पौल नोरेजान, आनी हेर थोडयानी क्रीस्तांव पुराणाचे थोडे थोडेच भाग कानडी लिपींत लिखून कोंकणींत अर्थ दीवून प्रकटले।

त्या काळाचे हेर नांवाडदीक लेखक हे: जेजुचे सभेचो फा. पोलसे (‘दिस्पडतो सांगाती’, ‘अकटोबर महिनो’, ‘जेजु क्रीस्ताची देक’ इत्यादी पुस्तकां)। उर्वाचो फा. लुविस सोज (‘पोंपय सायबिणिचें देवासांव’, ‘कोंकणी गादी, हुमिण्यो, व्होव्यो, वेर्स, पदां’ इत्यादी पुस्तकां)। फा. बाजिल रोजारियो—हाच्या जायत्या लिखितां पयकी ‘जेजुचो कुरोव’ पुस्तक प्रमुख। फा. ग्रेगोर कुवेल—(‘मोरी म्हजी माय’, ‘पवित्र काळजाचो महिनो’ म्हळ्ळीं पुस्तकां; ‘ये मरिये तुजें नांव वर्णितांव’, ‘मरिये पोर्तिय आमचेर तुजे दोळे’, ‘मीरियेक होंगळसियां’ म्हळ्ळयो कंतिगो); • श्री. लोरेस वास—(‘रुचीक अमृत’ काव्या पुस्तक) आनी कोंकणींत बरयना-तल्यारी, ती भास वृद्धी करचे खातीर वावुरलले आनी साहित्य रचुंक मजत दिल्ले—श्री. जेरोम सल्दाज, सर्दार लुविस कण्णप्प, श्री. सिमांव आल्वरीस आनी हेर थोडे.

विसावें शतमान उदेंताना कोंकणी साहित्य रचून लोकांमोगाळ जाल्लो श्रेश्ठ बरवपी मोनसिजोर मिगेल प्लासिद कुलाम आनी थोड्या वरसां उपरांत मोनसिजोर रायमंद एफ. सी. मस्करेज—हे दोगय

सेक्युलर याजक'. मो. मिगेल कुलासान मंगळुर-जेजुचो मांत आंतोनिचो आसरो स्थापन केल्लो न्हय आसतां, 'कोंकणी भाषेचें प्रथम पुस्तक', 'बाळकाचीं मेटां' आनी (फा. लिगोर वासाचे कुमकेन) 'जेजुचो मोग', इत्यादी पुस्तकां ताणें लिखल्यांत। ताच्या गितां पयकी 'खुर्सा मुळीं दुखी माता' आनी 'गुपित म्हज्या देवा तुका नमस्कार'—उंचल्या सोभायेचीं। मंगळुरांत वेथनी धार्मीक भयणिचो मेळ स्थापन केल्ल्या मो. रायमंद मस्करेजान कानडी लिपितल्या कोंकणी साहित्यांतच प्रथम वरतें साहस केलें—ताणें कोंकणीक भाषांतर करुन सगळो 'नवो सोल्लो' प्रकटलो। त्या शिवाय, कोंकणिचें 'पयलें पुस्तक', 'सायबिणिची गायना' आनी 'लहान ओफिस' (मेल्ल्यांचो ओफिस) पुस्तकां—तशेंच 'देवा दयाळ काकुळतिच्या', 'नमान आंकवार मरिये'—इत्यादी कंतारां ताणें केल्लीं वरतीं कामां।

१९१२ इस्वेंत श्रेष्ठ कवी लुविस मस्करेज आनी सरदार लुविस कण्णप्पा—हांणी सांगाता मेळोन मंगळुरांत कन्नड लिपितलें पयलें कोंकणी पत्र 'कोंकणी दिरवें' स्थापन केलें। लुविस मस्करेज ताचो प्रथम संपादक जावन सबार उंचलीं लिखितां ताणें लिखल्यांत। तांचे पयकी 'आबरांवचे यज्ञदान' काव्या नाटक—एक उंचल्या मट्टाची साहित्यीक कृती। ताच्या लहान सुंदर कवनां पयकी 'मनिस म्हणजे कितें?', 'निदेंत हासत्या बाळशाक', 'आयच्या एका दिसा'—इत्यादी लोकाभोगाळ जाल्यात। 'कोंकणी दिरवें' पत्राच्या काळाचे नांवाडदीक बरवपी म्हळयार पेदर जुवांव गोज, वकील आलेक्स पायस, जुवांव जुजे रेग, जुजे (बेबी) सल्दाज आनी हेर सबार। मंगळुरी कोंकणीत काणियां पुस्तकां बरवून प्रकटलेलीं पेदर जुवांव सोजानच प्रथम—त्या खातीर ताका कोंकणी काणियां पुस्तकांचो बापय म्हणतात। 'जेनेविव', 'पार्वी', 'आवर', 'गुलोवाचें झाड', 'चूड कोतर', 'फिलुची भोंवडी'—इत्यादी ताच्यो भाषांतर वा आधारीत कृतियां तरी, कोंकणीत श्रेष्ठ मट्टाच्यो म्हणुयेत।

सबार वरसां 'कोंकणी दिरवें' पत्राचो संपादक जावन बावुरललो श्री. आलेक्स पायस, एक उत्तीम

दोगी सॅक्युलर याजक. मो। मिंगेल कुलासान मंगळुर-जेजुचो मांत आंतोनिचो आसरो स्थापन केल्लो न्हय आसतां, 'कोंकणी भाषेचें प्रथम पुस्तक', 'बाळकाचीं मेटां' आनी (फा. लिगोर वासाचे कुमकेन) 'जेजुचो मोग', इत्यादी पुस्तकां ताणें लिखल्यांत। ताच्या गितां पयकी 'खुर्सा मुळीं दुखी माता' आनी 'गुपित म्हज्या देवा तुका नमस्कार'—उंचल्या सोभायेचीं. मंगळुरांत वेथनी धार्मीक भयणिचो मेळ स्थापन केल्ल्या मो. रायमंद मस्करेजान कानडी लिपितल्या कोंकणी साहित्यांतच प्रथम वरतें साहस केलें—ताणें कोंकणीक भाषांतर करुन सगळो 'नवो सोल्लो' प्रकटलो। त्या शिवाय, कोंकणिचें 'पयलें पुस्तक', 'सायबिणिची गायना' आनी 'लहान ओफिस' (मेल्ल्यांचो ओफिस) पुस्तकां—तशेंच 'देवा दयाळ काकुळतिच्या', 'नमान आंकवार मरिये'—इत्यादी कंतारां ताणें केल्लीं वरतीं कामां।

1912 इस्वेंत श्रेष्ठ कवी लुविस मस्करेज आनी सरदार लुविस कण्णप्पा—हांणी सांगाता मेळोन मंगळुरांत कन्नड लिपितलें पयलें कोंकणी पत्र 'कोंकणी दिरवें' स्थापन केलें. लुविस मस्करेज ताचो प्रथम संपादक जावन सबार उंचलीं लिखितां ताणें लिखल्यांत। तांचे पयकी 'आबरांवचे यज्ञदान' काव्या नाटक—एक उंचल्या मट्टाची साहित्यीक कृती. ताच्या लहान सुंदर कवनां पयकी 'मनिस म्हणजे कितें?', 'निदेंत हासत्या बाळशाक', 'आयच्या एका दिसा'—इत्यादी लोकाभोगाळ जाल्यात। 'कोंकणी दिरवें' पत्राच्या काळाचे नांवाडदीक बरवपी म्हळयार पेदर जुवांव गोज, वकील आलेक्स पायस, जुवांव जुजे रेग, जुजे (बेबी) सल्दाज आनी हेर सबार. मंगळुरी कोंकणीत काणियां पुस्तकां बरवून प्रकटलेलीं पेदर जुवांव सोजानच प्रथम—त्या खातीर ताका कोंकणी काणियां पुस्तकांचो बापय म्हणतात। 'जेनेविव', 'पार्वी', 'आवर', 'गुलोवाचें झाड', 'चूड कोतर', 'फिलुची भोंवडी'—इत्यादी ताच्यो भाषांतर वा आधारीत कृतियां तरी, कोंकणीत श्रेष्ठ मट्टाच्यो म्हणुयेत।

सबार वरसां "कोंकणी दिरवें" पत्राचो संपादक जावन बावुरललो श्री. आलेक्स पायस, एक उत्तीम

बरवपी । 'सां रिताची जिणी', 'दोग सार्जट', 'दुमगा-दुमगे', 'सां फिलोमिनाचें नोवेन', 'सां जूद थाद्देवाचें नोवेन', 'निळशें बगदाळ' - इत्यादी पुस्तकां ताणें लिखल्यांत । 'कोंकणी दिरवें' पत्रार 'गरीब गुलोबांचो प्रजळ', 'चर्का', 'पाद्र देनिस फेर्नांद, जे. स.', 'मंगळुर कोंकणी समाजेचो इतिहास', इत्यादी सांकळ लेखनां, तशेंच 'कौंट ह्युगो', 'अबुल फारागुस' इत्यादी नीळ कथा ताणे बरवन उजवाडायल्यात ।

'कोंकणी दिरवें' पत्रा मुखांत सवार लेखक, कवी, कथागार उदेवन आयले आनी व्हडा उतसाहान, कोंकणी साहित्याची सेवा करुन नांवाडदीक जाले । १९३७ इस्वेंत आपलो रुपयोतसव चलयिल्लें हें पत्र उपरांत तीन वरसांनी (१९४०) दुसऱ्या महा जुजाच्या काळार बंध पडलें ।

१९३८ इस्वेंत मंगळुर धर्मप्रांतान (दियेसेजीन) "राकणो" हपताळें पत्र स्थापन करुन फा. सिलवेस्तर मिनेजाक (उपरांत मोनसिजोर) ताचो संपादक नेमलो । तवळ थावन आज परयांत हें नांवाडदीक 'राष्ट्रीक कोंकणी सातोळें' कोडियालबैल प्रेसांतच छापतात । मो. सिलवेस्तर मिनेज कोंकणी भाषेचो श्रेष्ठ विदवांस, कवी आनी साहिती । कोंकणिचो 'वीर विदवान' म्हण ताका आपयतात । ताचें 'पाशावाचें गीत' म्हळें काव्यें भोव चड लोकामोगाळ जालां । 'नवो सोलसो', 'मिसाग्रंथ', 'कोंकणी-इंगलीष शब्द संग्रह' सांतांच्यो जिणियो आनी हेर लगभग शेंभर कृतियो रचुन ताणे कोंकणी मातेची वयली सेवा केल्या । सत्रा बरसां ताणे राकणो पत्राचें संपादकपण चलयलें । ताचे उपरांत फा. जुवांव मरियाण मिनेज (६ वरसां), दोतोर फा. अलेक्सांडर एफ. डि'सोजा (उपरांत मोनसिजोर) (१२ वरसां), फा. मार्क वालडार (१२ वरसां)—हाणीं संपादक जावन सेवा केल्या । उपरांत १९८५ मे महिन्या थावन फा. विशंत वितोर मिनेज "राकणो"चो पांचवो संपादक जावन वावुरता । १९८८ इस्वेच्या दसेंबरांत आपलो भांगराचो जुबलेव चलयिल्लें हें पत्र दिसांदीस प्रगतेचे वाटेन चलोव आसा । राकणो प्रकाशनान

बरव्पी. "सां रिताची जिणी", "दोग सार्जट", "दुमगा-दुमगे", "सां फिलोमिनाचें नोवेन", "सां जूद थाद्देवाचें नोवेन", "निळशें बगदाळ" इत्यादी पुस्तकां ताणें लिखल्यांत. "कोंकणी दिरवें" पत्रार "गरीब गुलोबांचो प्रजळ", "चर्का", "पाद्र देनिस फेर्नांद, जे. स.", "मंगळुर कौंकणी समाजेचो इतिहास" इत्यादी सांकळ लेखनां, तशेंच "कौंट ह्युगो", "अबुल फारागुस" इत्यादी नीळ कथा ताणें बरव्पी लुब्धायल्यात.

"कोंकणी दिरवें" पत्रा मुखांत सवार लेखक, कवी, कथागार लुदेव्पी अय्यी अस व्हडा लुत्ताहान कौंकणी साहित्याची सेवा करुन नांवाड्दीक जाले. 1937 इस्वेंत अय्यी रुप्पोल्लेव जलयिल्लें हें पत्र लुत्ताहान तीस वरसांनी (1940) दुसऱ्या महायुद्धा काळांत बंद पडलें.

1938 इस्वेंत मंगळुर धर्मप्रांतान (दियेसेजीन) "राकणो" हपताळें पत्र स्थापन करुन फा. सिलवेस्तर मिनेजाक (उपरांत मोनसिजोर) ताचो संपादक नेमलो । तवळ थावन आज परयांत हें नांवाडदीक 'राष्ट्रीक कोंकणी सातोळें' कोडियालबैल प्रेसांतच छापतात । मो. सिलवेस्तर मिनेज कोंकणी भाषेचो श्रेष्ठ विदवांस, कवी आनी साहिती । कोंकणिचो 'वीर विदवान' म्हण ताका आपयतात । ताचें 'पाशावाचें गीत' म्हळें काव्यें भोव चड लोकामोगाळ जालां । 'नवो सोलसो', 'मिसाग्रंथ', 'कोंकणी-इंगलीष शब्द संग्रह' सांतांच्यो जिणियो आनी हेर लगभग शेंभर कृतियो रचुन ताणे कोंकणी मातेची वयली सेवा केल्या । सत्रा बरसां ताणे राकणो पत्राचें संपादकपण चलयलें । ताचे उपरांत फा. जुवांव मरियाण मिनेज (६ वरसां), दोतोर फा. अलेक्सांडर एफ. डि'सोजा (उपरांत मोनसिजोर) (१२ वरसां), फा. मार्क वालडार (१२ वरसां)—हाणीं संपादक जावन सेवा केल्या । उपरांत १९८५ मे महिन्या थावन फा. विशंत वितोर मिनेज "राकणो"चो पांचवो संपादक जावन वावुरता । १९८८ इस्वेच्या दसेंबरांत आपलो भांगराचो जुबलेव चलयिल्लें हें पत्र दिसांदीस प्रगतेचे वाटेन चलोव आसा । राकणो प्रकाशनान

ಯೆದೊಡ್ತ ಸುಮಾರ ೬೦ ವರ್ಸ ಪುಸ್ತಕಾಂ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲ್ಯಾಂತ್ ।
 त्या शिवाय राकणो पत्राद्वारीं परण्यां सवें सबार
 नवे लेखक उदेवन येवन कोंकणी भाषेची सेवा करुन
 नांव जोडुंक पावल्यात ।

मटव्या कार्णियांच्या आनी कादंबरींच्या क्षेत्रांनी
 मंगळुरी क्रीस्तांव बरवप्यांनी धाराळ सेवा अरपिल्या ।
 १९५० इस्वेंत कानडी लिपितली प्रथम कोंकणी
 कादंबरी “आंजेल” रचल्या जो. सा. आलवरिसाक
 ‘कोंकणी कादंबरीचो पिता’ म्हण लेखतात ।
 तवळ थावन आज परयांत ताणे लिखल्ल्यो ५०
 कोंकणी कादंबरी आनी १०० वयर मटव्यो कार्णियो
 प्रकट जाल्यात, मात्र न्हय, ताणे लिखल्ल्या ५
 कन्नड कादंबरीं पयकी २ प्रकट जाल्यार, ३ तुळु
 कादंबरी पयकी एक प्रकट जाल्या । त्या शिवाय ताचे
 ७ कोंकणी नाटक्यो प्रकटल्यात । ताच्या “लिपयिल्लें
 दिरवें” कादंबरीक (राकणो प्रकाशन) १९८७
 इस्वेंतली श्रेष्ठ कृती म्हण मणिपालच्या डॉ. टी.
 एम. ए. पै कोंकणी संशोधन संस्थान प्रशस्ती
 दिल्या । मंगळुरी कोंकणितली प्रथम आनी येदोळ
 एक मात्र जीवन चरित्रा (Autobiography)
 बरवन प्रकटलेली कीर्त श्री. जो. सा. आलवरिसाक
 फावो जाता । त्या शिवाय, पत्रिकोद्यमांत ताणे
 “मित्र” म्हळळें पत्र (१९५३ इस्वेंत) महिनाळें
 जावन स्थापन करुन, आनी १९५६ इस्वेंत “श्लो”
 पंद्राळें पत्र स्थापन करुन, १९७३-७४ इसवी
 परयांत यशस्वेन चलवन उपरांत भलायकेच्या कारणां
 खातीर श्री ओसटिन डि'सोजा प्रभुक तीं चलवूंक
 दिलीं । ताणे दोन-तीन वर्सां परयांत तीं
 चलयलीं ।

मंगळुरच्या कोंकणी बरवप्यां पयकी श्री. बी. जे.
 पी. मल्दाज (खडाप) आनी श्री. ए. टी. लोबो
 प्रमुख । श्री. बी. जे. पी. मल्दाजान सबार इति-
 हासीक आनी सामाजीक कादंबरी लिखल्यात ।
 त्यो विविध पत्रांनी सांकळ कार्णियां रुपार उजवाड
 देखांन, उपरांत पुस्तका रुपार प्रकट जाल्यात ।
 १९५० इस्वेंत बोंबय थावन कानडी लिपींत “पयणारी”
 हपताळें कोंकणी पत्र स्थापन करुन चडणें आठ
 वर्सां ताणे संपादकपण पळेलें । उपरांत मंगळुर

येदोळ सುಮಾರ್ 60 ವರ್ಸ ಪುಸ್ತಕಾಂ ಫಾಯ್ಸ್ ಕೆಲ್ಯಾಂ
 ತ್. ತ್ಯಾ ಶಿವಾಯ್ ರಾಕ್ಣೊ ಪತ್ರಾದ್ವಾರಿಂ ಪರ್ನ್ಯಾಂ ಸವೆಂ
 ಸಬಾರ್ ನವೆ ಲೇಖಕ್ ಉದವ್ನ್ ಯೇವ್ನ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಚಿ
 ಸೆವಾ ಕರ್ನ್ ನಾಂವ್ ಜೊಡುಂಕ್ ಪಾವ್ಲ್ಯಾತ್.

ಮಟ್ಟ್ಯಾ ಕಾಣಿಯಾಂಚ್ಯಾ ಆನಿ ಕಾದಂಬರಿಂಚ್ಯಾ ಕ್ಷೇತ್ರಾಂತ್ಲಿ
 ಮಂಗ್ಳುರಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಬರವ್ಪ್ಯಾಂನಿ ಧಾರಾಳ್ ಸೆವಾ ಆರ್ಪಿಲ್ಯಾ.
 1950 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಂತ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕಾದಂಬರಿ
 ‘ಆಂಜೆಲ್’ ರಚ್ಲಲ್ಯಾ ಜೊ. ಸಾ. ಆಲ್ವರಿಸಾಕ್ ‘ಕೊಂಕಣಿ
 ಕಾದಂಬರಿಚೊ ಪಿತಾ’ ಮ್ಹಣ್ ಲೆಖ್ತಾತ್. ತವಳ್ ಥಾವ್ನ್
 ಯೆದೊಳ್ ಪರ್ಯಾಂತ್ ತಾಣೆ ಲಿಖ್ಲೆಲ್ಯಾ 50 ಕೊಂಕಣಿ
 ಕಾದಂಬರಿ ಆನಿ 100 ವರ್ಸ ಮಟ್ಟ್ಯಾ ಕಾಣಿಯೊ ಫಾಯ್ಸ್
 ಜಾಲ್ಯಾತ್, ಮಾತ್ ಸ್ವಯ್, ತಾಣೆ ಲಿಖ್ಲೆಲ್ಯಾ 5 ಕನ್ನಡ
 ಕಾದಂಬರಿಂ ಪಯ್ಲಿ 2 ಫಾಯ್ಸ್ ಜಾಲ್ಯಾತ್, 3 ತುಳು ಕಾದಂ
 ಬರಿಂ ಪಯ್ಲಿ ಏಕ್ ಫಾಯ್ಸ್ ಜಾಲ್ಯಾ. ತ್ಯಾ ಶಿವಾಯ್ ತಾಚೆ
 7 ಕೊಂಕಣಿ ನಾಟಕಯೊ ಪ್ರಕಟಲ್ಯಾತ್. ತಾಚ್ಯಾ ‘ಲಿಪಯಿಲ್ಲೆಂ
 ದಿವೆಂ’ ಕಾದಂಬರಿಕ್ (ರಾಕ್ಣೊ ಪ್ರಕಾಶನ್) 1987 ಇಸ್ವೆಂತ್ಲಿ
 ಶ್ರೇಷ್ಟ್ ಕೃತಿ ಮ್ಹಣ್ ಮಣಿಪಾಲ್ಯಾ ಡಾ|| ಟಿ. ಎಮ್. ಎ.
 ಪೈ ಕೊಂಕಣಿ ಸಂಶೋಧನ್ ಸಂಸ್ಥಾನ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದಿಲ್ಯಾ.
 ಮಂಗ್ಳುರಿ ಕೊಂಕಣಿಂತ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ್ ಆನಿ ಯೆದೊಳ್ ಏಕ್
 ಮಾತ್ ಜೀವನ್ ಚರಿತ್ರಾ (Autobiography) ಬರವ್ನ್
 ಪ್ರಕಟ್ಲೆಲಿ ಕೀರ್ತಿಯೊ ಶ್ರೀ ಜೊ. ಸಾ. ಆಲ್ವರಿಸಾಕ್ ಫಾವೊ
 ಜಾತಾ. ತ್ಯಾ ಶಿವಾಯ್, ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ್ ಕ್ಷೇತ್ರಾಂತ್ ತಾಣೆ
 ‘ಮಿತ್ರ್’ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಪತ್ರ್ (1953 ಇಸ್ವೆಂತ್) ಸ್ಥಾಪನ್
 ಕರ್ನ್ (ಮಹಿನಾಳೆಂ ಜಾವ್ನ್) ಆನಿ ‘ಶ್ಲೊ’ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಪತ್ರ್
 (1956 ಇಸ್ವೆಂತ್) ಸ್ಥಾಪನ್ ಕರ್ನ್ (ಪಂದ್ರಾಳೆಂ ಜಾವ್ನ್)
 1973-74 ಇಸ್ವೆ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಯಶಸ್ವಿನ್ ಚಲವ್ನ್ ಉಪ್ರಾಂ
 ತ್ ಭಲಾಯ್ಕೆಚ್ಯಾ ಕಾರಣಾ ನಿಮ್ತಿಂ ಶ್ರೀ ಓಸ್ವಿನ್ ಡಿ'ಸೋಜಾ
 ಪ್ರಭುಕ್ ತೀಂ ಚಲವ್ನ್ ದಿಲಿಂ. ತಾಣೆ ದೋನ್-ತೀನ್
 ವರ್ಸಾಂ ಪರ್ಯಾಂತ್ ತೀಂ ಚಲಯ್ಲಿಂ.

ಮಂಗ್ಳುರ್ಚ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಿ ಬರವ್ಪ್ಯಾಂ ಪಯ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜೆ.
 ಪಿ. ಸಲ್ದಾಜ್ (ಖಡಾಪ್) ಆನಿ ಶ್ರೀ ಎ. ಟಿ. ಲೋಬೊ
 ಪ್ರಮುಖ್. ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜೆ. ಪಿ. ಸಲ್ದಾಜಾನ್ ಸಬಾರ್ ಇತಿ
 ಹಾಸೀಕ್ ಆನಿ ಸಾಮಾಜಿಕ್ ಕಾದಂಬರಿ ಲಿಖ್ಲ್ಯಾತ್. ತ್ಯಾ
 ವಿವಿಧ್ ಪತ್ರಾಂನಿ ಸಾಂಕ್ಕ್ ಕಾಣಿಯಾಂ ರುಪಾರ್ ಉಜ್ವಾಡ್
 ದೆಖೊನ್, ಉಪ್ರಾಂತ್ ಪುಸ್ತಕಾ ರುಪಾರ್ ಪ್ರಕಟೆ ಜಾಲ್ಯಾತ್,
 1950 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಬೊಂಬಯ್ ಥಾವ್ನ್ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಂತ್ “ಪಯ್ಣಾ
 ರಿ” ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಕೊಂಕಣಿ ಪತ್ರ್, ಸ್ಥಾಪನ್ ಕರ್ನ್ ಚಡ್ಲೆಂ ಆಟ್
 ವರ್ಸಾಂ ತಾಣೆ ಸಂಪಾದಕ್ ಪಣ್ ಪಳೆಲಾಂ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ಮಂಗ್ಳು

ಥಾವನ ಯು. ನರಸಿಂಹ ರಾವ್ ಮ್ಹಳಯಾಚ್ಯಾ ಸಾಂಗಾತಾ (1960 ಥಾವ್ನ್) ತೀನ್ ವರ್ಸಾಂ, ಏಕ್ ಕನ್ನಡ ದಿಸಾಣೆ "ಕನ್ನಡವಾಣಿ" ಪತ್ರಯಿ ಶ್ರೀ. ಸಲ್ದಾಜಾನ ಚಲಯಲಾಂ. 1962 ಇಸ್ವೆಂ ತೊ ಗಾಂಯ್ಚ್ಯಾ ಪೂಜೆಂತ್ ಚಲ್ಲ್ಯಾ 14ವ್ಯಾ ಅಖಿಲ ಭಾರತೀಯ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷದೆಚೊ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಜಾಲ್ಲಿ ಗಜಾಲ್ ಮಂಗ್ಳುರಿ ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕಾಕ್ ವರ್ತಲ್ಯಾ ಅಭಿಮಾನಾಚಿ ಮ್ಹಣಯೆತ. ಶ್ರೀ. ಎ. ಟಿ. ಲೆಬೊನ ಸಬಾರ್ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾದಂಬರಿ ಆನಿ ನಾಟಕ ಲಿಖಲ್ಯಾತ. ತಾಂಚೆ ಪಯ್ಕಿ "ವೆಲ-ಘಡಿ" ಏಕ್ ಹಜಾರಾಂ ಪರಸ ಚಡಿತ ಪಾನಾಂಚಿ ಬೃಹತ್ ಕಾದಂಬರಿ. ತಾಚೆ "ತು ಬರೊ ಜಾ" ಮ್ಹಳಲೆ (ರಾಕಣೊ ಪ್ರಕಾಶನಾಚೆ) ಕಾದಂಬರೇಕ 1965 ವರ್ಸಾಚಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತಿ ಮ್ಹಣ ಮಣಿಪಾಲಾಚ್ಯಾ ಡಾ. ಟಿ. ಎಮ. ಎ. ಪೈ ಕೊಂಕಣಿ ಸಂಶೋಧನ ಸಂಸ್ಥಾನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದಿಲ್ಯಾ.

ಆದಲಿಂ ಪತ್ರಾಂ ನ್ಹಯ್ ಆಸತಾಂ 1960-ವ್ಯಾ ಆನಿ ತಾಚೆ ಉಪರಾಂತಲ್ಯಾ ವರ್ಸಾಂನಿ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಂತ್ ಮಂಗ್ಳುರಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂ-ವಾಂಚಿ ಸಬಾರ್ ಕೊಂಕಣಿ ಪತ್ರಾಂ ಉಜ್ವಾಡಾಕ್ ಆಯ್ಲಿಂ. ತಾಂಚೆ ಪಯ್ಕಿ ಶ್ರೀಮಣಿ ಬಂಧ ಪಡಲ್ಯಾರಯಿ, ಹೇರ ಜಾಯ್ತೆಂ ಪತ್ರಾಂ ಆಜುನಿ ಚಾಲ್ ಆಸಾತಾ :-

ಮಂಗ್ಳುರಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚಿಂ ಕೊಂಕಣಿ ಪತ್ರಾಂ

ಬಂಧ ಪಡಲ್ಲೆಂ ಕೊಂಕಣಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪತ್ರಾಂ	ಸಂಪಾದಕ
"ದುಬಳಯಾಂಚೊ ಭಾವ"	— ಲುವಿಸ್ ಮಸ್ಕರೇಜ, ಹಿಲಾರ್ ಡಿ'ಕಾಸ್ತಾ, ಸಿಲ್ವೆಸ್ಟರ್ ರಾಸ್ಕೋಜ, ಫೆಲಿಕ್ಸ್ ನೋರೇಜ
"ಸಾಂ ರಿತಾಚಿ ವರದಿ"	— ಫಾ. ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ಫೆರ್ನಾಂಡ
"ಕಥಾಲಿಕ ಯುವಕ"	— ಕು. ಜೂಡಿತ ಮಸ್ಕರೇಜ (ಲುವಿಸ್ ಮಸ್ಕರೇಜಾಚಿ ಧುಬ)

ಬಂಧ ಪಡಲ್ಲೆಂ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಲಾಯಿಕ್ ಪತ್ರಾಂ	ಸಂಪಾದಕ
"ಕೊಂಕಣಿ ದಿವ್ಲೆ"	— ಲುವಿಸ್ ಮಸ್ಕರೇಜ, ಪೆದ್ರ್ ಜುಬಾವ್ ಸೋಜ, ಆಲೆಕ್ಸ್ ಎ. ಪಾಯಸ್
"ಸಮಾಜಿಚೊ ದಿವ್ಲೆ"	— ಜುಜೆ ಮಚಾದ
"ಸುಖ-ದುಖ", "ಫುಲ್"	} — ಜಿ. ಎಮ. ಬಿ. ರೋಡ್ರಿಗಸ್
"ಸಮಾಜಿಚೆಂ ವಜ್ರ"	
"ಪ್ರಕಾಶ"	— ಎ. ಎ. ಡಿ'ಮೋಜಾ
"ಉಜ್ವಾಡ"	— ಜೆ. ಎಲ್. ಡಿ'ಮೋಜಾ

ರ' ಥಾವ್ನ್ ಯು. ನರಸಿಂಹ ರಾವ್ ಮ್ಹಳಯಾಚ್ಯಾ ಸಾಂಗಾತಾ (1960 ಥಾವ್ನ್) ತೀನ್ ವರ್ಸಾಂ, ಏಕ್ ಕನ್ನಡ ದಿಸಾಣೆ "ಕನ್ನಡವಾಣಿ" ಪತ್ರಯಿ ಶ್ರೀ ಸಲ್ದಾಜಾನ್ ಚಲಯ್ಲಾಂ. 1982 ಇಸ್ವೆಂತ್ ತೊ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಪೂಜೆಂತ್ ಚಲ್ಲ್ಯಾ 14ವ್ಯಾ ಅಖಿಲ್ ಭಾರತೀಯ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷದೆಚೊ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಜಾಲ್ಲಿ ಗಜಾಲ್ ಮಂಗ್ಳುರಿ ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕಾಕ್ ವರ್ತಲ್ಯಾ ಅಭಿಮಾನಾಚಿ ಮ್ಹಣಯೆತ. ಶ್ರೀ ಎ. ಟಿ. ಲೆಬೊನ ಸಬಾರ್ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾದಂಬರಿ ಆನಿ ನಾಟಕ ಲಿಖಲ್ಯಾತ. ತಾಂಚೆ ಪಯ್ಕಿ "ವೆಲ-ಘಡಿ" ಏಕ್ ಹಜಾರಾಂ ಪರಸ ಚಡಿತ ಪಾನಾಂಚಿ ಬೃಹತ್ ಕಾದಂಬರಿ. ತಾಚೆ "ತು ಬರೊ ಜಾ" ಮ್ಹಳಲೆ (ರಾಕಣೊ ಪ್ರಕಾಶನಾಚೆ) ಕಾದಂಬರೇಕ 1985 ವರ್ಸಾಚಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತಿ ಮ್ಹಣ ಮಣಿಪಾಲಾಚ್ಯಾ ಡಾ. ಟಿ. ಎಮ್. ಎ. ಪೈ ಕೊಂಕಣಿ ಸಂಶೋಧನ ಸಂಸ್ಥಾನ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದಿಲ್ಯಾ.

ಆದ್ಲಿಂ ಪತ್ರಾಂ ಸ್ವಯಂ ಆಸ್ತಾಂ. 1950ವ್ಯಾ ಆನಿ ತಾಚೆ ಉಪ್ರಾಂತ್ಲ್ಯಾ ವರ್ಸಾಂನಿ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಂತ್ ಮಂಗ್ಳುರಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂ-ವಾಂಚಿಂ ಸಬಾರ್ ಕೊಂಕಣಿ ಪತ್ರಾಂ ಉಜ್ವಾಡಾಕ್ ಆಯ್ಲಿಂ. ತಾಂಚೆ ಪಯ್ಕಿ ಫೊಡಿಂ ಕ್ರಮೇಣ್ ಬಂಧ್ ಪಡ್ಲಾರಯಿ, ಹೇರ ಜಾಯ್ತೆಂ ಪತ್ರಾಂ ಆಜುನಿ ಚಾಲ್ ಆಸಾತ್ :-

ಮಂಗ್ಳುರಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚಿಂ ಕೊಂಕಣಿ ಪತ್ರಾಂ

ಬಂಧ್ ಪಡ್ಲೆಂ ಕೊಂಕಣಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪತ್ರಾಂ	ಸಂಪಾದಕ
"ದುಬಳಯಾಂಚೊ ಭಾವ"	— ಲುವಿಸ್ ಮಸ್ಕರೇಜ, ಪಿಲಾರ್ ಡಿ'ಕಾಸ್ತಾ, ಸಿಲ್ವೆಸ್ಟರ್ ರಾಸ್ಕೋಜ, ಫೆಲಿಕ್ಸ್ ನೋರೇಜ
"ಸಾಂ ರಿತಾಚಿ ವರದಿ"	— ಫಾ. ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ಫೆರ್ನಾಂಡಿಸ್
"ಕಥಾಲಿಕ ಯುವಕ"	— ಕು. ಜುಡಿತ ಮಸ್ಕರೇಜ (ಲುವಿಸ್ ಮಸ್ಕರೇಜಾಚಿ ಧುಬ)

ಬಂಧ್ ಪಡ್ಲೆಂ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಲಾಯಿಕ್ ಪತ್ರಾಂ :	ಸಂಪಾದಕ
"ಕೊಂಕಣಿ ದಿವ್ಲೆ"	— ಲುವಿಸ್ ಮಸ್ಕರೇಜ, ಪೆದ್ರ್ ಜುಬಾವ್ ಸೋಜ, ಆಲೆಕ್ಸ್ ಎ. ಪಾಯಸ್
"ಸಮಾಜಿಚೊ ದಿವ್ಲೆ"	— ಜುಜೆ ಮಚಾದ
"ಸುಖ-ದುಖ", "ಫುಲ್"	} — ಜಿ. ಎಮ್. ಬಿ. ರೋಡ್ರಿಗಸ್
"ಸಮಾಜಿಚೆಂ ವಜ್ರ"	
"ಪ್ರಕಾಶ"	— ಎ. ಎ. ಡಿ'ಮೋಜಾ
"ಉಜ್ವಾಡ"	— ಜೆ. ಎಲ್. ಡಿ'ಮೋಜಾ

“ಕೊಂಕಣಿ ಯುವಕ”	—ಜೋರ್ಜ್ ಫೆರ್ನಾಂಡಿಸ
“ಕಥಾ-ಛೇಲೆ”	—ರಾಯಮಂದಿರ ಮಿರಾಂದೆ
“ಕಣಸ”	—ಫೆಲಿಕ್ಸ್ ಎ. ಡಿ'ಸೋಜಾ
“ಕೊಂಕಣ ದಾಯಜ”	—ಆ. ಆ. ಸಲ್ದಾಜ
“ಜಾಗ-ಮಾಗ”	} —ಚಾ. ಫ್ರಾ. ದೆ'ಕೊಸ್ತಾ
“ವಿಶಾಲ ಕೊಂಕಣ”	
“ಆಮಚೆ ಕೊಂಕಣ”	} —ಗಾಬ್ರಿಯೆಲ್ ಡಿ'ಸೋಜಾ
“ಮಾಯಗಾಂವ್”	
“ವಾವರಾಡ್ಯಾಂಚೊ ತಾಳೊ”	—ಹೆನಬರ್ಟ್ ಡಿ'ಸೋಜಾ
“ಆಮಚಿ ಸಮಾಜ”	—ಸಾಲವಾದೊರ್ ರೊಡ್ರಿಗಸ್
“ಸಾಂಕಡ್”	—ಎಚ್. ಎಸ್. ಮಸ್ಕರೇಜ
“ಕೊಂಕಣ ದಿರವೆ”	—ಜೆ. ಜೆ. ಪಿಂಟೊ

“ಕೊಂಕಣಿ ಯುವಕ”	—ಜೋರ್ಜ್ ಫೆರ್ನಾಂಡಿಸ್
“ಕಥಾಂ-ರೊಲೊ”	—ರಾಯಮಂದಿರ ಮಿರಾಂದೆ
“ಕಣಸ”	—ಫೆಲಿಕ್ಸ್ ಎ. ಡಿ'ಸೋಜಾ
“ಕೊಂಕಣ ದಾಯಜ”	—ಆ. ಆ. ಸಲ್ದಾಜ
“ಜಾಗ್-ಮಾಗ್”	} —ಚಾ. ಫ್ರಾ. ದೆ'ಕೊಸ್ತಾ
“ವಿಶಾಲ ಕೊಂಕಣ”	
“ಆಮಚೆ ಕೊಂಕಣ”	} —ಗಾಬ್ರಿಯೆಲ್ ಡಿ'ಸೋಜಾ
“ಮಾಯಗಾಂವ್”	
“ವಾವರಾಡ್ಯಾಂಚೊ ತಾಳೊ”	—ಹೆನಬರ್ಟ್ ಡಿ'ಸೋಜಾ
“ಆಮಚಿ ಸಮಾಜ”	—ಸಾಲ್ವಾದೊರ್ ರೊಡ್ರಿಗಸ್
“ಸಾಂಕಡ್”	—ಎಚ್. ಎಸ್. ಮಸ್ಕರೇಜ
“ಕೊಂಕಣ ದಿವೆಂ”	—ಜೆ. ಜೆ. ಪಿಂಟೊ

ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಚಲಯಿಲ್ಲೆಂ / ಚಲವೆಂ
ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪತ್ರಾಂ:

ಪತ್ರ	ಸ್ಥಾಪನ	ಸ್ಥಾಪನ ಕೆಲಸಾಂನಿ ನಾಂವ್
“ದಿ ಮೆಂಗಲೊರ್ ಮೆಗಲೊರ್”	1897	ಸಾಂ ಲುವಿಸ್ ಕೋಲೆಜ
“ಮೆಂಗಲೊರ್” ಮಹಿನಾಂ	1927	ರಾವ್ ಸಾಹೇಬ್ ಎ. ಎಲ್. ಪಿಂಟೊ (ಕ್ರೈಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಆಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಆಫ್ ಸೌತ್ ಕೆನರಾ)
“ಫೋರಮ್”	—	ಶ್ರೀ. ಜೋಕಿಮ್ ಆಲವಾ
“ಇನ್ಸೈಟ್” ಪಂದ್ರಾಂ	1960	{ ಶ್ರೀ. ಜೆ. ಎಂ. ಲೋಬೊ ಪ್ರಭು ಶ್ರೀಮತಿ ಲುಯೀಲಾ ಲೋಬೊ ಪ್ರಭು
“ದಿ ಅದರ್ ಸೈಡ್”	—	ಶ್ರೀ. ಜೋರ್ಜ್ ಫೆರ್ನಾಂಡಿಸ
“ದಿ ಕೊಸ್ಟಲ್ ಟಾಡ್ಸ್”	1990	ಡಾ. ಸಿಲ್ವೆಸ್ಟರ್ ಪಿಂಟೊ

(ವಿವಿಧ ಮುಖಾಂತರಾಂನಿ ಮಾಹಿತಿ ಆರಾಧನಾ 1989
ಆಗಸ್ಟಾಂನಿ ಲಿಖಿಲ್ಲೆಂ)

(ಚಾಲ್ ಆಸಾ)

—ಸಿಲ್ವೆಸ್ಟರ್ ಡಿ'ಸೋಜಾ, ಮೊಸೂರ್

ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಚಲಯಿಲ್ಲೆಂ / ಚಲವೆಂ
ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪತ್ರಾಂ

ಪತ್ರ	ಸ್ಥಾಪನ	ಸ್ಥಾಪನ ಕೆಲಸಾಂನಿ ನಾಂವ್
“ದಿ ಮೆಂಗಲೊರ್ ಮೆಗಲೊರ್”	1897	ಸಾಂ ಲುವಿಸ್ ಕೋಲೆಜ
“ಮೆಂಗಲೊರ್” ಮಹಿನಾಂ	1927	ರಾವ್ ಸಾಹೇಬ್ ಎ. ಎಲ್. ಪಿಂಟೊ (ಕ್ರೈಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಆಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಆಫ್ ಸೌತ್ ಕೆನರಾ)
“ಫೋರಮ್”	—	ಶ್ರೀ ಜೋಕಿಮ್ ಆಲವಾ
“ಇನ್ಸೈಟ್” ಪಂದ್ರಾಂ	1960	{ ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಂ. ಲೋಬೊ ಪ್ರಭು ಶ್ರೀಮತಿ ಲುಯೀಲಾ L. ಪ್ರಭು
“ದಿ ಅದರ್ ಸೈಡ್”	—	ಶ್ರೀ ಜೋರ್ಜ್ ಫೆರ್ನಾಂಡಿಸ
“ದಿ ಕೊಸ್ಟಲ್ ಟಾಡ್ಸ್”	1990	ಡಾ. ಸಿಲ್ವೆಸ್ಟರ್ ಪಿಂಟೊ

(ವಿವಿಧ ಮುಖಾಂತರಾಂನಿ ಮಾಹಿತಿ ಆರಾಧನಾ 1989
ಆಗಸ್ಟಾಂನಿ ಲಿಖಿಲ್ಲೆಂ)

(ಚಾಲ್ ಆಸಾ)

—ಸಿಲ್ವೆಸ್ಟರ್ ಡಿ'ಸೋಜಾ, ಮೊಸೂರ್

रामायणांतलें कोंकणी पर्व

जे ह तग्रंथ ७७१ आनी ७७२ पुर्तुगालाच्या ब्राग पु तकाळांत सांबाळले आसत तांतुंत "महाभारत" आनी "रामायण" ह्या म्हाकाव्यांची कोंकणी गद्याशी पूर्ण पाठांतरां (versions) मेळतात। पण ह तग्रंथ ७७२ हांतु जें एक पर्व आस तें खैचेय भाशेच्या रामायणांच्या पाठांतरांत मेळना। भारतीय म्हाकाव्याक हें गोंयचें विशेय अंशदान (contribution) आनी तांतु गोंयचे भुंयेच्यो आनी समाजाच्यो कांय संज्ञा घडसरल्यात। परंत ताच्या लेखकान आपलो परिचय व नांव सपष्ट करुंक ना, पण भारती म्हाकाव्याचे पद्धती प्रमाणें, तांतुंतल्यो कथा आपले स्त्रीये पार्वतीच्या मागण्याखातीर म्हादेवान तिका वणिल्ल्या म्हण तो सांगता; म्हादेव म्हणजे शिव ह्या देवाक हे कथांनी अनेक नांवांनी उल्लेखला, जशें शंकर, सदाशिव, कैलासनाथ।

रामाच्या वंशा आनी देवपणाविशीं हें कोंकणी गद्याचें पर्व म्हळ्यार फकत पुराणांतलें एक कोंकणी भाषांतर न्हय, पण गोंयच्या पंडितांची साष्टी आनी अंत्रुज (फोंडें) ह्या तालुक्यांतले भाशेंत एक अपूर्व (original) रचना; साष्टी-अंत्रुज वाटार म्हणजे ज्वारी नदीचे दोनीय तडी, केलोशी साष्टींत आनी शेळवन-आगापुर अंत्रुजेंत; ह्या वाटारांत सगळे कोंकणी प्रधान पंडित जमून आसले। तांणी कोंकणी भास संस्कारली आनी प्रमाणायली, जी भास वयर उल्लेखलल्या हस्तग्रंथांनी मेळता आनी पोरनी प्रमाण कोंकणी म्हणतात।

ह्या पर्वाक ६ अध्याय आसतः १. महाबल राय रामाच्या पायांच्या आंगटयाक मातें लावन मोक्ष प्राप्त करता; म्हणुन रामाची ही चरित्र कथा; (२) अयोध्येच्या दशरथ रायाक एक पुत्र जन्मता; (३) बाळ रामाचो बारसो; (४) रामाचें जातक (horoscope); (५) वीस दिसांच्या बाळ रामाक, हंसाचें रूप घेवन, एक दैत्य चोरुन व्हरता; (६) वसिष्ठ रामाक परतो अयोध्येक व्हरता। ह्या पर्वांतलो एक अध्याय हो।

रामायणांतलें कोंकणी पर्व

जेवन्सुगुण्ठ ७७१ आनी ७७२ पुर्तुगालाच्या ब्राग पु तकाळांत सांबाळले आसत, तांतुंत "महाभारत" आनी "रामायण" ह्या म्हाकाव्यांची कोंकणी गद्याशी पूर्ण पाठांतरां (versions) मेळतात. पण जेवन्सुगुण्ठ ७७२ हांतु जें एक पर्व आस तें खैचेय भाशेच्या रामायणांच्या पाठांतरांत मेळना. भारतीय म्हाकाव्याक हें गोंयचें विशेय अंशदान (contribution) आनी तांतु गोंयचे भुंयेच्यो आनी समाजाच्यो कांय संज्ञा घडसरल्यात। परंत ताच्या लेखकान आपलो परिचय व नांव सपष्ट करुंक ना; पण भारती म्हाकाव्याचे पद्धती प्रमाणें, तांतुंतल्यो कथा आपले स्त्रीये पार्वतीच्या मागण्याखातीर म्हादेवान तिका वणिल्ल्या म्हण तो सांगता; म्हादेव म्हणजे शिव ह्या देवाक हे कथांनी अनेक नांवांनी उल्लेखला, जशें शंकर, सदाशिव, कैलासनाथ।

रामाच्या वंशा आनी देवपणाविशीं हें कोंकणी गद्याचें पर्व म्हळ्यार फकत पुराणांतलें एक कोंकणी भाषांतर न्हय, पण गोंयच्या पंडितांची साष्टी आनी अंत्रुज (फोंडें) ह्या तालुक्यांतले भाशेंत एक अपूर्व (original) रचना; साष्टी-अंत्रुज वाटार म्हणजे ज्वारी नदीचे दोनीय तडी, केलोशी साष्टींत आनी शेळवन-आगापुर अंत्रुजेंत; ह्या वाटारांत सगळे कोंकणी प्रधान पंडित जमून आसले। तांणी कोंकणी भास संस्कारली आनी प्रमाणायली, जी भास वयर उल्लेखलल्या हस्तग्रंथांनी मेळता आनी पोरनी प्रमाण कोंकणी म्हणतात।

ह्या पर्वाक ६ अध्याय आसतः १. महाबल राय रामाच्या पायांच्या आंगटयाक मातें लावन मोक्ष प्राप्त करता; म्हणुन रामाची ही चरित्र कथा; (२) अयोध्येच्या दशरथ रायाक एक पुत्र जन्मता; (३) बाळ रामाचो बारसो; (४) रामाचें जातक (horoscope); (५) वीस दिसांच्या बाळ रामाक, हंसाचें रूप घेवन, एक दैत्य चोरुन व्हरता; (६) वसिष्ठ रामाक परतो अयोध्येक व्हरता। ह्या पर्वांतलो एक अध्याय हो।

रामायणः (अध्याय पांचवां)

फुडां राम विसां (१) दिसांचो जाल्या उपरांतें, ताची माय उमंग्यारी धरुन खेळयी। अशें आसतां एकु दैत्य दखिण दिशे थावन हंसाचें रूप धरुन तिचे लागीं येवन उभो रावलो। तें दशरथा देखिलें आनी तो हांगा कितें करिता अशें पळोव लागलो। इतुक्या रामाचे मायेन त्या बाळकाक पाळण्यांतु दवरनु आपण दशरथ लागीं आयली। तें हंसां देखुन एक म्हाभयनक रूप धरुन त्या बाळकाक हातीं धरुन आकाशमार्गी उडलो; तें उभय वर्गांनी देखिलें। थोर आकांतु वर्तलो। आतां आमी कितें करचें, तो दैत्य कोणीकडे वचत म्हणु कोणु जाणा। ऐशें म्हणु दोगय चिते पडली। इतुक्या वसिष्ठ थंय पावनु सरलो : आगा दशरथा, तू कित्या म्हणु ऐसली चिंता करिताशी जें माका सांग। आपल्या गुरुचें उतर आयकून दशरथ (१) रायान म्हळें, आगा स्वामिया, ही मजी व्री रामाक जें जें म्हणु खेळता आस्तना, एकु दैत्य हंसाचें रूप धरुन हिचेलागीं येवन उभो रावलो; माका हांसची ऐशें दिलें; इतुक्या मधे हिणें रामाक पाळण्यांतु दवरनु मजेलागीं आयली। जें त्या दैत्यान देखून एक म्हा (भयानक रूप धरुन त्या बाळकाक हातीं धरुन आकाशमार्गी उडलो) (२) तू एकी बुद्धी दी; जावळी मगेरी पुत्रु ना आशिल्लो तावळी तुवें मगेरी जायसो केलो, तेणेंची प्रमाणें तू माका तो पुत्रु हाली ऐसो कसच्याक कांय एक प्रतेमु (३) दी। तें उतर आयकुन वसिष्ठान म्हळें : तू कांय चिंता करुंताका, हांव वचून रामाक घेवनु येतां।

ऐशें म्हणु त्या दैत्याचे पाटी लागलो। पाटी घेता देखुन तो दैत्य इसरशी खोलांतु येवनु लिपलो। फुडां तो वसिष्ठ चिकोळण (४) भोंवनु जरी इसरशी खोलांतु वच, तरी तो दैत्य मेरेच्या आडसरा लिपून आस। तें वसिष्ठान देखुन त्या दैत्याक पाचारिला : आरे दैत्या तू ह्या बाळकाक घेवनु आयलेलाशी तो कित्याक ? मजेलागीं युद्ध करी। ऐशें म्हणु धणवाक बाणु विदिलो। तें दैत्यान देखून, आपल्या धणुवाक मातावीस बाणा लावनु

रामायणः (अध्याय पांचवां)

फुडां राम विसां (१) दिसांचो जाल्या उपरांतें, ताची माय उमंग्यारी धरुन खेळयी। अशें आसतां एकु दैत्य दखिण दिशे थावन हंसाचें रूप धरुन तिचे लागीं येवन उभो रावलो। तें दशरथा देखिलें आनी तो हांगा कितें करिता अशें पळोव लागलो। इतुक्या रामाचे मायेन त्या बाळकाक पाळण्यांतु दवरनु आपण दशरथ लागीं आयली। तें हंसां देखुन एक म्हाभयनक रूप धरुन त्या बाळकाक हातीं धरुन आकाशमार्गी उडलो; तें उभय वर्गांनी देखिलें। थोर आकांतु वर्तलो। आतां आमी कितें करचें, तो दैत्य कोणीकडे वचत म्हणु कोणु जाणा। ऐशें म्हणु दोगय चिते पडली। इतुक्या वसिष्ठ थंय पावनु सरलो : आगा दशरथा, तू कित्या म्हणु ऐसली चिंता करिताशी जें माका सांग। आपल्या गुरुचें उतर आयकून दशरथ (१) रायान म्हळें, आगा स्वामिया, ही मजी व्री रामाक जें जें म्हणु खेळता आस्तना, एकु दैत्य हंसाचें रूप धरुन हिचेलागीं येवन उभो रावलो; माका हांसची ऐशें दिलें; इतुक्या मधे हिणें रामाक पाळण्यांतु दवरनु मजेलागीं आयली। जें त्या दैत्यान देखून एक म्हा (भयानक रूप धरुन त्या बाळकाक हातीं धरुन आकाशमार्गी उडलो) (२) तू एकी बुद्धी दी; जावळी मगेरी पुत्रु ना आशिल्लो तावळी तुवें मगेरी जायसो केलो, तेणेंची प्रमाणें तू माका तो पुत्रु हाली ऐसो कसच्याक कांय एक प्रतेमु (३) दी। तें उतर आयकुन वसिष्ठान म्हळें : तू कांय चिंता करुंताका, हांव वचून रामाक घेवनु येतां।

अशें म्हणु त्या दैत्याचे पाटी लागलो। पाटी घेता देखुन तो दैत्य इसरशी खोलांतु येवनु लिपलो। फुडां तो वसिष्ठ चिकोळण (४) भोंवनु जरी इसरशी खोलांतु वच, तरी तो दैत्य मेरेच्या आडसरा लिपून आस। तें वसिष्ठान देखुन त्या दैत्याक पाचारिला : आरे दैत्या तू ह्या बाळकाक घेवनु आयलेलाशी तो कित्याक ? मजेलागीं युद्ध करी। ऐशें म्हणु धणवाक बाणु विदिलो। तें दैत्यान देखून, आपल्या धणुवाक मातावीस बाणा लावनु

त्या बाणाचे शेतकुट केले। ते देखून वसिष्ठाक जो कोपु आयलो तो कोणाच्यान सांगव ना : जैसो मागां नरसिंहाक कोपु आयलेलो तैसो आयलो। धनुवाक येकातरशें बाण लावनु विदिलें; तें निरतंची वचनु दैत्याच्या हृदयाक भेदलें। तेणें करितां इसरशीं खोलांतु थावनु कुळस्तळयें येवनु तो उसळुन पडलो।

तावळी वसिष्ठान रासाक हातांतु घेवनु अयोध्या येवक आयलो। ऐशें आसतां माजोरडया म्हळल्या ग्रामा पावलो; थें एक जणा माजोरडेकाराक भेटलो; ताणें वसिष्ठाक नमस्कार करुनु म्हळें : आहो तुमी खें गेलले ह्या चेरडुवाक घेवनु ? तावळी वसिष्ठान : माका इसरशीं खोलांतु एक कार्य आशिल्लें, थें वचुंक वेतां आसतना हें चेरडुं रडूं लागलें, म्हजे सांगातीं येतलें म्हणु रडुचें तरी थांबना, तें देखुन हांवें ताका हाडिल्लें।

ऐशें उलैत आसतना रावणाचो पुत्र इंद्रजित थें पावनु सरलो, तें माजोरडेकारान देखुन उतरडेचे एकी पाळदींतु वचून लिपलो। फुडां वसिष्ठाक वा रामाक खांदारी घेवनु इंद्रजित उडलो। तावळी वसिष्ठान इंद्रजितालागीं विचारिलें : माका कित्याक व्हरताशी ? तें आयकुन इंद्रजितान म्हळें : आयचो मगळी दीस हांव निरहारी, रज मात्र चेल्लें ना, तुमचें दांगांचें मास खायन म्हणु व्हरतां। त्या उतरारी वसिष्ठान म्हळें : आमचें मास तुजो एकु घांसु, तुका हांव (दितां ससारी निमिगवे ?.....) (५) खें मेळत ऐशें म्हणु ताच्यालागीं निमिगले, तावळी वसिष्ठान म्हळें : मजे पाठीं तुं यो, तुका हांव दाखैन, ऐशें म्हणोनु इंद्रजिताक पाटीं घेवनु मगृ भुंय (६) आयलो; येवनु त्या इंद्रजिताक वांयतु चै म्हणु सांगिलें। वसिष्ठाचें उतर आयकून वांयतु चैलो, चैत खेवीं आपण्याच्याची रुपाचो येकु राखेसु भितरी देखिलो; देखून ताका पाचा-रिलो; आरे राखेसा, तूं मजेलगीं युद्ध करी। ऐशें म्हणु खाडारी हातु घालो; तावळी ताचें रूप तेंवे खाडारी हातु घालो; तें इंद्रजितान देखून म्हा कोपाखड जावनु राखेसाक मारुंच्याक वांयतु उडी घाली। घालीत खेवीं वसिष्ठान

बाळा लाव्णु त्या बाळाचें शेतकुट केलें। ते देखून वसिष्ठाक जो कोपु आयलो तो कोणाच्यान सांगव ना : जैसो मागां नरसिंहाक कोपु आयलेलो तैसो आयलो। धनुवाक येकातरशें बाण लावनु विदिलें; तें निरतंची वचनु दैत्याच्या हृदयाक भेदलें। तेणें करितां इसरशीं खोलांतु थावनु कुळस्तळयें येवनु तो उसळुन पडलो।

तावळी वसिष्ठान रासाक हातांतु घेवनु अयोध्या येवक आयलो। ऐशें आसतां माजोरडया म्हळल्या ग्रामा पावलो; थें एक जणा माजोरडेकाराक भेटलो; ताणें वसिष्ठाक नमस्कार करुनु म्हळें : आहो तुमी खें गेलले ह्या चेरडुवाक घेवनु ? तावळी वसिष्ठान : माका इसरशीं खोलांतु एक कार्य आशिल्लें, थें वचुंक वेतां आसतना हें चेरडुं रडूं लागलें, म्हजे सांगातीं येतलें म्हणु रडुचें तरी थांबना, तें देखुन हांवें ताका हाडिल्लें।

ऐशें उलैत आसतना रावणाचो पुत्र इंद्रजित थें पावनु सरलो, तें माजोरडेकारान देखुन उतरडेचे एकी पाळदींतु वचून लिपलो। फुडां वसिष्ठाक वा रामाक खांदारी घेवनु इंद्रजित उडलो। तावळी वसिष्ठान इंद्रजितालागीं विचारिलें : माका कित्याक व्हरताशी ? तें आयकुन इंद्रजितान म्हळें : आयचो मगळी दीस हांव निरहारी, रज मात्र चेल्लें ना, तुमचें दांगांचें मास खायन म्हणु व्हरतां। त्या उतरारी वसिष्ठान म्हळें : आमचें मास तुजो एकु घांसु, तुका हांव (दितां ससारी निमिगवे ?.....) (५) खें मेळत ऐशें म्हणु ताच्यालागीं निमिगले, तावळी वसिष्ठान म्हळें : मजे पाठीं तुं यो, तुका हांव दाखैन, ऐशें म्हणोनु इंद्रजिताक पाटीं घेवनु मगृ भुंय (६) आयलो; येवनु त्या इंद्रजिताक वांयतु चै म्हणु सांगिलें। वसिष्ठाचें उतर आयकून वांयतु चैलो, चैत खेवीं आपण्याच्याची रुपाचो येकु राखेसु भितरी देखिलो; देखून ताका पाचा-रिलो; आरे राखेसा, तूं मजेलगीं युद्ध करी। ऐशें म्हणु खाडारी हातु घालो; तावळी ताचें रूप तेंवे खाडारी हातु घालो; तें इंद्रजितान देखून म्हा कोपाखड जावनु राखेसाक मारुंच्याक वांयतु उडी घाली। घालीत खेवीं वसिष्ठान

बाळा लाव्णु त्या बाळाचें शेतकुट केलें। ते देखून वसिष्ठाक जो कोपु आयलो तो कोणाच्यान सांगव ना : जैसो मागां नरसिंहाक कोपु आयलेलो तैसो आयलो। धनुवाक येकातरशें बाण लावनु विदिलें; तें निरतंची वचनु दैत्याच्या हृदयाक भेदलें। तेणें करितां इसरशीं खोलांतु थावनु कुळस्तळयें येवनु तो उसळुन पडलो।

एक वज्र ताच्या आंगारी मारलें; तें निर्तेची वचून ताच्या हृदयारी भेदलें; तेणें करितां ताणें प्राण सोडिलो ।

(चालू आमा)

—प्रो. लु. आ. रोद्रीगश

एक वज्र ताच्या आंगारी मारलें, तें निर्तेची वचून ताच्या हृदयारी भेदलें; तेणें करितां ताणें प्राण सोडिलो ।

(चालू आमा)

—प्रो. लु. आ. रोद्रीगश

• कोंकणी म्हणण्यो वा गादयो

(मुकारिलां)

१९६७ दांगां शिवाय लडाई ना ।

१९६८ दांग यजमान जाल्यार तेगांत लडाई ।

१९६९ दांगांल्या लडायेंतु तिसऱ्याक गूण ।

१९७० दांगां माजरांल्या लडायेंतु विन्दूर पोळनु गेलो ।

१९७१ दां घालोम्हाळ ।

(The feast given by Donde family who was notorious for making confusion worse confounded and the invited guests had to go away without any dinner)

१९७२ दांगांगेलो न्यायु, तिसऱ्याक आदायु ।

१९७३ दाणी आनी बाणी लागना जाल्यारी
मुणें थांड काशी वचद ।

१९७४ दोनी घरच्या सोयऱ्याक
दोनी कडे जेवण ना (पोट रितीं)

१९७५ दोनी दाणिवेले पांय निमरनास्तना राबतीदवे ?

१९७६ दोरी नास्तना बांदूनु घालचें ।

१९७७ दोन हातांनी ताळी वाजल्यार शब्दु जातां ।

१९७८ दोनीय वाटांनी खानलो म्हळयार जातवे ?

१९७९ दोणीवेलो उपवामु एकादशीक केलो ।

१९८० दोबरांचालो खेळु ।

१९८१ दोणी पांवता म्हणु गोणी पांवतवे ?

१९८२ द्राक्षी गोड म्हणु वाली थांय खावचिवे ?

१९८३ दाळे फोंडूं गेल्याती, पांट माटयां देवलां ।

१९८४ धारेक गेल्यारी गायी न्हय,
कोस्मूं गेल्यारी बैल न्हय ।

१९८५ धांवडी बली ।

१९८६ दोळयारी आयिल्लें पातयेरी गेल्लें ।

१९८७ दोळयांक मिसांग चिडिल्यावरी ।

१९८८ दोळयांक कर्प आयलां ।

(दोळयांक कोवळां मांडल्यांत)

१९८९ दोळयांचें काज्जळ निसरायता ।

१९९० दोळे तांबडे करता ।

१९९१ दोळे उबरनु चोयना ।

१९९२ दोळे मात्यारी गेल्लेती ।

१९९३ दोळयांक बांदूनु रानांतु सोळयारवरी ।

१९९४ दोळयांत बोट घाल्यारी दिसना ।

१९९५ दोळयांत तेल घालु राकूनु बसत्यावरी ।

१९९६ दोपळयाचे कट्टेंत उदक व्हावयिल्लेबरी ।

१९९७ दांगां मधलो घुट, तिसऱ्याक कळयार

तीन तिकुट ।

१९९८ दानपार परयांत म्हाका पातये, उपरांत
म्हाका पातयेनाका म्हणा खंय केंळव्याचो दोर ।

१९९९ दोळयाक उदक लावनु फट्टी सांगप ।

(To tell lies after applying water to the eyes. It is commonly supposed that one loses ones eyes if one tells lies; but here is one who wants to protect his eyes by applying water to them while telling lies. This means he is a confirmed liar)

- ೨೦೦೦ ದೊಲೆ ಆಸುನ ಪಲೆನಾ, ಕಾನ ಆಸುನ ಆಯಕನಾ ।
 ೨೦೦೧ ದೊಲೆ ಧಾಕಿಲ್ಯಾಕ ಕೆದತಾಡ ಕಾळೊಕ ।
 ೨೦೦೨ ದೊಲೊ ಆಸತನಾ ದಿಷ್ಟಿ ನಾ ।
 (A man cannot see even when he has a good eye sight)
 ೨೦೦೩ ದೊಲಯಾ ಆಡ ಮಸಣ ಪಾಡ ।
 (When a thing does not happen in your presence, you ignore it and treat it like a desolate burning ground)
 ೨೦೦೪ ದೊಲಯಾಂತು ರಗತ ನಾತಿಯಾಕ ಮುಖ-ದುಖ ಸಾಂಗ್ಚೆ ವೆ?
 ೨೦೦೫ ದೊಲಯಾಂತುಲೆ ಕಾಜಲ ಚೊರಚೆ ।
 ೨೦೦೬ ದೊಲೆ ಫುಟಲೆ ಮ್ಹಣ ಹಿಸೊಬ್ ಬುಡಲೊ ।
 (Even if you are blind and cannot see, the accounts cannot be disputed. Truth persists even if you do not see it)
 ೨೦೦೭ ದೊಲಯಾ-ದೊಲಯಾಕ ಖೆಟ ನಾ, ಶೆಜಾರಾ ಆಶುನ ಗುರ್ತು ನಾ ।
 ೨೦೦೮ ಡ್ರಾವಿಡ ಪ್ರಣಾಯಾಮ ।
 ೨೦೦೯ ದೊಲೆ ಗೆಲ್ಯಾರ ದೊಲಯಾ ಮೊಲ ಕळತಾ ।
 ೨೦೧೦ ದೊಲೆ ಧಾಂಪಲ್ಯಾರ ರಾತಿ ಜಾತವೆ ?
 ೨೦೧೧ ದೊಲೊ ಪಾವತಾ ಹಾತ ಪಾವನಾ ।
 ೨೦೧೨ ದೊಂಗರಾಚಿ ಕಾಡಿ, ಕಾಡಿಯೆಚೊ ದೊಂಗರ ಖಿಣಾ ಭಿತರ ।
 (The mountain becomes a speck and a speck becomes a mountain in an instant. Big people become small and small people become big.) ಬಡಾಯ್ ಉಪಕಾರನಾ ।
 ೨೦೧೩ ದರ್ಯಾಕ ಮುಕತೀ-ಭರತೀ ಆಸಾ ।
 (Happiness after sorrow & sorrow after joy. This is common in our life.)
 ೨೦೧೪ ದೀಸರ ಮಾಗ್ಚೆ, ಮೆळಾಸರ ರಾವ್ಚೆ ।
 (Keep on praying till you get. Unless a child cries, its mother will not give it milk)
 ೨೦೧೫ ದಾಂಡೊ ಆನಿ ಁಂಡೊ ವಾಡಮುನ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಪದರಾಕ ಆಸಲ್ಯಾರ ಮದಾಂಚ್ ಬರೆ ।
 (If the travellers have a stick & bread with them it is always good)

- ೨೦೧೬ ದಾರಾಂತ ಬೊಡಾ ಕುಕ ಲಾಂವನಯೆ ।
 (Do not plant a banyan tree close to a house. Its roots are long & they will ruin the house.)
 ೨೦೧೭ ದರ್ಯಾತ ಉಪಯೆವ್ನ್ ಆಯಲೊ, ಕೊಂಡಾಂತ ವಚುನ್ ಮೆಲೊ ।
 (He swam in the sea, but died in a pond)
 ೨೦೧೮ ದುಡು ನಾಸಲೆಲ್ಯಾನ್ ತಾರೀರ ಪಯಲೊ ಬಮುಂಚೆ ।
 (One who has no money must sit in the boat first)
 ೨೦೧೯ ದೆಡಲೆಲ್ಯಾ ಫಾತರಾರ ಪಾಂಚ್ ದವರಚೊ ನ್ಹಯ ।
 ೨೦೨೦ ದೆಶ ತಸೊ ಮೆಸ ।
 (Dress according to the place—while in Rome, do as the Romans do)
 ೨೦೨೧ ದಾಂತ ಕೊರಾಯಲ್ಯಾರ, ಪೊಟ ಭರನಾ ।
 (One cannot fill one's stomach by biting one's teeth)
 ೨೦೨೨ ಧಾ ಪಾವಟಿ ಚಾರತಾನಾ ಁಕ ಪಾವಟಿ ಪುಣಿ ಸಾಂಪಡತಾ ।
 ೨೦೨೩ ಧಾ ಗುಡೆ ಮಾರಲ್ಯಾರ, ಁಕ ಪುಣಿ ಬಸತಾ ।
 ೨೦೨೪ ಧಾಂವತಲೊಯ್ ಖರಶೆತಾ ಆನಿ ಪಾಟ ಧರತಲೊಯ್ ಖರಶೆತಾ ।
 ೨೦೨೫ ದೊಂಗರ ವಿಯೆಲೊ, ಁಂದೀರ ಕಾಡಲೊ ।
 (The mountain in labour gave birth to a rat)
 ೨೦೨೬ ದೊಲಯಾಂಚೆ ತೆಂ ಖರೆ, ಕಾನಾಂಚೆ ತೆಂ ಖೊಟೆಂ ।
 (What is seen is true, what is heard is false or may be false)
 ೨೦೨೭ ದೆವ್ ಁಲೆಂವಕ್ ನಾ ಫಟ, ಮನೀಸ್ ಁಲೆಂವಕ್ ನಾ ಸತ ।
 (God is honest whereas man is a liar)
 ೨೦೨೮ ದಾರು ಗುळೊ ಪಾದಶಾಂಚೊ, ಫಾರ ಮಾರುಂಕ್ ಕಿತ್ಲೆಂ ಜಾತಾ ಪುರೊ ?
 (The ammunition belongs to the state, what does it cost to fire a gun?)
 ೨೦೨೯ ದಖಲೊ ಗುಡೊ ಫೊಡಲೆಂ ಕಪಲ ।
 ೨೦೩೦ ದೀಸ್ ಆಸತನಾ ವಾಡ ತಾಂಕಿಚಿ ।
 (Make hay while the sun shines)
 ೨೦೩೧ ದೆಂಡಾಕ ಆಸಾ; ಪಿಡಾಕ ನಾ ।
 ೨೦೩೨ ದೆಂದಾ ಹಾತ ಖೆಂಡಾಕ ಲಾಯನಾ ।

- ೨೦೩೩ ದೇವೆ ನಾತೀಲ್ಯಾ ಮಾಲ್ಯಾರ್ ಚಡ್ಚೆಂ ನ್ಹಯ್ ।
 ೨೦೩೪ ದಾಂತ-ಪಾಡೊ ಫೊವಾಕ ಗೆಲೊ; ಪಾಂಚ್ ನಿಸರ್ಕುನ್
 ಫೊಡಾಂತ ಪಡಲೊ ।
 ೨೦೩೫ ಥನ್ ನಾ ಮಾಲ್ಯಾರಿ ರೀಣ ನಾಕಾ ।
 ೨೦೩೬ ಥನಾಕ ನಾ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ರೀಣಾಕ ಆಸಾ ।
 ೨೦೩೭ ಥನಾಕ ಪಾಕಾಂ ಆಸಾತ ।
 ೨೦೩೮ ಥನಿಯಾಚೆಂ ನಾಂವ್ ಗುಣ್ಯ; ಚಾಕರಾಚೆಂ ನಾಂವ್
 ಕ್ಷುಬ್ಧಜಿ ಭುವಾ !
 ೨೦೩೯ ಥನುಪ್ಯಾಕ ಏಕುಚ್ ಬಾಣು ಆಮ್ಚೆಂ ನಯ್ ।
 ೨೦೪೦ ಥಮಾಚೆಂ ಗಾಯಕ್ ದಾಂತ ನಾ, ಆಂಥ ಆಸಾ ।
 (A gifted cow has no teeth, but only lips)
 ೨೦೪೧ ಥಾ ಜಣ್ ಏಕಡೆ ಜಾಲೆಲೆಕಡೆ ಪರಮೇಶ್ವರ್ ।
 ೨೦೪೨ ಥಾ ಜಣಾಂಚಿ ಆವಸ್ತು ಕಾಡ್ತಾರಿ ।
 ೨೦೪೩ ಥಾ—ಜಾಯತೆಂ ಖಾ ।
 (Eat as much as you want when you are a child of ten)
 ೨೦೪೪ ಥಾಡಾವನು ಪಿಕಯಲ್ಯಾರ್ ಕುಶಿ ನಾ ।
 ೨೦೪೫ ಥಾಡಾವನು ಪಿಕಯಲ್ಯಾರ್ ವೆಗ್ಗಿ ಕುಸತಾ ಖಾ ।
 ೨೦೪೬ ಥಾ ದಾದಲೆ ಏಕಡೆ ದೀಸ ಕಾಡ್ತಾತ; ದಾಂಗಾಂ
 ವಾಯಲಾಂ ವರವಿಂ ಜಾಯನಾ ।
 ೨೦೪೭ ಥಾ ನಾರಲಾಂಕ ಇಕರಾ ವೊಲಿಂ ।
 ೨೦೪೮ ಥಾನ್ಯಾಂ ಪೈಕಿ ಬಗಡೊ, ಫಾತರಾಂ ಪೈಕಿ ರಗಡೊ,
 ರಾಂಗಾಂ ಪೈಕಿ ಹಾಗಡೊ ।
 ೨೦೪೯ ಥಾ ಫೊಡಾಂತ ಥಾಲ್ಯಾರಿ ಏಕ್ ಪೊಸುಕ್ ದೀನಾ ಖಾ ।
 ೨೦೫೦ ಥಾ ಬೊಡ್ ಏಕಡೆ ಜಾತಾತ, ದೊನ್ ಮಾತಿಂ ಜಾಯನಾತ ।
 ೨೦೫೧ ಥು ಥು ಆಂಬ್ಯಾ ಕ್ಕಾ, ಆಜ್ ಮಾಕಾ, ಫಾಯ್ ತುಕಾ ।
 ೨೦೫೨ ಥುಪ್ ಲಾಸಲ್ಯಾರಿ ಪಾಪ್ ವಚನಾ ।
 ೨೦೫೩ ಥಾಪಿಲ್ಲೆ ಮುಟ್ ಲಾಖಾಚಿ ।
 (A closed fist may contain even a lakh of rupees You should never
 advertise your circumstances, specially poverty)
 ೨೦೫೪ ಥಾಂವತಲ್ಯಾಕ ಏಕೊ ವಾಡ್, ಸೊದತಲ್ಯಾಕ ಥಾ ವಾಡೊ ।
 (It is difficult to catch a man who has run away)
 ೨೦೫೫ ಥಾಂವತಲ್ಯಾಕ ಆನಿ ಥಾಂವಡಾಯತಲ್ಯಾಕ ಸಮ್ ದಣ್
 (ಪುರಾಸಣ್) ।
 ೨೦೫೬ ಥುವರಾಪಾನಾ ದೆಣ್ಣಿ ಆಂಗಾರಿ ಉಡ್ಡವನು ಜಗಡೆ
 ಮಾದ್ಚೆಂ ।
 ೨೦೫೭ ಥುವರಾಂ ಪಿಗಾಂತ್ ಮಾರ್ಚೆಂ ।

- ೨೦೫೮ ಥುವರ್ ಲಾಗಿಲೊ ವಾಸೊ ಜಾಡನಾ, ಮಶಿ
 ಲಾಗಿಲೆಂ ಕಡ್ಕೆಂ ಜಾಡನಾ ।
 ೨೦೫೯ ಥುರ್ ಥಾವನು ಗುಡ್ಡೊ ಗಾಂವೊ ।
 ೨೦೬೦ ಥಾಡ್ಯಾನ್ಯಾಚ್ಯಾ ಕಪಲಾಂತ್ ತೊನ್ ಗುಡೆ ।
 (Dhodyaro is a kind of fish in whose head three stones are found.
 However hard an unlucky man may try, he cannot succeed much)
 ಪಲಸು ಘಾಟಾರಿ ಗೆಲ್ಲೊ ।
 ೨೦೬೧ ಥೊತ್ರ ಹೊಡ್ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಗೊತ್ರ ಹೊಡ್ ಜಾತಾವೆ !
 ೨೦೬೨ ಥೈಯ್ ಆಶಿಲ್ಯಾಕ್ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಹಾತ ದಿತಾ ।
 ೨೦೬೩ ಥಾಂವ್ ಥಾಂವ್ ಥಾಂವ್ಚೆಂ, ತಾರಿ ಕಡೆ ರಾಂವ್ಚೆಂ ।
 ೨೦೬೪ ಥಾಂವಡಾಯಲೆ ತಶಿ ಥಾಂವನಾ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಥಾಂವ್ಚೆ
 ತಶಿ ಥಾಂವಡಾಂವಕಾ ।
 ೨೦೬೫ ದೇವಾನ್ ದಿಲೆಂ, ಕರ್ಮಾನ್ ವ್ಹೆಲೆಂ ।
 (ದೇವ್ ದಿತಾ ದೇವಚಾರ್ ನಾಡತಾ)
 ೨೦೬೬ ದೇವಾನ್ ಮನಶಾಕ್ ರಚ್ಚೆ ಆದಿ, ಪೊಡ್ ರಚ್ಲಿ ।
 ೨೦೬೭ ದೇವಾಂಚೆಂ ದಣ್ಣೆಂ ಉಪಕಾರಾಂ ವಿಣ್ಣೆಂ ।
 ೨೦೬೮ ದೇವತಾ ಜೊರ್, ಸಂಗ್ರಮಾ ಪೆಜ್ ।
 (If the goddess has fever the servants of the temple get conjee)
 ೨೦೬೯ ದಾಂಡೊ ಮಾರಲ್ಯಾರ್ ಗುಡೊ ಆದ್ಲನಾ ।
 ೨೦೭೦ ದುಬಲೊ ಸತೆನ್ ಅಗಲೊ ।
 (The poor is more independent)
 ೨೦೭೧ ದುಡವಾಕ್ ಕರಟೊ ಲೆಗುನ್ ತೊಡ್ ಉಗಡತಾ ।
 (Even the skull opens its mouth to money)
 ೨೦೭೨ ದುಡವಾಕ್ ವೊಸೊ ನಾ, ಮುರಾತ್ಯಾಕ್ ದಾಂಚೆ ನಾ ।
 (Money is welcome even though it comes in a dirty clout)
 ೨೦೭೩ ದುಡ್ಡು ಗಾಂಟಿಕ್, ಬಾಯಲ್ ಕುಶಿಕ್ ।
 (Never part with your money and your wife)
 ೨೦೭೪ ದುಡ್ಡು ಆಸಾ ತ್ಯಾ ದೇವಚಾರ್ ಆಸಾ ।
 ೨೦೭೫ ದಣ್ಣೆಂ ಪುರತ್ಯೊ ಪೊಡ್ಯೊ, ಬಸಕೆಂ ಪುರತ್ಯೊ ಮಣ್ಯೊ ।
 (Eatables are according to collection made and the number of seats according to guests invited—Do only what is necessary)

೨೦೭೬ ದುಕವ್ಲಲೊ ಪಾಂಯ್ ಕುರ್ಚೊ ।
(The wounded leg is blind—While walking, we are afraid to place the wounded leg forward because we are afraid it will pain)
(ಹುನ ಉದಕ ಪಡಲಲೆಂ ಮಾಜರ ಶೆಡ್ಯಾ ಉದಕಾಕ
ಭಿಯೆತಾ)

೨೦೭೭ ಧಾರ ಆನೊ ಭಾರ ಆಸಲ್ಯಾರ್ ಕಿತ್ಯೆಂ ಕಾತ್ರಯ್ ।
(If a weapon has a sharp edge & weight, it will cut anything. If one is clever and powerful, he can do any work)

೨೦೭೮ ದರಯೊ ಸಮಾಡಾನಾನ್ ಚಲತಾ, ವ್ಹಾಡ್
ಘೊಸಘೊಶಿತ್ ವ್ಹಾಡತಾ ।
(The sea is calm, the brook noisy. Really big people do not boast their actions)

೨೦೭೯ ದೊತಿಕ ಭುಲೊನ್ ಕಾಜಾರ್ ಜಾಲೊ,
ಬಾಯಲೆಚೊ ಚಾಕೊರ್ ಜಾಲೊ ।

೨೦೮೦ ದಿಸಾಚೊ ಭೊವಲೊ ನಾಗಡಿ,
ನ್ಹಾತಾನಾ ಲಾಯಲೊ ಮಾಂದರಿ ।

೨೦೮೧ ಧನ್ ಆನೊ ಮನ್ ಕಾಂಣ್ ಸಾಂಗಿತ ?

೨೦೮೨ ನಂಜಾ ಬುರ್ಜಿ ವ್ಹಾವಂತ್ ಆಸತಾಚೊ ।

೨೦೮೩ ನಗಾವೆಲೊ ಉಪಾಸು ಶಿವರಾತ್ರೆಕ್ ವಜಾ ಜಾಲ್ಲೊ ।

೨೦೮೪ ನಜ್ ಜಾಲೆಲ್ಯಾಂನಿ ವಾಡ್ಲಯಾರಿ, ಮಿಡ್ ತಾಡ್ ಅಱಣಿ ।

೨೦೮೫ ನಡ್ತಲೆಂ ನಡ್ತಾ, ಮೇರೆವೊಲೊ ಪರ್ವತಾ ।
(The woman who removes the weeds, does so without grumbling. But the onlooker sitting on the boundary grumbles)

೨೦೮೬ ನವ್ಯಾರಿ ಲಗಲೆ ಬಾಧಸರಿ ।

೨೦೮೭ ನಯ್ ಆಶಿಲೆ ಕಡೆ ಭಯ್ ನಾ ।

೨೦೮೮ ನರಕಾಕ್ ನೊವ್ ವಾಡೊ, ಸರ್ಗಾಕ್ ಏಕೊ ।

೨೦೮೯ ನರ್ಸಪ್ಪಾಲೊ ಮುಂಡಾಸು, ಪುರಾಸಣ್ ಬೊಡಾಕ್ ।
(ನರ್ಸಪ್ಪಾ ಮುಂಡಾಸು ಕುಡ್ತಪ್ಪಾ ಬೊಡಾಕ್)

೨೦೯೦ ನವೆಂ ಕಾಪಡ್ ಹಾಡ್ಚೆ ಫುಡೆ ಪೊರ್ನೇ ಕಾಪಡ್
ರಾಸ್ತೆಕ್ ಘಾಲೆಂ ।

೨೦೯೧ ನವೆಂ ನವೆಂ ಆಂಗಾರಿ ಧವೆಂ ।

೨೦೯೨ ನಟ್ ಕಟ್ ಭಟ್ ತಿನ್ಹಿ ಏಕಡೆಚ್ ಜಾಂವೆಂ ।

೨೦೯೩ ನವರೊ ಮೊರೊ ಕೊ ನವರೊ ಮೊರೊ;
ಉಪಾಧ್ಯಾಯಾಕ್ ದಕ್ಷಿಣಾ ಕಾರಣ್ ।

೨೦೯೪ ನವೊ ದಂದಾಚೊ ಜಾಡತಲೊ ಕೊಡಗಾರಿ ।

೨೦೯೫ ನವೊ ಸುನ್ ಹಾಡ್ಲೆಲೊ ಘರಾಕ್ ವಾಲೊ ಲಾಯತಲೊ ।

೨೦೯೬ ನಟ್ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಸೃಷ್ಟಿ ಕರುಂ ಜಾಯನಾ ।

೨೦೯೭ ನಂಜಾ ಪಾಡ್ । ನಂಜು ವೊಂಕತಾ ।

೨೦೯೮ ನಶಿಬೆಕ್ ಲಾಖ್ ಮೊಲ್, ಬೆಡ್ತಾಕ್ ಕಾಸ ಮೊಲ್ ।

೨೦೯೯ ನಕ್ಷತ್ರ ಜಾಲ್ಯಾರಿ, ಮುಕ್ತೆರ್ ಆಸ್ಸುಕಾ ।

೨೧೦೦ ನದಿ ತೊರಾರಿ ಘರ, ಪರಾಧಿನ್ ಸ್ತ್ರೀ, ಘರಾ
ಮುಲ್ಯಾಂನು ಸರ್ಪ್ ಆಸಲ್ಯಾರಿ ಮುಖ್ ಸರ್ವತಾ ನಾ ।

೨೧೦೧ ನಾಂವ್ ಪಡ್ಯಾರಿ ಜಾಯನಾ ।

೨೧೦೨ ನಾಂವ್ ನಾತ್ಲಿಯಾ ಗಾಂವಾಕ್ ವಚ್ಚಾಕ್
ನಾಯನಾತ್ಲಿ ವಾಡ್ ।

೨೧೦೩ ನಾಂವ್ ಕಡ್ಲಾ ಚಾಲ್ಯಾರಿ ಆಂಗಣ್ ವಾಂಕಡೆಂ ।

೨೧೦೪ ನಾಂವ್ ದಾಂರಿ ಘಾಲ್ಯಾವರಿ ।

೨೧೦೫ ನಾಡಕ್ ಕರನಾಕಾ ।

೨೧೦೬ ನಾಂವ್ ನಾತ್ಲಿಂ ವಾಗು ।
(A Tiger without claws)

೨೧೦೭ ನಾಂವ್ ಆನಿ ವೊಂಟಾಕ್ ಸುಂ ಘಾಲ್ಯೆತ್,
ಮಾಲ್ಯಾಕ್ ಆನಿ ಪಾಯಾಕ್ ಜಾತ್ವೆ ?

೨೧೦೮ ನಾಂವ್ ಧರನು ವಕದ್ ಪಿಯಲ್ಯಾವರಿ ।

೨೧೦೯ ನಾಂವ್ ತುಲೊ ಬೆಬೊ ।

೨೧೧೦ ನಾರಲು ವರ್ಕಲ್ಯಾರಿ ಭರಯೆತ್,
ನೆಲ ವರ್ಕಲ್ಯಾರಿ ಜಾತ್ವೆ ?

೨೧೧೧ ನಾಂವ್ ಮ್ಹಾಂನು, ಉಡಾಂನು ಘಾಲನಾ ।

೨೧೧೨ ನಾತ್ಲಿಂ ಆಪೊವ್ನು ಧೆವನಾಕಾ ।

೨೧೧೩ ನಾಮಾಂ ನಾಮಾ, ತುಡೊ ಲಾಗನಾ ।

೨೧೧೪ ನಾಂವ್ ಮುಸ್ ಬಸಲ್ಯಾರಿ ಕಾಣ್ಣಂ ಧೆವ್ತಾ ।

೨೧೧೫ ನಾಂವ್ ತುಪ್ ಸಾರೊವನ್ ಸೊಡಲಾಂ ।

೨೧೧೬ ನಾಂವ್ ಮ್ಹಾಂನು ಲಾಯಲೊ ।

೨೧೧೭ ನಾಂವ್ ತಾನ್ ಖೊಡ್ಲಯಾರಿ ಬಾಂವಿಂ ಜಾತ್ವೆ ?

೨೧೧೮ ನ್ಯಾಯಾಕ್ ವ್ಹಡ್-ಲಹಾನ್ (ಗಿರೆಸ್ತ-ದುರ್ಬಲೊ)
ಮ್ಹಣ್ ನಾ ।

೨೧೧೯ ನಾಂವ್ ಖಂಯ್ ಆನಿ ಆದಾಂನು ಖಂಯ್ ?
(When things are far apart, they do not influence each other)

೨೧೨೦ ನಾಂವ್ ಪಾಶಿ (ಪರಸ್) ವ್ಹಡ್ ಮೊತಿ ।

೨೧೨೧ ನಾತು ಆಜ್ಯಾಕ್ ಶಿಕಯತಾ ।

೨೧೨೨ ನವ್ ನಾಡೊ ಬಾರಾ ವಾಡೊ ।
(To get rid of 9 misfortunes there are 12 methods)

- २१२३ नाक्षिभर*मुख, डायभर दुख ।
(Joy & sorrow are close together)
- २१२४ नाकटांतलो चिकोल खायल्यार, पोटा भरता ।
(By chewing our finger, we cannot fill our stomach)
- २१२५ न्यायाक नितिचें बळ, अन्यायाक धुंकेचें
(धुमक्यांचें) बळ ।
(Justice gets strength from morality and injustice from violence)
- २१२६ न्यायु म्हण अन्याय चलयतल्यांक देव हात दीना ।
- २१२७ न्हंयच्या कोपान गांडी धुयेनस्याना रावचें ।
- २१२८ नागा वेलो उपवासु शिवरात्रीक ।
- २१२९ नागा वेलो उपवासु एकादशीक वजा केलो ।
- २१३० ना जाल्यार आशिल्या तशी ।
- २१३१ ना म्हणतल्याक नेवन चड ।
- २१३२ नायका सोमारु कळ्ळो ।
- २१३३ नारलु गडगडेलो, पोळो कडकडेलो ।
- २१३४ नारलाकार रडता नारलाक,
तेलकार रडता तेलक ।
- २१३५ नांक कापून अवलक्षण ।
(Cut the nose to spite your face)
- २१३६ नांक धांबल्या बगर तोंड उगडना ।
(You should attack the weak points in a man & he will submit to you)
- २१३७ नांक भर बुडल्ल्याक शीं ना ।
- २१३८ नांक दाटल्यारी तोंड मोडता ।
- २१३९ नांक व्हड आमा म्हणु जांबवंतु म्हणुनाका ।
- २१४० नांक व्हड आसल्लो, सर्व आपणाकच
चोयतात म्हण लेकता ।
- २१४१ नांकाक मोती जड वे? वोंटाक मिशी जड वे?
- २१४२ नांका तुदियेर कोप आसचो चांग न्हय ।
- २१४३ नाकूट खावनु अवलक्षण ।
- २१४४ नाकूट खावनु पोटा भरत वे ?
- २१४५ नांगटाने वांच्याक खोरें इत्याक ?
(नाक्षेच्या कामाक कुराड कित्याक ?)
- २१४६ नांकूटान जेवल्यार पोटा भरत वे ?
(नांकान जेवल्यार पोटा भरत वे ?)
- २१४७ नाचतल्याचे पांय म्हळतात आनी
पळेतल्याचे दांळे वळटात ।
- २१४८ नांव गुमटा गणेशु, सुंक वसुलेचो वेसु ।
- २१४९ नांव पळेल्यार कुबेर, घरांत पळेल्यार
मडकी उमती ।
- २१५० नांव व्हड, करणी सान ।
- २१५१ न्हावचें चड जावयेत, जेवचें चड जावनये ।
- २१५२ नांकांतु बोटा घाल्यारी चाबूक कळना ।
- २१५३ नांकालागीं कापुस धरला हाबको केदनाची
उडुन गेला ।
- २१५४ नांक नातिल्लेकडे कस्तूरी व्हरप ।
(To take musk to a man who has no nose. To go to a stupid man for enlightenment)
- २१५५ नांकावैल्यान रावण चितारता ।
(Drawing the ten headed monster Ravana by seeing the nail only. This shows extra cleverness)
(नांकट दाकयल्यारी रावणु पितरायता)
- २१५६ नागडो बेताळु मुण्या-कात्ताळु ।
- २१५७ नागी बाळांत्रो ।
- २१५८ नारवेचे चोर ।
(Thieves from Narva. Well known thieves. Narva is a village in the county of Bicholim - Goa)
- २१५९ ना येकलें कालुं, खंयच्या कुंडल्यांत घालूं ?
- २१६० ना म्हळ्यार नांच जातलें ।
- २१६१ निदल्ल्याक काजार ना ।
- २१६२ निबाक एक निवणें ।
- २१६३ निवोवन खेल्यार रुच आस, हुनानी
खेल्यार जीब लासता ।
- २१६४ निदल्ल्याक उटव्येत, जागो आसल्ल्याक
उटवंक जायना ।
- २१६५ नित्य चमकुंवच्या वाटेर जाल्यारी पांय
आदळूक फावो जाता ।
- २१६६ निदल्लें माजर उंदराक धरितवे ?
- २१६७ निदे पेक्षा मांदरे संभ्रम (विस्तार) चड ।
- २१६८ निशिल्या भितरी नागडें ।

- ೨೧೬೯ ನಿಶಿಲ್ಲೆ ಕಾಣ್ಣು ಮಾತ್ಯಾಕ ಸುತಾರ್ವೆಂ .
(ನಿಶಿಲ್ಲೆ ಮೆಕಲೂರ ಮಾತ್ಯಾಕ ರೆವಡಾವೆಂ)
- ೨೧೭೦ ನಿಶ್ಶೆಂ ದೆಕನಾತಿಯಾನ್ ಕುಯ್ ದೆಕಲೆಂ .
- ೨೧೭೧ ನಿಶ್ಶೆಂ ವಚನಾತಿಯಾಕ ಕುಡಬು ತುರಕಿಲೆಂ .
- ೨೧೭೨ ನಿಶ್ಯಾಂತು ಮೊಕನಿ ಪಲಯಾ (ಪಲೆತಾ) .
- ೨೧೭೩ ನಿಸು ನಾತಿಯೆಕ ಪಾಟಯಾ ಕಾಪಡ .
- ೨೧೭೪ ನಿಲು ಮ್ಹಜೆಂ ನಿಲು, ಕೊಲತೆನ್ ಖೆಲೆಂ,
ಘರ ಜಲಜಯಾರ್ ಜಲೆಂ, ಪುಣ ನಿಲು ಮ್ಹಜೆಂ ಖೆಲೆಂ .
(Let my Niloo play with fire and
burn the house, but let him play.
Over indulgence to a child results
in ruin)
- ೨೧೭೫ ನಿಡಲೆಯಾ ಸಿಹಾ ತಾಂಡಾಂತ್ ಭಗಾಂ (ಮೊನಜಾತಿ)
ಆಪಾಪಿಚ್ ಪಡ್ನಾಂತ್ .
- ೨೧೭೬ ನಿಡೆವನು ಪಡಲೆಂ ಕೊಲ್ಲೆಂ ಕುಂಕಡ್ ಧರನಾ .
- ೨೧೭೭ ನಿಡೆವನು ಪಡಲೆಯಾ ಸಿಹಾ ತಾಂಡಾಂತ್ ಹಸ್ತೆ
ಯೆವನು ರಿಗನಾ .
- ೨೧೭೮ ನಿರಪರಾಧಿ ಆಶಿಯಾಕ ಭಯ ನಾ .
- ೨೧೭೯ ನಿಡ್ಡೆಲೆಂ ನಿಡೆವನು ಗೆಲೆಂ, ಮೆಳ್ಳಾ ವೆಲ್ಯಾಚೆ
ಆಂಡ್ ಕಾಪಲೆಂ .
- ೨೧೮೦ ನಿಯಾಚ್ಯಾ ದಿವ್ಯಾಕ ವಾಂತ್ ನಾ, ಲಕ್ಷ ದಿವ್ಯಾಕ
ರಡತಾ .
- ೨೧೮೧ ನಿಡಲೆಯಾಕ ಸಾಂಬಾಳಯಾವರಿ .
- ೨೧೮೨ ನಿಮಗಿಯಾರಿ ನಿಡಲಾರಿ ಮಿರಿ ಘಾಲತಾ .
- ೨೧೮೩ ನಿರ್ಮಲಾ ಉಡಕ ಸಾಂಬಾಳಯಾವರಿ .
- ೨೧೮೪ ನಿರ್ಧಾರ್ ಆಸಿಯಾರಿ ಸರ್ಧಾರ್ ಜಾತಾ, ಅಧೈಯ್
ಪಾವಿಯಾರಿ ಅವನತಿ ಯೆತಾ .
- ೨೧೮೫ ನಿಷ್ಠಾವಂತಾಕ್ ಇಷ್ಟ ಪ್ರಾಪತಿ, ಕಾರ್ಯಸಾಧಕಾಕ್
ಕೀರ್ತಿ ಪ್ರಾಪತಿ .
- ೨೧೮೬ ನಿಮಗಿಲ್ಲೆಂ ತಶ್ಶೆಂ ದಿವಚ್ಯಾಕ್ ಗಾಂಟಿ ವಾಡುನ್
ದಿಲ್ಲಯಾಂವೆ ?
- ೨೧೮೭ ನಿರ್ಮಲಾ ಉಡಕ ಪಿಲ್ಲೆಂ ಮ್ಹಣು,
ಗೊಬರಾ ಉಡಕ ಪಿತ್ತಾವೆ ?
- ೨೧೮೮ ನಿಡ್ಡಾಂತ್ ಆಂಗ್ ಕಾಡತಾ .
- ೨೧೮೯ ನಿದ್ ಆಯಿಯಾಕ್ ರಾತ್ರಿ ದೀಗ್ (ಲಾಂಬ್),
ದಣ್ವಲೆಯಾಕ್ ವಾಟ್ ದೀಗ್ .
- ೨೧೯೦ ನೆಲ ಪಲಾಂನು ಪಾಯು ದವರಿ, ಕುಲ ಪಲಾಂನು
ಸಂಬಂಧು ಕರಿ .
- ೨೧೯೧ ನೆಗ್ಗಿನ್ ಮುಳ್ಳಯಾ ಜಾತಾ .

- ೨೧೯೨ ನೆಸಣಾಕ್ ಕಿರವೆಂಟಿ ಘಡ್ತಿ ಜಾವಕಾ, ರಥಾಚ್ಯಾ
ಚಕರಾಕ್ ಖಿಲಿ ಘಡ್ತಿ ಜಾವಕಾ .
- ೨೧೯೩ ನೆಲ ನಾತಿಯಾ ಉಡಕಾಂತ್ ವಚುನ್ಯೆ, ನೆಪು
ನಾತಿಯಾ ಕಾಡಕಾಂತ್ ಚಮಕುನ್ಯೆ .
- ೨೧೯೪ ನಾಟಾಕ್ ನಾ ನುಡಿಯೆಕ್ ನಾ .
- ೨೧೯೫ ನ್ಹೆಮುಕ್ ನಜ್ಜ್ ಜಾಲಯಾರಿ ಪಿಜುನ್ ಪೆಲ್ಯಾನ್ ಉಡೊಪ .
(To throw away a cloth after tearing
it because one is not able to wear it.
Certain persons will not give a thing
to others even if it is useless to them-
selves)
- ೨೧೯೬ ನ್ಹಿದಿಲ್ಲೆಂ ನ್ಹಿದುನ್ ಗೆಲೆಂ, ಸಾಂಪ್ಯಾವೆಲ್ಯಾಚಾಂ
ಆಂಡ್ ಕಾಪಲೆಂ .
(The wrong man was punished for
the criminal fault of another)
- ೨೧೯೭ ನಿಡಲೆಂ ಆನಿ ಮೆಲ್ಲೆಂ ಮನಿಸ್ ಸಾರಕಾಂ .
(Sleeping man and the dead man
are the same)
- ೨೧೯೮ ನೆಣಾಂತ್ ಮಾಯಮಾಂವ್, ಜಾಣಾ ಸಗಲೆಂ ಗಾಂವ್ .
(The inlaws do not know even
though the whole world knows.
When the father-in-law & mother-in-
-law hide their daughter-in-law's
fault, this proverb is used)
- ೨೧೯೯ ನೆಟ್ ತೆಂ ಉಲಯಿಯಾರ್ ದುಸಮಾನಕಾಯ್ ಜಾತಾ,
ರೀಣ್ ದಿಲ್ಲೆಂ ಪಾಟಿ ಮಾಗಿಯಾರ್ ಜಗಡೆಂ ಜಾತಾ .
- ೨೨೦೦ ನಾತುಕ್ ರಡಲಾಂ .
(When the Owl cries, it is suspected
to be a bird of evil omen)
- ೨೨೦೧ ನ್ಹಾವಿ ಕರತಾ ತಿ ಶೆಂಡಿ, ಶೆಣಯ್ ಕರತಾ ತಿ ಪುನ್ವ .
(The top-knot over the head is made
by the barber and the new moon is
declared by the learned)
- ೨೨೦೨ ನವರೊ ತಮೊ ವಾರ .
(If the bridegroom is rich, the wedding
procession will be long; if he is
poor there will be a few people)
- ೨೨೦೩ ನಾಗಡಿಯಾಕ್ ಲಜ್ ನಾ . (ನಾರಡ್ಕೆಂ ವೆತಾಡ್)
- ೨೨೦೪ ನಿರ್ದುಸ್ಯಾಕ್ (envious) ದಾನ್ ದುಖಾಂ, ಆಪಣಾಕ್
ನಾ ತೆಂ ಆನಿ ಪೆಲ್ಯಾಕ್ ಆಸಾ ತೆಂ .

२२०५ न्हय मासळी, न्हय मास,
कित्याक घालता पास ?

(Neither fish nor meat, why kill with
a catapult? Doing useless work)

२२०६ नारलाचो राग फातराकडे ।
(A stone can break a coconut.
Hence the coconut is angry with the
stone)

२२०७ पंगिरो पोटलून आंगा कांटे ।

२२०८ पंचमा पातकी घराक दशमा पातकी कवड ।

२२०९ पडल्या फांतींतु हंसपादु ।

२२१० पक्षी पायानें शिरकताती, मनीम जिवेन ।

२२११ पचद तें खांवका, रुचद तें उलंवका ।

२२१२ पडता तो वाडता ।
(One who falls also grows. Unless
you experience defeats, you cannot
win)

२२१३ पडचें घर भाडया घेवचें, मोडच्या रुका
सावळे रावचें ।

२२१४ पडता पासो जाल्यारी खेळता पिसो ।
(When the dice is thrown and comes
up favourably, even a fool can play.
When circumstances are favourable,
even a stupid man gets raised to a
position of affluence)

२२१५ पडद्यांतुलें बोंबें पडद्यांत मात्र सोबता ।
(पडद्या भितरलें बोंबें)

२२१६ पडमी जाल्लेल्या माडारी मोरुंक चडललो
पडो (पडको) ।

(On a palm tree which was about to
fall down, a man climbed up with
the idea of courting death. He fell
down and died)

पडमी जालेल्या माडारी मरसी जालेला चडो ।

२२१७ पडद्यांतुलो वेसु भायर आयिले शिवाय राबता ।

२२१८ पगतीक चुकल्यारी जेवणाक चुकना ।

२२१९ पडला देवानेंतु जायतो विज्ञानी आपो आप ।

२२२० पडिग गुडयारी बी पिकता ?

(Can you produce a good crop on a
barren hill? No, unless you work
hard, you cannot expect good results)

२२२१ पद कळनातिलो भागवतु न्हय, मंत्र
कळनातिलो भटु न्हय ।

२२२२ प्रीती मोलाक मेळना ।

२२२३ परकयाल्या माटवांतु उदारपण ।

२२२४ परब चुकल्यारी पोळी चुकल्या वे ?

२२२५ परबेरी पोळी, घराक माळी ।

२२२६ परबेरी पोळी, सिगमारी होली ।

२२२७ परीक्षेक भाण भेतलें ।

२२२८ परसान बायल खाली, गजालीन घोव खाली ।

(A husband forgets about his house-
hold when he sits near the hearth to
warm himself; A wife does the same
when she is engaged in talking with
her neighbour)

२२२९ पळयात रे दोळयांतु, आयकयात रे कानांतु,
जीबे पापणी मट्ट बैस ।

(Let the eyes see and the ears hear,
but the tongue remain silent)

२२३० पडलेल्याक पळेवनु हासचें चड ।

२२३१ पडलेल्याच्या फाटीरी पांय दवरुनये ।

२२३२ पडलेल्याच्याकी हासल्ली दुकी चड ।

२२३३ पळून वेतल्याक एकीच वाट, सोधून
वेतल्याक धा ।

२२३४ पडलेल्या जटगाक कोण भिता ?

२२३५ पचमहापातकी घराक, दशमहापातकी कवड ।

२२३६ पणसा मेणशी ।

२२३७ पळळीक बांकु दिल्ल्यावरी ।

२२३८ पळेल्यारी पीळनु काडल्यावरी ।

२२३९ पटाकी माळयाक उजो दिल्ल्यावरी ।

२२४० पळेल्यारी चित्तेल, उलयल्यारी षरा बागु ।

२२४१ पवित्र गंगा न्हय जाल्यारी तीर मोडच्या नजो ।

२२४२ पर सेवा परम कष्ट ।

२२४३ पट्टेरी आसा, पेट्टेतु ना ।

२२४४ पंचांगारी पावसु आस म्हणु बेळया उदक
सोणा नातिल्लेवरी ।

२२४५ पळेल्यारी पूरो गळयाक गांटी बांदून मोडता ।

२२४६ पंचकादायी वांटल्यावरी ।

೨೨೪೭ ಫಸೆ ಆಸ್ಸಕಿ ನಾ ಮ್ಹಣ ಘಾಟುನ ಪಾಂಜೊಕಾ ।

೨೨೪೮ ಪಱೈಯಾರಿ ತಾನಿ ಭೂಕ ನಿವತಾ ।

೨೨೪೯ ಪಣತೆಕ ತೆಲ ನಾತ್ತಿಲೆಕಡೆನ ದಿವಾಳಿ ಪರಬ ।

೨೨೫೦ ಪಱಿಯಿಲೆ ಕಡೆನ ಶೆಣಾ ಉಪಕ ಫಾಪುಡಕಾ ।

೨೨೫೧ ಪಕ್ಷಿ ನಾತ್ತಿಲೆ ತೊಟ ವ್ಯರ್ಥ, ಚೆಡುವೆ ನಾತ್ತಿಲೆ
ಘರ ವ್ಯರ್ಥ ।

೨೨೫೨ ಫಟ್ಲಿ ಸಾಂಗ್ಚೆ ಪಶಿ ಮೊನ ಆಸ್ಸುಚೆ ಮರ್ಯಾದಿ ।

೨೨೫೩ ಪಣಸ ಫಾಱುನು ಪಱವಯೆತ, ಮನ ಫಾಱುನು ಪಱವಯೆತಗಿ?

೨೨೫೪ ಪಯಲೆ ಆಯಿಲ್ಲಯಾ ಕಾನಾ ಪರಸ ಮಾಗಿರ
ಆಯಿಲ್ಲೆನಿ ಶಿಂಗಾ ಜಬ್ಬಾರ ।

೨೨೫೫ ಫಱಾತೆಕೊದ ಬೊ, ಧರಣಿತಿಕೊದ ಉಡಕ ।

೨೨೫೬ ಕುಱಂಜಿ ಲುವೊಕ ಗೆಲ್ಯಾರ ಲ್ಹಾನಶಿ ದಿಸತಾ ।

೨೨೫೭ ಪತಿವೃತೆ ಹಾತಾಂತುಲಿ ಭಿಕ್ಷಾ ।

೨೨೫೮ ಪತಿಕ ಪಸರೊ ಕಾಬಾರ ।

೨೨೫೯ ಪತ್ರೇಕ ಗೆಲೆಲ್ಯಾಕ ವಾಗಾನೆ ಧರಲೊ ।

೨೨೬೦ ಪದರಾಂತು ಪಱಲೆಲೆ ಪವಿತ್ರ ।

೨೨೬೧ ಪಲ್ಲಕೆಂತು (ಪಾಲಕೆಂತು) ಬೆಸುನ ಭಿಕ್ ಮಾಗಪ ।

(To beg while sitting on a palanquin.
A beggar on horse back)

೨೨೬೨ ಪಱಲೆಲ್ಯಾ ದಱಾಕ ಸಾರಥಿ ।

೨೨೬೩ ಪಾಂಚಿ ಬೊಟಾ ಸಮ ಆಸತವೆ ।

೨೨೬೪ ಪಾಂಚ ಜಣ ಮೆಱಲೆಲೆ ಕಡೆ ಪರಮೇಶ್ವರು ಆಸ ।

೨೨೬೫ ಪಾಂಚ ನಾಗಡಾ ನಾಂಚ ।

(The child is allowed to go naked
until he is five years old)

೨೨೬೬ ಪಾಂಚ ನಾಡಿ ಪಿಟಾಕ ಸ ನಾಡಿ ಮೊಟ ।

೨೨೬೭ ಪಾಂಚ ವರಸಾಂ ಚೆಲಿ ಆಸಲ್ಯಾರಿ ಪಂಚವಿಮ
ದಂದಾ ಆಧಾರ ।

೨೨೬೮ ಪಾಂಚಾರಿ ಆಯಿಲೆ ಗುಣ ಪಂಚವಿಸಾರಿ ।

೨೨೬೯ ಪಾಂಡವ ಜುಜಾನೆ ಗೆಲೆ, ಯಾದವ ಮೊನ್ಯಾನೆ ಮೆಲೆ ।

೨೨೭೦ ಪಾಕ ಉಡಲೆ ಮ್ಹಳಯಾರಿ ಕಾಯಲೊ ಉಡಲೊ ।

(ವೆಗವೆಗಲ್ಯಾ ಮುಱಾಂ ತಾವನ)

Statement of ownership and other particulars about the journal

"AMAR KONKANI"

FORM IV (Rule 8)

1.	Place of Publication	..	..	Mangalore
2.	Periodicity of its Publication	..	..	Half Yearly
3.	Printer's Name	..	..	Sri Goldwyn E. J. Vaz
	Nationality	..	..	Indian
	Address	..	..	Grenville Book Mfg. Co. Derebail, Mangalore-575 006
4.	Publisher's Name	..	..	Rev. Joseph C Nelapaty, S. J.
	Nationality	..	..	Indian
	Address	..	..	St. Aloysius College, Mangalore-575 003.
5.	Editor's Name	..	..	Sri Alban Castelino
	Nationality	..	..	Indian
	Address	..	..	Near Kadri Tollgate, Mangalore-575 002.
6.	Name and Address of Individuals who own the journal and partners or shareholders holding more than one percent of the total capital :	..	..	Rev. Joseph C. Nelapaty, S. J. St. Aloysius College, Mangalore-575 003.

I, Joseph C. Nelapaty, S. J., hereby declare that the particulars given above are true to the best of my knowledge and belief.

MANGALORE,
1-7-1991.

Sd/- Joseph C. Nelapaty, S. J.
(Signature of the Publisher)

ಕೊಂಕಣಿ ಸಂಸ್ಥೆ
ಸಾಂ. ಲುವಿಸ್ ಕೊಲೆಜ್

ಮಂಗ್ಲೂರ್ - 575 003.

ಹ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥಾನ್ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲ್ಲಿಂ ಪುಸ್ತಕಾಂ ಘೆಯಾ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಸಂಸ್ಥಾಕ್ ತುನ್ಹೊ ಆಧಾರ್ ದಿಯಾ. ಚಡಿತ್ ಪುಸ್ತಕಾಂ ಛೆತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ಡಿಸ್ಕಾಂಟ್ ಆಸಾ.

	ರು. ಪೈ.
1. ಕನುಲಾಚೆಂ ಘರ್ ಭರ್ಲಲೊ ಆಚೊ (ಸಾಮಾಜಿಕ್ ಕಾದಂಬರಿ) ಬರವ್ಪಿ : ಜೊ. ಸಾ. ಅಲ್ವರಿಸ್.	10 - 00
2. ಗೊಲ್ಗೊಥಾ - (ಸೊಮ್ಯಾಚ್ಯಾ ಕಷ್ಟಾಂಚೊ ವಿವರ್) ಭಾಷಾಂತರ್ : ಎಡ್ವರ್ಡ್ ನೊರೊನ್ಹಾ.	5 - 00
3. ಅರ್ಥಾಭರಿತ್ ಸಾಂಗ್ಣೊ (ರುಚಿಕ್ ಕಾಣಿಯಾಂ ಸಂಗಿಂ ಸಾಂಗ್ಣಾಂಚೊ ವಿವರ್) ಬರವ್ಪಿ : ಶ್ರೀ ದಿನೇಶ್ ಪೈ.	8 - 00
4. ವೊವಿಯೊ ಆನಿ ವೇರ್ಸ್ (ಹಜಾರಾಂವಯ್ರ್ ಪೊವಿಯೊ. ವೇರ್ಸಾಂಚೊ ಸಂಗ್ರಹ್) ಸಂಪಾದ್ಪಿ : ಶ್ರೀ ಅಲ್ಬನ್ ಕಾಸ್ತೆಲಿನ್.	8 - 50

ಹ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥಾ ಥಾವ್ನ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಚಿ ಆನಿ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚಿ ಅರ್ಥ್-ವಾರ್ಷಿಕ್ ಪತ್ರಿಕಾ
- “ಅಮರ್ ಕೊಂಕಣಿ” ಪ್ರಕಟ ಜಾತಾ
ವಾರ್ಷಿಕ್ ವರ್ಗಣಿ ರು. 20-00

ಸಂಪರ್ಕ್ ಕರುಂಕ್ ವಾ ವರ್ಗಣಿ ಥಾಡುಂಕ್ ವಿಳಾಸ್ :

THE DIRECTOR
INSTITUTE OF KONKANI
ST. ALOYSIUS COLLEGE
MANGALORE-575 003.

1. 1901-1902

2. 1902-1903

3. 1903-1904

4. 1904-1905

5. 1905-1906

6. 1906-1907

7. 1907-1908

8. 1908-1909

9. 1909-1910

10. 1910-1911

11. 1911-1912

12. 1912-1913

13. 1913-1914

14. 1914-1915

